

แผนการจัดการเรียนรู้ มัธยมศึกษาตอนต้น

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

I

พ.บ.กลุ่ม
4

ศูนย์การศึกษาหอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอรัตนบุรี

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำนำ

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ประจำปีการศึกษา 2562 ของศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีรัตนนิคม ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการจัดแผนการจัดการเรียนรู้แผนการ
จัดการเรียนรู้รายวิชา ตามแผนการลงทะเบียน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 หลักสูตรการศึกษานอกระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา
บังคับ จำนวน 3 วิชา ได้แก่ วิชาทักษะการเรียนรู้ (ทร21001) วิชาภาษาไทย (พท21001) วิชาเศรษฐกิจพอเพียง
(ทช21001) รายวิชาเลือกบังคับ 1 วิชา ได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์ 2 (พว22024) ซึ่งมีรายละเอียดประกอบไปด้วย
คำอธิบายรายวิชา ตารางวิเคราะห์เนื้อหา แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา และบันทึกหลังการสอน ในการจัดทำ
แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ฉบับนี้ ได้รับความร่วมมือร่วมใจอย่างดียิ่งจาก ผู้บริหาร ข้าราชการ ครูอาสาสมัครฯ
ครู กศน.ตำบล ร่วมกันแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนเกิดกิจกรรมการเรียนรู้ครบถ้วนตามตัวชี้วัด ผลการ
เรียนรู้ที่คาดหวังและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

ขอขอบคุณ คณะผู้บริหาร ข้าราชการครู ที่ให้ความรู้ คำแนะนำ ทำให้แผนการจัดการเรียนการสอน
ในครั้งนี้ ประสบความสำเร็จเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารเล่มนี้จะเป็นประโยชน์
สำหรับผู้นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คณะผู้จัดทำ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีรัตนนิคม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายภาคเรียน	1
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศนักศึกษา กศน.อำเภอศรีรัตนคม 2/2562	3
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 2 วิชาทักษะการเรียนรู้ : การเรียนรู้ด้วยตนเอง	6
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 3 วิชาทักษะการเรียนรู้ : การเรียนรู้ด้วยตนเอง	22
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 4 วิชาทักษะการเรียนรู้ : การใช้แหล่งเรียนรู้	33
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 5 วิชาทักษะการเรียนรู้ : การจัดการความรู้	49
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 6 วิชาทักษะการเรียนรู้ : การคิดเป็น	56
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 7 วิชาทักษะการเรียนรู้ : การวิจัยอย่างง่าย	64
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 8 วิชาทักษะการเรียนรู้ : การวิจัยอย่างง่าย	71
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 9 วิชาภาษาไทย : การพูด	82
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 10 วิชาภาษาไทย : การพูด	93
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 11 วิชาภาษาไทย : การอ่านและเขียน	101
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 12 วิชาภาษาไทย : หลักการใช้ภาษา	113
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 13 วิชาภาษาไทย : วรรณคดีและวรรณกรรม	133
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 14 วิชาเศรษฐกิจพอเพียง : พอเพียง	142
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 15 วิชาเศรษฐกิจพอเพียง : สถานการณ์โลกกับความพอเพียง	157
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 16 วิชาวิทยาศาสตร์ : หลักวิทยาศาสตร์ (สมบัติวัสดุ)	164
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 17 วิชาวิทยาศาสตร์ : มลพิษจากการผลิตและการใช้งาน	173
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 18 วิชาวิทยาศาสตร์ : หลักสะเต็มศึกษา	178
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 19 วิชาวิทยาศาสตร์ : หลักสะเต็มศึกษา สำหรับการประดิษฐ์วัสดุใช้แล้ว	185
แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 20 สอบปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562	193
คณะผู้จัดทำ	195

แผนการจัดการเรียนรู้รายภาคเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กศน. ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

ครั้งที่	ว/ด/ป	กิจกรรม/โครงการ	สถานที่	วิธีการ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1		โครงการปฐมนิเทศ นศ. ตำบล ภาคเรียน 2/2562	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - ทำข้อตกลงการพบกลุ่ม	ครู กศน. ตำบล	
2		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ <u>หัวเรื่อง</u> การเรียนรู้ด้วยตนเอง	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
3		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ <u>หัวเรื่อง</u> การใช้แหล่งเรียนรู้	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
4		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ <u>หัวเรื่อง</u> การใช้แหล่งเรียนรู้	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
5		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ <u>หัวเรื่อง</u> การจัดการความรู้	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
6		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ <u>หัวเรื่อง</u> การคิดเป็น	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
7		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ <u>หัวเรื่อง</u> การวิจัยอย่างง่าย	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
8		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ <u>หัวเรื่อง</u> การวิจัยอย่างง่าย	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
9		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย <u>หัวเรื่อง</u> การฟัง การดู	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
10		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย <u>หัวเรื่อง</u> การพูด	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
11		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย <u>หัวเรื่อง</u> การพูด	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
12		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย <u>หัวเรื่อง</u> หลักการใช้ภาษา	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	

ครั้งที่	ว/ด/ป	กิจกรรม/โครงการ	สถานที่	วิธีการ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
13		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย <u>หัวเรื่อง</u> วรรณคดีและ วรรณกรรม	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
14		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา เศรษฐกิจพอเพียง <u>หัวเรื่อง</u> พอเพียง	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
15		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา เศรษฐกิจพอเพียง <u>หัวเรื่อง</u> สถานการณ์โลกกับ ความพอเพียง	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
16		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา วิทยาศาสตร์ <u>หัวเรื่อง</u> หลักวิทยาศาสตร์	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
17		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา วิทยาศาสตร์ <u>หัวเรื่อง</u> มลพิษจากการผลิต และการใช้งาน	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
18		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา วิทยาศาสตร์ <u>หัวเรื่อง</u> หลักสะเต็มศึกษา	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
19		จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา วิทยาศาสตร์ <u>หัวเรื่อง</u> หลักสะเต็มศึกษา สำหรับการประดิษฐ์วัสดุใช้ แล้ว	กศน. ตำบล	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรม - ใบงาน/ใบความรู้	ครู กศน. ตำบล	
20		สอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาค เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562	สนามสอบ ที่กำหนด	- ข้อสอบปลายภาค	ผอ.กศน. และ คณะทำงาน	

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครั้งที่ 1

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่
ระดับมัธยมศึกษา ม.ต้น ภาคเรียนที่ 2/2562

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
1		1.ปฐมนิเทศนักศึกษา กศน.ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2562	1.ปฐมนิเทศนักศึกษา กศน. ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 2.การใช้หลักสูตรสถานศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3.กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4.กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) 5.วิธีการจัดการเรียนการสอน 6.การเทียบโอนผลการเรียน 7.การจบหลักสูตร	1.แนะนำสถานศึกษา/คณะครู - กศน.อำเภอศรีรัตนนิคม - กศน.ตำบลทั้ง 8 แห่ง 2.ชี้แจงการจัดการเรียนหลักสูตรนอก ระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 - หลักการของหลักสูตร - จุดมุ่งหมายของหลักสูตร - ระดับการศึกษา - สาระการเรียนรู้ 3.การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4.การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต 5.การเทียบโอนผลการเรียน 6.วิธีการจัดการเรียนการสอน	1. คู่มือนักศึกษา	1.การสังเกต 2.การมีส่วนร่วม

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่ เดือน พ.ศ.

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีรัตนนิคม

วันที่ เดือน พ.ศ.

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครั้งที่ 2

ตารางวิเคราะห์เนื้อหา
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
สาระทักษะการเรียนรู้ รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ รหัส ทร 21001 จำนวน 5 หน่วยกิต
กศน.อำเภอศีร์ชบุรีนิคม สำนักงาน กศน.จังหวัดสุราษฎร์ธานี

มาตรฐานการเรียนรู้

1. สามารถวิเคราะห์ เห็นความสำคัญ และปฏิบัติการแสวงหาความรู้จากการอ่านและสรุปได้ ฟัง
ถูกต้องตามวิชาการ
2. สามารถจำแนก จัดลำดับความสำคัญ และเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม
3. สามารถจำแนกผลที่เกิดขึ้นจากขอบเขตความรู้ ตัดสินคุณค่า กำหนดแนวทางพัฒนา
4. ความสามารถในการศึกษา เลือกสรร จัดเก็บ และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลทั้งสามประการ
และการใช้เทคนิคในการฝึกทักษะ การคิดเป็น เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา
5. สามารถวิเคราะห์ปัญหา ความจำเป็น เห็นความสัมพันธ์ของกระบวนการวิจัยกับการนำไปใช้ในชีวิต
และดำเนินการวิจัยทดลองตามขั้นตอน
6. สามารถจำแนก และวิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ และศักยภาพหลักของพื้นที่ในการเพิ่มขีด
ความสามารถของการประกอบอาชีพ 5 กลุ่มอาชีพใหม่

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	เนื้อหา ด้วยตนเอง (กรต.)	เนื้อหา ปานกลาง (พบกลุ่ม)	เนื้อหา ยาก นำมาสอน เสริม (ส.ส.)	หมายเหตุ
1.	หัวข้อเรื่อง 1. การเรียนรู้ด้วย ตนเอง 1.บอกความหมายตระหนัก และเห็นความสำคัญของการ เรียนรู้ด้วยตนเอง 2.มีทักษะพื้นฐานทาง การศึกษาหาความรู้ทักษะการ แก้ปัญหาและเทคนิคในการ เรียนรู้ด้วยตนเอง 3.อธิบายปัจจัยที่ทำให้การ เรียนรู้ด้วยตนเองประสบ ความสำเร็จ 4.สามารถวางแผนการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยตนเองได้	1.ความหมาย ความสำคัญของ การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2.การกำหนดเป้าหมายและการ วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3.ทักษะพื้นฐานทางการศึกษาหา ความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา และ เทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 4.ปัจจัยที่ทำให้การเรียนรู้ด้วย ตนเองประสบความสำเร็จ 5.การวางแผนการเรียนรู้และ การประเมินผลการเรียนรู้ด้วย ตนเอง 6.การฝึกทักษะวางแผนการ เรียนรู้และการประเมินผลการ เรียนรู้ด้วยตนเอง การวิจารณ์		✓ ✓ ✓ ✓ ✓		

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	เนื้อหา ด้วยตนเอง (กรต.)	เนื้อหา ปานกลาง (พบกลุ่ม)	เนื้อหา ยาก นำมาสอน เสริม (ส.ส.)	หมายเหตุ
2	หัวเรื่อง 2.การใช้แหล่งเรียนรู้ 1.อธิบายความหมาย ความสำคัญ ของการใช้ ห้องสมุดอำเภอ 2.อธิบายการเข้าถึง สารสนเทศของห้องสมุด ประชาชน 3.อธิบายแหล่งเรียนหอสมุด แห่งชาติหอสมุดวิทยาลัย/ มหาวิทยาลัย ห้องสมุดเฉพาะ ห้องสมุดโรงเรียน พิพิธภัณฑ์ อุทยานแห่งชาติ แหล่งเรียนรู้ สำคัญอื่น ๆในประเทศ 4.อธิบายและปฏิบัติการใช้ อินเทอร์เน็ต และการเข้าถึง ข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการ และสนใจ	1.ความหมายความสำคัญของการ ใช้ห้องสมุดอำเภอ 2.การเข้าถึงสารสนเทศของ ห้องสมุดประชาชน 3.แหล่งเรียนรู้หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ห้องสมุดเฉพาะห้องสมุดโรงเรียน พิพิธภัณฑ์อุทยานแห่งชาติ แหล่ง เรียนรู้ สำคัญอื่น ๆ ในประเทศ 4.การใช้อินเทอร์เน็ต การเข้าถึง ข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการและ สนใจ		✓ ✓ ✓		
3	หัวเรื่อง 3.การจัดการความรู้ 1.อธิบายความหมาย ความสำคัญ หลักการ กระบวนการจัดการ ความรู้ การรวมกลุ่มเพื่อต่อยอด ความรู้ พัฒนาขยายความรู้ ของกลุ่ม และ การจัดทำ สารสนเทศเผยแพร่ความรู้ 2.ปฏิบัติการจัดการความรู้ใน เนื้อหาที่สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน 3.จัดทำสารสนเทศและ เผยแพร่ความรู้	1.ความหมายความสำคัญ หลักการ กระบวนการจัดการ ความรู้การรวมกลุ่มเพื่อต่อยอด ความรู้การพัฒนาขยายความรู้ ของกลุ่มการจัดทำสารสนเทศ เผยแพร่ความรู้ 2.การฝึกทักษะกระบวนการ จัดการความรู้ด้วยตนเอง กระบวนการจัดการความรู้ด้วย การรวมกลุ่มปฏิบัติ 3.สรุปองค์ความรู้ของกลุ่มจัดทำ สารสนเทศองค์ความรู้ในการ พัฒนาตนเองครอบครัว		✓ ✓ ✓		

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	เนื้อหา ด้วยตนเอง (กรต.)	เนื้อหา ปานกลาง (พบกลุ่ม)	เนื้อหา ยาก นำมาสอน เสริม (ส.ส.)	หมายเหตุ
4	หัวเรื่อง 4.การคิดเป็น 1.อธิบายได้ถึงความเชื่อ พื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/ การศึกษานอกระบบและ เชื่อมโยงมาสู่กระบวนการคิด เป็นและระบบคิด การ แก้ปัญหาอย่างคนคิดเป็น 2.อธิบายลักษณะของข้อมูล วิชาการ ตนเองและสังคม สิ่งแวดล้อมโดยเปรียบเทียบ ให้เห็นความแตกต่างของ ข้อมูลทั้ง 3 ประการ 3.อธิบายการฝึกปฏิบัติการคิด เป็น จากกรณีตัวอย่างต่างๆ ถึงกระบวนการแก้ปัญหา อย่างคนคิดเป็นได้อย่างเป็น ระบบ	1.ความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษา ผู้ใหญ่/ การศึกษานอกระบบที่ เชื่อมโยงมาสู่ปรัชญา คิดเป็น 2.ความหมาย ความสำคัญของ การคิดเป็น 2.1 ความหมาย/ความสำคัญ 2.2 ศัพท์เฉพาะ 2.3 การเชื่อมโยงของความเชื่อ พื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/ กศน. สู่ปรัชญา คิดเป็น 3.ลักษณะของข้อมูล 3 ด้าน ที่จะ นำมาใช้ประกอบการคิดในการ ตัดสินใจ คือ ข้อมูลทางวิชาการ ตนเอง และสังคม สิ่งแวดล้อม รวมถึงการเปรียบเทียบเพื่อให้ เห็นความแตกต่างของข้อมูลทั้ง 3 ประการดังกล่าว 4.กระบวนการคิดการแก้ปัญหา อย่างคนคิดเป็นในรายละเอียด พร้อมตัวอย่างการนำไปปฏิบัติใน วิถีการดำเนินชีวิตจริง 5.กรณีตัวอย่างที่หลากหลายเพื่อ การฝึกทักษะการปฏิบัติ		✓ ✓ ✓ ✓ ✓		

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	เนื้อหา ด้วยตนเอง (กรต.)	เนื้อหา ปานกลาง (พบกลุ่ม)	เนื้อหา ยาก นำมาสอน เสริม (ส.ส.)	หมายเหตุ
5	หัวเรื่อง 5.การวิจัยอย่างง่าย 1.อธิบายความหมายความ สำคัญการวิจัยอย่างง่าย กระบวนการและขั้นตอนของ การดำเนินงาน 2.มีทักษะในการใช้สถิติง่ายๆ เพื่อการวิจัยและจัดทำ เครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล 3.มีทักษะในการเขียน โครงการวิจัยอย่างง่าย	1.ความหมาย ความสำคัญการ วิจัยอย่างง่าย กระบวนการและ ขั้นตอนของการดำเนินงาน 2.ฝึกทักษะ สถิติง่ายๆ เพื่อการ วิจัยเครื่องมือการวิจัย 3.ฝึกทักษะในการเขียน โครงการวิจัยอย่างง่าย		✓ ✓ ✓		
6	หัวเรื่อง ทักษะการเรียนรู้และ ศักยภาพหลักของพื้นที่ในการ พัฒนาอาชีพ 1.บอกความหมาย ตระหนัก และเห็นความสำคัญ ของ ทักษะการเรียนรู้ และ ศักยภาพหลักของพื้นที่ 2.มีทักษะการเรียนรู้พื้นฐาน และเทคนิควิธีในการแสวงหา ความรู้ 3.สามารถบอกอาชีพในกลุ่ม อาชีพใหม่ ได้แก่ กลุ่มอาชีพ ด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ความคิดสร้างสรรค์ การ บริหารจัดการและการบริการ 4.สามารถบอกและ ยกตัวอย่างทักษะการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพ 5 กลุ่ม อาชีพใหม่	1.ความหมาย ความสำคัญ ของ ทักษะการเรียนรู้และศักยภาพ หลักของพื้นที่ 2.ทักษะการเรียนรู้พื้นฐาน และ เทคนิควิธีทางศึกษาหาความรู้ 3.การเข้าถึงและการเลือกใช้ ศักยภาพหลักของพื้นที่ 4.ตัวอย่างอาชีพในกลุ่มอาชีพ ด้าน 4.1 การเกษตรกรรม 4.2 อุตสาหกรรม 4.2 พาณิชยกรรม 4.3 ความคิด สร้างสรรค์ 4.4 บริหารจัดการ และการ บริการที่สอดคล้องกับศักยภาพ หลักของพื้นที่	✓		✓ ✓ ✓	

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สารสะท้อนการเรียนรู้ รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ รหัสวิชา ทร21001

ระดับมัธยมศึกษา ม.ต้น จำนวน 5 หน่วยกิต

หัวเรื่อง การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
2		1.บอกความหมายตระหนักและเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2.ทักษะพื้นฐานทางการศึกษาหาความรู้ทักษะการแก้ปัญหาและเทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1.ความหมาย ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2.การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพปัญหา ครูและผู้เรียนสนทนากันถึงกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ,ทักษะพื้นฐานว่ามีลักษณะอย่างไร ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ - ครูให้นักศึกษาศึกษาไปความรู้ - ครูอธิบายไปความรู้ แล้วให้นักศึกษาแบ่งกลุ่ม ศึกษาตามหัวข้อที่กำหนดให้ดังนี้ - การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยให้แต่ละกลุ่มสรุปโดยทำแผนผังความคิด (Mind Map) แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน - ครูอธิบายเพิ่มเติมในแต่ละหัวข้อ และ เฉลยเปิดโอกาสให้นักศึกษาสอบถามและ แสดงความคิดเห็น ขั้นที่ 3 การปฏิบัตินำไปใช้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้	1.ใบความรู้ 2.หนังสือแบบเรียน แหล่งการเรียนรู้/ สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม 1.ห้องสมุดประชาชน 2.กศน.ตำบล 3.แหล่งข้อมูลสารสนเทศ 4.internet 5.สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือวารสารต่างๆ 6.แหล่งเรียนรู้ชุมชน	- การสังเกต - การซักถาม - การมีส่วนร่วม - การตรวจผลงาน - บันทึกการเรียนรู้

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวข้อเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
				ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ - ครูวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากที่ครูมอบหมายงานให้กับผู้เรียน เช่น ใบความรู้ ใบงาน ชิ้นงานที่มอบหมาย - ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ความสนใจ การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรับผิดชอบ เป็นต้น		

ใบความรู้ เรื่องที่ 1 ความหมาย และความสำคัญ ของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในปัจจุบันโลกมีความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้นเป็นอันมาก การเรียนรู้จากสถาบันการศึกษาไม่อาจทำให้บุคคลศึกษาความรู้ได้ครบทั้งหมด การไขว่คว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะสนองความต้องการของบุคคลได้ เพราะเมื่อใดก็ตามที่บุคคลมีใจรักที่จะศึกษาค้นคว้า สิ่งที่ต้องต้องการจะรู้ บุคคลนั้นก็จะดำเนินการศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยไม่มีใครต้องบอก ประกอบกับระบบการศึกษาและปรัชญาการศึกษาเพื่อเตรียมคนให้สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใฝ่หาความรู้ รู้แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ รู้วิธีการหาความรู้ มีความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีนิสัยในการทำงานและการดำรงชีวิต และมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ

การเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของตนเองโดยการค้นพบความสามารถ และสิ่งที่มีคุณค่าในตนเองที่เคยมองข้ามไป (“...it is possible to help learners expand their potential by discovered that which is yet untapped...”)(Brockett & Hiemstra, 1991)

ความหมาย และความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้เป็นเรื่องของทุกคน ศักดิ์ศรีของผู้เรียนจะมีได้เมื่อมีโอกาสในการเลือกเรียนในเรื่องที่หลากหลายและมีความหมายแก่ตนเอง การเรียนรู้มีองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ องค์ประกอบภายนอก ได้แก่ สภาพแวดล้อม โรงเรียนสถานศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวก และครู องค์ประกอบภายใน ได้แก่ การคิดเป็น ฟังตนเองได้ มีอิสรภาพ ใฝ่รู้ ใฝ่สร้างสรรค์ มีความคิดเชิงเหตุผล มีจิตสำนึกในการเรียนรู้ มีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้เกิดขึ้นจากการฟังคำบรรยายหรือทำตามที่คุณครูผู้สอนบอก แต่อาจเกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. **การเรียนรู้โดยบังเอิญ** การเรียนรู้แบบนี้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ มิได้เกิดจากความตั้งใจ
2. **การเรียนรู้ด้วยตนเอง** เป็นการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจของผู้เรียน ซึ่งมีความปรารถนาจะรู้ในเรื่องนั้น ผู้เรียนจึงคิดหาวิธีการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ หลังจากนั้นจะมีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองจะเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ทวีความสำคัญในโลกยุคโลกาภิวัตน์ บุคคลซึ่งสามารถปรับตนเองให้ตามทันความก้าวหน้าของโลกโดยใช้สื่ออุปกรณ์ยุคใหม่ได้ จะทำให้เป็นคนที่มีคุณค่าและประสบความสำเร็จได้อย่างดี

ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นบุคลิกลักษณะส่วนบุคคลของผู้เรียน ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตามเป้าหมายของการศึกษา ผู้เรียนที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองจะมีความรับผิดชอบส่วนบุคคล ความรับผิดชอบต่อความคิดและการกระทำของตนเอง สามารถควบคุมและโต้ตอบสถานการณ์ สามารถควบคุมตนเองให้เป็นไปในทิศทางที่ตนเลือก โดยยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำที่มาจากความคิดตัดสินใจของตนเอง

3. **การเรียนรู้โดยกลุ่ม** การเรียนรู้แบบนี้เกิดจากการที่ผู้เรียนรวมกลุ่มกันแล้วเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้กับสมาชิกทำให้สมาชิกมีความรู้เรื่องที่วิทยากรพูด
4. **การเรียนรู้จากสถาบันการศึกษา** เป็นการเรียนแบบเป็นทางการ มีหลักสูตร การประเมินผล มีระเบียบการเข้าศึกษาที่ชัดเจน ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนด เมื่อ ปฏิบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดก็จะได้รับปริญญา หรือประกาศนียบัตร จากสถานการณ์การเรียนรู้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การเรียนรู้ อาจ

เกิดได้หลายวิธี และการเรียนรู้มันไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในสถาบันการศึกษาเสมอไป การเรียนรู้อาจเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือจากการเรียนรู้โดยกลุ่มก็ได้ และการที่บุคคลมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับอยู่ในจิตสำนึกของบุคคลนั้น การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นตัวอย่างของการเรียนรู้ในลักษณะที่เป็นการเรียนรู้ ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งมีความสำคัญสอดคล้องกับกาเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันและสนับสนุนสภาพ “สังคมแห่งการเรียนรู้” ได้เป็นอย่างดี

การเรียนรู้ด้วยตนเองคืออะไร

เมื่อกกล่าวถึง การเรียนรู้ด้วยตนเอง แล้วบุคคลโดยทั่วไปมักจะเข้าใจว่าเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามลำพังโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้สอน แต่แท้ที่จริงแล้วการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนนั้น เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัด มีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ จนถึงการประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง โดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือกับผู้อื่นหรือไม่ก็ได้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบและเป็นผู้ควบคุมการเรียนรู้ของตนเองทั้งนี้การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นมีแนวคิดพื้นฐานมาจากแนวคิดทฤษฎีกลุ่มมนุษย์นิยมที่มีความเชื่อในเรื่องความเป็นอิสระและความเป็นตัวของตัวเองของมนุษย์ว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความดี มีความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเองสามารถหาทางเลือกของตนเอง มีศักยภาพและสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างไม่มีขีดจำกัด รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งการเรียนรู้ด้วยตนเองก่อให้เกิดผลในทางบวกต่อการเรียน โดยจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น มี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีการใช้วิธีการเรียนที่หลากหลาย การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นมาตรฐานการศึกษาที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ทุกคน เพราะเมื่อใดก็ตามที่ผู้เรียนมีใจรักที่จะศึกษา ค้นคว้าจากความต้องการของตนเอง ผู้เรียนก็จะมี การศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่องต่อไปโดยไม่ต้องมีใครบอกหรือ “การเรียนรู้เป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของมนุษย์”(LEARNING makes a man fit company for himself) ... (Young)...

การเรียนรู้ด้วยตนเองมีอยู่ 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนโดยเป็นผู้รับผิดชอบและควบคุมการเรียนรู้ของตนเองโดยการวางแผน ปฏิบัติการเรียนรู้ และประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเรียนด้วยตนเองเพียงคนเดียวตามลำพัง และผู้เรียนสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้และทักษะที่ได้จากสถานการณ์หนึ่งไปยังอีก สถานการณ์หนึ่งได้ ในอีกลักษณะหนึ่งเป็นลักษณะทางบุคลิกภาพที่มีอยู่ในตัวผู้ที่เรียนด้วยตนเองทุกคนซึ่งมีอยู่ในระดับที่ไม่เท่ากันในแต่ละสถานการณ์การเรียน โดยเป็นลักษณะที่สามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้และจะพัฒนาได้สูงสุดเมื่อมีการจัดสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อกัน

การเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสำคัญอย่างไร

การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) เป็นแนวทางการเรียนรู้หนึ่งที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพปัจจุบัน และเป็นแนวคิดที่สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสมาชิกในสังคมสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้ที่ทำให้บุคคลมีการริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีเป้าหมายในการเรียนรู้ที่แน่นอน มีความรับผิดชอบในชีวิตของตนเอง ไม่พึ่งคนอื่น มีแรงจูงใจ ทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เรียนรู้วิธีเรียน สามารถเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ได้มากกว่าการเรียนที่มีครูป้อนความรู้ให้เพียงอย่างเดียว การเรียนรู้ด้วยตนเองได้นับว่าเป็นคุณลักษณะที่ดีที่สุดซึ่งมีอยู่ใน ตัวบุคคลทุกคน ผู้เรียนควรจะมีคุณลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเองจัดเป็นกระบวนการ

เรียนรู้ตลอดชีวิต ยอมรับในศักยภาพของผู้เรียนว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เพื่อที่ตนเองสามารถที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสำคัญดังนี้

1. บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่า มีความตั้งใจ มีจุดหมายและมีแรงจูงใจสูงกว่า สามารถนำประโยชน์จากการเรียนรู้ไปใช้ได้ดีกว่าและยาวนานกว่าคนที่เรียนโดยเป็นเพียงผู้รับหรือรอการถ่ายทอดจากครู

การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัด มีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ จนถึงประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง โดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือกับผู้อื่นหรือไม่ก็ได้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบและเป็นผู้ควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง

2. การเรียนรู้ด้วยตนเองสอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตวิทยา และกระบวนการทางธรรมชาติ ทำให้บุคคลมีทิศทางของการบรรลุภาวะจากลักษณะหนึ่งไปสู่อีกลักษณะหนึ่ง คือ เมื่อตอนเด็ก ๆ เป็นธรรมชาติที่จะต้องพึ่งพิงผู้อื่น ต้องการผู้ปกครองปกป้องเลี้ยงดู และตัดสินใจแทนให้ เมื่อเติบโตมีพัฒนาการขึ้นเรื่อยๆ พัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นอิสระ ไม่ต้องพึ่งพิงผู้ปกครอง ครู และผู้อื่น การพัฒนาเป็นไปในสภาพที่เพิ่มความเป็นตัวของตัวเอง

3. การเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับพัฒนาการใหม่ๆ ทางการศึกษา เช่น หลักสูตร ห้องเรียนแบบเปิด ศูนย์บริการวิชาการ การศึกษาอย่างอิสระมหาวิทยาลัยเปิด ล้วนเน้นให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้เอง

4. การเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้นักข่อยอยู่รอด การมีความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ เกิดขึ้นเสมอ ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต

การเรียนรู้ด้วยตนเองมีลักษณะอย่างไร

การเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. ลักษณะที่เป็นบุคลิกคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดเป็นองค์ประกอบภายในที่จะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจอยากเรียนต่อไป โดยผู้เรียนที่มี คุณลักษณะในการเรียนรู้ด้วยตนเองจะมีความรับผิดชอบต่อความคิดและการกระทำเกี่ยวกับการเรียน รวมทั้ง รับผิดชอบในการบริหารจัดการตนเอง ซึ่งมีโอกาสเกิดขึ้นได้สูงสุดเมื่อมีการจัดสภาพการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกัน

2. ลักษณะที่เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผนการเรียนรู้ การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผลการเรียน จัดเป็นองค์ประกอบ ภายนอกที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบนี้ผู้เรียนจะได้ประโยชน์จากการเรียนมากที่สุด Knowles (1975) เสนอให้ใช้สัญญาการเรียนรู้ (Learning contracts) เป็นการมอบหมายภาระงานให้แก่ผู้เรียนว่าจะต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ได้รับความรู้ตามเป้าประสงค์และผู้เรียนจะปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้น

องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยตนเองมีอะไรบ้าง

การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนมีความตั้งใจและมีแรงจูงใจสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความยืดหยุ่นมากขึ้น มีการปรับพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ ปรับและประยุกต์ใช้วิธีการแก้ปัญหาของตนเองจัดการกับปัญหาได้ดีขึ้น และสามารถนำประโยชน์ของการเรียนรู้ไปใช้ได้ดีและยาวนานขึ้น ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการของตนเองจะเริ่มจากให้ผู้เรียนแต่ละคนบอกความต้องการและความสนใจของตนในการเรียนกับเพื่อนอีกคน ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา แนะนำ และเพื่อนอีกคนทำหน้าที่จดบันทึก และให้กระทำเช่นนี้หมุนเวียน ทั้ง 3 คน แสดงบทบาทครบทั้ง 3 ด้าน คือ ผู้เสนอความต้องการ ผู้ให้คำปรึกษา และผู้คอยจดบันทึก การสังเกตการณ์ เพื่อประโยชน์ในการเรียนร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุกๆ ด้าน

2. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน โดยเริ่มจากบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนควรศึกษาจุดมุ่งหมายของวิชา แล้วเขียนจุดมุ่งหมายในการเรียนของตนให้ชัดเจน เน้นพฤติกรรมที่คาดหวัง วัดได้ มีความแตกต่างของจุดมุ่งหมายในแต่ละระดับ

3. การวางแผนการเรียน ให้ผู้เรียนกำหนดแนวทางการเรียนตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้จัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการและความสนใจของตน ระบุการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

4. การแสวงหาแหล่งวิทยาการทั้งที่เป็นวัสดุและบุคคล

4.1 แหล่งวิทยาการที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

4.2 ทักษะต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยในการแสวงหาแหล่งวิทยาการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เช่น ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการอ่าน เป็นต้น

5. การประเมินผล ควรประเมินผลการเรียนด้วยตนเองตามที่กำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้ และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทศนคติ ค่านิยม มีขั้นตอนในการประเมิน คือ

5.1 กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

5.2 ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ

5.3 รวบรวมหลักฐานจากผลการประเมินเพื่อตัดสินใจซึ่งต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่สมบูรณ์ และเชื่อถือได้

5.4 เปรียบเทียบข้อมูลก่อนเรียนกับหลังเรียนเพื่อดูว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าเพียงใด

5.5 ใช้แหล่งข้อมูลจากครูและผู้เรียนเป็นหลักในการประเมิน

องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผู้เรียนควรมีการวิเคราะห์ความต้องการ วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดมุ่งหมายและการวางแผนในการเรียน มีความสามารถในการแสวงหาแหล่งวิทยาการ และมีวิธีในการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีเพื่อนเป็นผู้ร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกันและมีครูเป็นผู้ชี้แนะ อำนวยความสะดวก และให้คำปรึกษา ทั้งนี้ ครูอาจต้องมีการวิเคราะห์ความพร้อมหรือทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในการก้าวสู่การเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเองได้

กระบวนการของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กระบวนการของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะความรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น หมายถึงการที่ผู้เรียนควบคุมเนื้อหา กระบวนการ องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของตนเอง ได้แก่การวางแผนการเรียนของตนเอง โดยอาศัยแหล่งทรัพยากรทางความรู้ต่างๆ ที่จะช่วยนำแผนสู่การปฏิบัติ แต่ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้เรียน ผู้เรียนรู้ด้วยตนเองต้องเตรียมการวางแผนการเรียนรู้ของตน และเลือกสิ่งที่จะเรียนจากทางเลือกที่กำหนดไว้ รวมทั้ง วางโครงสร้างของแผนการเรียนรู้ของตนอีกด้วย ในการวางแผนการเรียนรู้นี้ ผู้เรียนต้องสามารถปฏิบัติงานที่กำหนด วินิจฉัยความช่วยเหลือที่ต้องการ และทำให้ได้ความช่วยเหลือนั้น สามารถเลือกแหล่งความรู้ วิเคราะห์ และวางแผนการเรียนทั้งหมด รวมทั้งประเมินความก้าวหน้าใน

การเรียนรู้ของตนเองกระบวนการในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการที่ผู้เรียนต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยดำเนินการ ดังนี้

1. การวินิจฉัยความต้องการในการเรียน
2. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน
3. การออกแบบแผนการเรียน
4. การดำเนินการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการ
5. การประเมินผล

ใบงานที่ 1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1 ให้อธิบายความหมายของคำว่า “การเรียนรู้ด้วยตนเอง”

2 ให้อธิบาย “ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง”

3 ให้สรุปสาระสำคัญ “ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง”

4. “องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง” มีอะไรบ้าง

ผู้ตรวจ.....

(.....)

ครู กศน.ตำบล.....

แบบทดสอบ ก่อน – หลังเรียน วิชาทักษะการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ข้อใดไม่ใช่ **ความสำคัญ** ของการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - ก. ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจและมีแรงใจสูง
 - ข. ทำให้เป็นคนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - ค. มีเหตุผลและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
 - ง. มีระเบียบวินัยในตนเองสูง
2. การเรียนรู้ด้วยตนเองมีกี่ลักษณะ
 - ก. 2
 - ข. 3
 - ค. 4
 - ง. 5
3. สิ่งที่เป็นตัวควบคุมที่สำคัญที่สุดต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองคืออะไร
 - ก. ความเชื่อมั่นในตัวเอง
 - ข. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
 - ค. ความอยากรู้อยากเห็น
 - ง. ความรับผิดชอบต่อตนเอง
4. ข้อใดคือการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - ก. น้อยชอบลอกการบ้านเพื่อน
 - ข. นิดทำน้ำส้มปั่นตามที่ครูแนะนำ
 - ค. หน้อยชอบดูสาระคดีชีวิตสัตว์โลกทางอินเทอร์เน็ต
 - ง. นุชสอนน้องให้รู้จักวิธีสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
5. การเรียนรู้ด้วยตนเองแบบ กศน. คือการเรียนในข้อใด
 - ก. มีแรงจูงใจอยากเรียนก็เรียน
 - ข. แสวงหาความรู้ด้วยตนเองทั้งหมด
 - ค. มีการวางแผนและใช้สัญญาณการเรียนรู้
 - ง. ผู้เรียนต้องบริหารเวลารับผิดชอบตนเองทั้งหมด
6. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของการเรียนรู้
 - ก. วางแผนการเรียน
 - ข. วิเคราะห์ความต้องการ
 - ค. ตรวจสอบและติดตามผล
 - ง. กำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน

7. เหตุใดจึงต้องมีการทำสัญญาการเรียนรู้
 - ก. เพื่อให้ผู้เรียนควบคุมตนเองได้
 - ข. เพื่อควบคุมความประพฤติของผู้เรียน
 - ค. เพื่อกำหนดให้ผู้เรียนมีแนวทางในการเรียน
 - ง. เพื่อควบคุมคุณภาพของผู้เรียนให้มีมาตรฐานตามที่สังคมยอมรับ
8. สิ่งหนึ่งที่น่ามาใช้ในการประเมินผลการเรียนแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือข้อใด
 - ก. การสังเกต
 - ข. การมีส่วนร่วม
 - ค. แฟ้มสะสมงาน
 - ง. พฤติกรรมกลุ่ม
9. ข้อใดคือ “ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ”
 - ก. ลินดาโทรศัพท์สอบถามอาจารย์
 - ข. กนกจักรูมาสอน
 - ค. อุษาสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
 - ง. โสพายืมหนังสือเพื่อนมาอ่าน
10. การเรียนรู้ด้วยตนเอง ขั้นตอนแรกคือข้อใด
 - ก. การออกแบบการเรียนรู้
 - ข. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
 - ค. จัดหาแหล่งเรียนรู้
 - ง. การวิเคราะห์ความต้องการในการเรียน

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่..... เดือน พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขปัญหา

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีรัตนคม

วันที่..... เดือน พ.ศ.....

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครั้งที่ 3

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระทักษะการเรียนรู้ รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ รหัสวิชา ทร21001

ระดับมัธยมศึกษา ม.ต้น จำนวน 5 หน่วยกิต

หัวเรื่อง การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
3		2.ทักษะพื้นฐานทางการศึกษาหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหาและเทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3.อธิบายปัจจัยที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ 4.สามารถวางแผนการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองได้	3.ทักษะพื้นฐานทางการศึกษาหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหาและเทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 4.ปัจจัยที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ 5.การวางแผนการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง 6.การฝึกทักษะวางแผนการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง การวิจารณ์	ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพปัญหา ครูและผู้เรียนสนทนาถึงการเข้าถึงทักษะพื้นฐานทางการศึกษาหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา และเทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเอง , ปัจจัยที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ ว่ามีลักษณะอย่างไร ให้นักศึกษาแสดงความ คิดเห็น ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ - ครูให้นักศึกษาศึกษาใบความรู้ - ครูอธิบายใบความรู้ แล้วให้นักศึกษาแบ่งกลุ่ม ศึกษาตามหัวข้อที่กำหนดให้ดังนี้ - ทักษะพื้นฐานทางการศึกษาหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา และเทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเอง - ปัจจัยที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ - การวางแผนการเรียนรู้และ การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยให้แต่ละกลุ่มสรุปโดยทำแผนผังความคิด (Mine Map) แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน	1.ใบความรู้ 2.หนังสือแบบเรียน แหล่งการเรียนรู้/สืบค้น ข้อมูลเพิ่มเติม 1.ห้องสมุดประชาชน 2.กศน.ตำบล 3.แหล่งข้อมูลสารสนเทศ 4.internet 5.สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือวารสาร ต่างๆ 6.แหล่งเรียนรู้ชุมชน	- การสังเกต - การซักถาม - การมีส่วนร่วม - การตรวจผลงาน - บันทึกการเรียนรู้

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
				- ครูอธิบายเพิ่มเติมในแต่ละหัวข้อ และเฉลย เปิดโอกาสให้นักศึกษาสอบถามและแสดงความคิดเห็น ขั้นที่ 3 การปฏิบัตินำไปใช้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ - ครูวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากที่ครูมอบหมายงานให้กับผู้เรียน เช่น ใบความรู้ ใบงาน ชิ้นงานที่มอบหมาย - ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ความสนใจ การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรับผิดชอบ เป็นต้น		

ใบความรู้เรื่องที่ 4

ทักษะพื้นฐานทางการศึกษาหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหาและเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง

คำถ้อยธรรมดา ๆ ที่เราเคยได้ยินได้ฟังกันอยู่บ่อย ๆ ก็คือ ทำอย่างไรเราจึงจะสามารถฟังอย่างรู้เรื่อง และคิดได้อย่างปราดเปรื่อง อ่านได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจนเขียนได้อย่างมีอาชีพ ทั้งนี้ ก็เพราะเราเข้าใจกันดีว่า ทั้งหมดนี้เป็นทักษะพื้นฐาน (basic skills) ที่สำคัญ และเป็นความสามารถ (competencies) ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตทั้งในโลกแห่งการทำงาน และในโลกแห่งการเรียนรู้

การฟัง เป็นการรับรู้ความหมายจากเสียงที่ได้ยิน เป็นการรับสารทางหูการได้ยินเป็นการเริ่มต้นของการฟังและเป็นเพียงการกระทบกันของเสียงกับประสาทตามปกติ จึงเป็นการใช้ความสามารถทางร่างกายโดยตรง ส่วนการฟังเป็นกระบวนการทำงานของสมองอีกหลายขั้นตอนต่อเนื่องจากการได้ยินเป็นความสามารถที่จะได้รับรู้สิ่งที่ได้ยินตีความและจับความสิ่งที่รับรู้เข้าใจและจดจำไว้ ซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญา

การพูด เป็นพฤติกรรมสื่อสารที่ใช้กันแพร่หลายทั่วไป ผู้พูดสามารถใช้ทั้งวจนะภาษา และ อวัจนะภาษาในการส่งสารติดต่อไปยังผู้ฟังได้ชัดเจนและรวดเร็วการพูด หมายถึง การสื่อความหมายของมนุษย์โดยการใช้เสียง และกิริยาท่าทางเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้ความคิด และความรู้สึกจากผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง

การอ่าน เป็นพฤติกรรมการรับสารที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการฟัง ปัจจุบันมีผู้รู้ นักวิชาการและนักเขียนนำเสนอความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและงานสร้างสรรค์ ตีพิมพ์ ในหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ มากนอกจากนี้แล้วข่าวสารสำคัญ ๆ หลังจากนำเสนอด้วยการพูด หรืออ่านให้ฟังผ่านสื่อต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะตีพิมพ์รักษาไว้เป็นหลักฐานแก่ผู้อ่านในชั้นหลัง ๆ ความสามารถในการอ่านจึงสำคัญและจำเป็นยิ่งต่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในสังคมปัจจุบัน

การเขียน เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์ คือ ตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจจากความข้างต้น ทำให้มองเห็นความหมายของการเขียนว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น นักเรียน ใช้การเขียนบันทึกความรู้ ทำแบบฝึกหัดและตอบข้อสอบบุคคลทั่วไป ใช้การเขียนจดหมาย ทำสัญญา พิณยกรรมและคำประกัน เป็นต้น พ่อค้า ใช้การเขียนเพื่อโฆษณาสินค้า ทำบัญชี ใบสั่งของ ทำใบเสร็จรับเงิน แพทย์ ใช้บันทึกประวัติคนไข้เขียนใบสั่งยาและอื่นๆ เป็นต้น

แบบสอบถาม คุณเป็นผู้ฟังที่ดีหรือเปล่า

ให้ตอบแบบทดสอบต่อไปนี้ ด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบทางด้านขวา เพื่อประเมินว่าคุณเป็นผู้ฟังได้ดีแค่ไหน

คำตอบทั้ง 5 คำตอบ (ในแต่ละช่อง) มีคะแนนดังนี้

ลักษณะของการฟัง	ความบ่อยครั้ง				
	เสมอ	ส่วนใหญ่	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
1. ปล่อยให้ผู้พูดแสดงความคิดของเขาจนจบโดยไม่ขัดจังหวะ					
2. ในการประชุม หรือระหว่างโทรศัพท์ มีการจดโน้ตสาระสำคัญของสิ่งที่ได้ยิน					
3. กล่าวทวนรายละเอียดที่สำคัญของการสนทนากับผู้พูดเพื่อให้แน่ใจว่าเราเข้าใจถูกต้อง					
4. พยายามตั้งใจฟัง ไม่วอกแวกไปคิดเรื่องอื่น					
5. พยายามแสดงท่าทีว่าสนใจในคำพูดของผู้อื่น					
6. รู้ดีว่าตนเองไม่ใช่ นักสื่อสารที่ดี ถ้าถูกขาดการพูดแต่ผู้เดียว					
7. แม้ที่กำลังฟังก็แสดงอาการต่าง ๆ เช่น ถาม จดสรุปสิ่งที่ได้ฟังกล่าวทวนประเด็นสำคัญ ฯลฯ					
8. ทำท่าต่าง ๆ เหมือนกำลังฟังอยู่ในที่ประชุม เช่น ผงกศีรษะเห็นด้วยมองตามผู้พูด ฯลฯ					
9. จดโน้ตเกี่ยวกับรูปแบบของการสื่อสารที่ไม่ใช่คำพูดของคู่สนทนา เช่น ภาษากาย น้ำเสียง เป็นต้น					
10. พยายามที่จะไม่แสดงอาการก้าวร้าว หรือตื่นเต้นเกินไปถ้ามีความคิดเห็นไม่ตรงกับผู้พูด					

เสมอ = 5 คะแนน

นาน ๆ ครั้ง = 2 คะแนน

ส่วนใหญ่ = 4 คะแนน

ไม่เคย = 1 คะแนน

บางครั้ง = 3 คะแนน

นำคะแนนจากทั้ง 10 ข้อ มารวมกัน เพื่อดูว่า คุณจัดอยู่ในกลุ่มนักฟังประเภทไหนใน 3 กลุ่ม ต่อไปนี้

40 คะแนนขึ้นไป จัดว่าคุณเป็นนักฟังชั้นยอด

25-39 คะแนน คุณเป็นนักฟังที่ดีกว่าผู้ฟังทั่ว ๆ ไป

ต่ำกว่า 25 คะแนน คุณเป็นผู้ฟังที่ต้องพัฒนาทักษะการฟังเป็นพิเศษ

แต่ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มไหนก็ตาม คุณก็ควรที่จะพัฒนาทักษะในการฟังของคุณอยู่เสมอ เพราะว่าผู้สื่อสาร (ทั้งคนและอุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆ) นั้นมีการเปลี่ยนแปลงและมีความซับซ้อนมากขึ้นอยู่ตลอดเวลา

แบบทดสอบความขยันสู่ความสำเร็จ

ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบเกี่ยวกับความขยันของตนเองโดยขีดเครื่องหมาย ✓ ว่ามีลักษณะ เช่นใด โดยตอบให้ตรงกับความคิดหรือความรู้สึกของตนเองมากที่สุด ดังต่อไปนี้

ข้อ	ข้อความ	ใช่ (3)	ไม่ใช่ (2)	บางครั้ง (1)
1	ข้าพเจ้าอยากเรียนหนังสือมากกว่าทำอย่างอื่น			
2	ข้าพเจ้าทำการบ้านทุกวิชาที่ครูให้โดยสม่ำเสมอ			
3	ข้าพเจ้าตั้งเป้าหมายชีวิตไว้แล้ว และจะดำเนินการตามนั้น			
4	ข้าพเจ้าชอบค้นคว้าบทเรียนในเรื่องที่สนใจเป็นพิเศษ			
5	ข้าพเจ้าชอบอธิบายบทเรียนยาก ๆ ให้เพื่อนฟังเสมอ			
6	ข้าพเจ้ามักจะดูหนังสือโดยพยายามทำความเข้าใจบทเรียนอยู่เสมอ			
7	ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าชอบเรียนหนังสือมากกว่าบริการผู้อื่น			
8	ข้าพเจ้าชอบมาโรงเรียนทุกวัน			
9	ข้าพเจ้าเห็นว่าการนั่งเรียนในห้องเรียนเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่าย			
10	ข้าพเจ้ามีความสุขทุกครั้งที่ได้รับบริการเพื่อนหรือครู			
11	เมื่อครูสั่งให้เขียนรายงานส่งข้าพเจ้ามักจะส่งทันตามกำหนดเวลาเสมอ			
12	ถ้าข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกบทเรียนข้าพเจ้าจะมีความรู้สึกตื่นเต้นและสนใจ			
13	เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ทำงานใด ๆ ข้าพเจ้าจะทำงานนั้นได้สำเร็จ			
14	ถ้ามีใครมาขอความร่วมมือจากข้าพเจ้าในเรื่องที่ไม่ใช่การเรียน ข้าพเจ้ามักจะให้ความร่วมมือ			
15	เมื่อมีวันเวลาว่าง ข้าพเจ้าชอบทำงานอดิเรกมากกว่านั่งท่องหนังสือ			

แหล่งที่มา : [http://203.146.122.12/gmidance/homeroom 2550/indexeq50.htm](http://203.146.122.12/gmidance/homeroom%202550/indexeq50.htm)

การแปลผลคะแนน

31-45 คะแนน หมายถึง ผู้เรียนเป็นคนขยันในการเล่าเรียน มีความมานะพยายาม สนใจ ศึกษาหาความรู้ในเรื่องบริการ หรือช่วยเหลือผู้อื่น ผู้เรียนคิดว่าเป็นสิ่งที่น่าภูมิใจฉะนั้นผู้เรียนควรจะฝึกให้มีนิสัยรักการทำงานแล้วจะเป็นคนที่น่าคบมาก

16-30 คะแนน หมายถึง ผู้เรียนเป็นคนทำตามอารมณ์ของตนเอง ผู้เรียนพอใจจะทำสิ่งใดก็ทำสิ่งนั้น ถ้าไม่ชอบก็ไม่ต้องทำ ควรปรับปรุงตนเองให้มีนิสัยรักความขยัน แล้วผู้เรียนจะประสบผลสำเร็จในทุกด้าน

1-15 คะแนน หมายถึง ผู้เรียนเป็นคนค่อนข้างจะไม่ขยันในการเล่าเรียน แต่มีความสุขในการทำงานบริการผู้อื่น มีจิตใจโอปอ้อมอารี เป็นคนที่น่ารักมาก ๆ สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

กิจกรรม “บัณฑิตสูงวัย”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนทราบและเข้าใจในแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และความพร้อมในการ เรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เพื่อนำไปสู่ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ใฝ่เรียนรู้ เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ความสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองความรับผิดชอบในการเรียนรู้ การมองอนาคตในแง่ดี ของสมาชิก รวมทั้งสมาชิกเห็นความสำคัญ และตระหนักในพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

แนวคิด

คุณลักษณะพิเศษในการที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยมีจำเป็นต้องรอคอยจากการศึกษาหรือ การเรียนรู้อย่างเป็นทางการเพียงอย่างเดียว คุณลักษณะพิเศษ ดังกล่าวคือ “ความพร้อมในการเรียนรู้โดยการ ชี้นำตนเอง” ซึ่งเป็นความคิดเห็น ว่า ตนเองมีเจตคติ ความรู้ ความสามารถที่จะเรียนรู้โดยมิต้องให้คนอื่น กำหนดหรือสั่งการที่จะเรียนรู้วิธีการเรียนรู้และประเมินการเรียนรู้ ทั้งอาจด้วยความช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือไม่ ก็ตาม การที่บุคคลสามารถชี้นำตนเองที่จะเรียนรู้ ย่อมเป็นโอกาสที่บุคคลจะเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่องและเรียนรู้ตลอดชีวิตการพัฒนาการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ย่อมเป็นหนทางที่ทำให้บุคคลเรียนรู้ อย่างไม่สิ้นสุด

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนศึกษาภาพข่าว การสำเร็จการศึกษาจากภาพ ของ บัณฑิตสูงวัย พร้อมอธิบายในประเด็น

- (1) “ความรู้สึกของท่านต่อภาพที่ได้เห็น”
- (2) “ทำไมบุคคลในภาพ ถึงประสบความสำเร็จในการเรียนรู้”

ใบงานที่ 3

“บทสะท้อนจากการเรียนรู้ด้วยตนเองให้ประสบความสำเร็จ”

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the entire width of the page. There are no margins, text, or other markings present.

แบบทดสอบ ก่อน – หลังเรียน ครั้งที่ 2

1. ข้อใดไม่ใช่บทบาทของผู้เรียนในการประเมินผล
 - ก. มีส่วนร่วมในการประเมิน
 - ข. ผู้เรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วยตนเอง
 - ค. มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - ง. ให้เพื่อนมีส่วนร่วมประเมินผลการเรียนของเรา
2. ข้อใดไม่ใช่ความเชื่อพื้นฐานของการเรียนรู้ตามสภาพจริง
 - ก. ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา
 - ข. ความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้
 - ค. ความเชื่อเกี่ยวกับการสอน
 - ง. ความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
3. ข้อใดเป็นการใช้แผนพัฒนาความคิด (Mind Map) ไปใช้ได้ถูกต้อง
 - ก. ใช้ในการพบกลุ่มได้
 - ข. ใช้นำเสนอข้อมูลในรูปแบบกราฟ
 - ค. ใช้จัดระบบความคิดและช่วยความจำ
 - ง. ใช้ทำวิจัยอย่าง
4. ข้อใดต่อไปนี้เป็นวิธีการเขียน Mind Map
 - ก. วาดภาพสีหรือเขียนคำหรือข้อความที่สื่อหรือแสดงถึงเรื่องจะทำ Mind Map กลางหน้ากระดาษ โดยใช้สีอย่างน้อย 3 สี และต้องไม่ตีกรอบด้วยรูปทรงเรขาคณิต
 - ข. คิดถึงหัวเรื่องสำคัญที่เป็นส่วนประกอบของเรื่องที่ทำ Mind Map
 - ค. แยกความคิดของหัวเรื่องสำคัญแต่ละเรื่องในข้อ ออกเป็นกิ่ง ๆ หลายกิ่ง
 - ง. ถูกทุกข้อ
5. ข้อใดคือแหล่งเรียนรู้
 - ก. ที่อยู่อาศัย
 - ข. ที่เก็บเอกสารสำคัญ
 - ค. ศูนย์รวมแหล่งองค์ความรู้และภูมิปัญญาต่างๆ
 - ง. ที่เก็บเก็บรวบรวมภูมิปัญญาของบุคคลสำคัญๆ
6. ประโยชน์ของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน คือข้อใด
 - ก. ผู้เรียนสามารถแสดงความสามารถในการทำงาน
 - ข. เป็นการวัดความสามารถในการเรียนรู้
 - ค. ช่วยให้ผู้เรียนแสดงให้เห็นการเรียนรู้ที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม
 - ง. ถูกทุกข้อ

7. กศน.ใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบใด
- ก. มีแรงจูงใจอยากเรียนก็เรียน
 - ข. แสวงหาความรู้ด้วยตนเองทั้งหมด
 - ค. มีการวางแผนและใช้สัญญาณการเรียนรู้
 - ง. ผู้เรียนต้องบริหารเวลารับผิดชอบตนเองทั้งหมด
8. ข้อใดคือข้อดีของการใช้แผนพัฒนาความคิด (Mind Map)
- ก. ทำให้จำได้ง่ายขึ้น
 - ข. ทุกคนได้มีส่วนร่วม
 - ค. ได้ความเห็นของทุกคน
 - ง. ถูกทุกข้อ
9. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของการเรียนรู้
- ก. วางแผนการเรียนรู้
 - ข. วิเคราะห์ความต้องการ
 - ค. ตรวจสอบและติดตามผล
 - ง. กำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน
10. แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญต่อผู้เรียนในข้อใดมากที่สุด
- ก. การศึกษาตามอัธยาศัย
 - ข. ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ
 - ค. แหล่งสร้างเสริมความรู้ ความคิด วิทยาการ
 - ง. เป็นแหล่งปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

เฉลย

1 = ง	2 = ก	3 = ค	4 = ง	5 = ค
6 = ง	7 = ค	8 = ง	9 = ค	10 = ง

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่..... เดือน พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีรัตนนิคม

วันที่..... เดือน พ.ศ.....

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครั้งที่ 4

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระทักษะการเรียนรู้ รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ รหัสวิชา ทร21001

ระดับมัธยมศึกษา ม.ต้น จำนวน 5 หน่วยกิต

หัวเรื่อง การใช้แหล่งเรียนรู้

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
4		1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ ของการใช้ห้องสมุดอำเภอ 2. อธิบายการเข้าถึง สารสนเทศของ ห้องสมุดประชาชน 3.อธิบายแหล่งเรียน หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดวิทยาลัย/ มหาวิทยาลัย ห้องสม เฉพาะ ห้องสมุด โรงเรียน พิพิธภัณฑ์ อุทยานแห่งชาติ แหล่งเรียนรู้สำคัญอื่น ๆ ในประเทศ 4.อธิบายและ ปฏิบัติการใช้ อินเทอร์เน็ต และการ	1. ความหมายความสำคัญ ของการใช้ห้องสมุดอำเภอ 2. การเข้าถึงสารสนเทศ ของห้องสมุดประชาชน 3. แหล่งเรียนรู้หอสมุด แห่งชาติ หอสมุดวิทยาลัย มหาวิทยาลัย หอสมุด เฉพาะห้องสมุดโรงเรียน พิพิธภัณฑ์อุทยาน แห่งชาติ แหล่งเรียนรู้ สำคัญอื่น ๆ ในประเทศ 4. การใช้อินเทอร์เน็ต การเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศที่ต้องการและ สนใจ	ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพปัญหา-ครูผู้สอน พูดคุยกับนักศึกษาเรื่องแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ รอบตัวเราและแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญใน ประเทศไทย -การใช้แหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ - บอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้ - ครูให้ผู้เรียนยกตัวอย่างแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ ทั่วไปให้ผู้เรียนรู้จัก - ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน - ให้ตัวแทนผู้เรียนออกมาเล่าถึง ประสบการณ์ในการใช้แหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียน เคยใช้บริการ(โดยใช้วิธีการ เช่น การสุ่ม จากเลข 2 ตัวท้ายของรหัสผู้เรียน) - ครูให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 3-5 คน โดยครู เตรียมลูกอมมา 3 สีๆละ 3-5 เม็ด และให้	1.ใบความรู้ 2.หนังสือแบบเรียน แหล่งการเรียนรู้/ สืบค้นข้อมูล เพิ่มเติม 1.ห้องสมุด ประชาชน 2.กศน.ตำบล 3.แหล่งข้อมูล สารสนเทศ 4.internet 5.สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือวารสาร ต่างๆ 6.แหล่งเรียนรู้ ชุมชน	- การสังเกต - การซักถาม - การมีส่วนร่วม - การตรวจผลงาน - บันทึกการเรียนรู้

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		เข้าถึงข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการและสนใจ		ผู้เรียนออกมาหยิบลูกอมไปคนละ 1 เม็ด ใครได้ลูกอมสีเดียวกันก็อยู่กลุ่มเดียวกัน - ให้ผู้เรียนหาข้อมูลของแหล่งสืบค้นในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายในเรื่องต่อไปนี้ กลุ่มที่ 1 ห้องสมุด กลุ่มที่ 2 พิพิธภัณฑ์ กลุ่มที่ 3 อินเทอร์เน็ต - ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และฟังผลงานของทุกกลุ่มพร้อมทำการสรุปเนื้อหาสาระที่ได้นำเสนอ ขั้นที่ 3 การปฏิบัตินำไปใช้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ - ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปหลังจากทุกกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่ม - ครูให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ - ครูเชื่อมโยงสิ่งที่ผู้เรียนนำเสนอกับเนื้อหาในเรื่องของการใช้แหล่งเรียนรู้		

ใบความรู้ที่ 5

ความหมาย ความสำคัญ ประเภทของแหล่งเรียนรู้

ความรู้หรือข้อมูลสารสนเทศเกิดขึ้นและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และมีการเผยแพร่ถึงกันโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศภายในไม่กี่วินาที ทำให้มนุษย์ต้องเรียนรู้กับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงใหม่ๆ เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันเหตุการณ์ และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขความรู้หรือข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ดังกล่าวนี้อยู่ในแหล่งเรียนรู้ล้อมรอบตัวเรา ดังนั้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียนย่อมเป็นการไม่เพียงพอในความรู้ที่ได้รับ

ความหมายของแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ หมายถึง บริเวณ ศูนย์รวม บ่อเกิด แห่ง หรือที่ ที่มีสาระเนื้อหาเป็นข้อมูลความรู้

ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังนี้

1. เป็นแหล่งที่มีข้อมูล/ ความรู้ ตามวัตถุประสงค์ของแหล่งเรียนรู้นั้น เช่น สวนสัตว์ให้ความรู้เรื่องสัตว์ พิพิธภัณฑ์ให้ความรู้เรื่องโบราณวัตถุสมัยต่าง ๆ
2. เป็นสื่อการเรียนรู้สมัยใหม่ที่ความรู้ก่อให้เกิดทักษะ และช่วยการเรียนรู้สะดวกรวดเร็วเช่น อินเทอร์เน็ต
3. เป็นแหล่งช่วยเสริมการเรียนรู้ของการศึกษาประเภทต่าง ๆ ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
4. เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มนุษย์เข้าไปหาความรู้ได้ด้วยตนเองตามความสนใจและความสามารถ
5. เป็นแหล่งที่มนุษย์สามารถเข้าไปปฏิบัติได้จริง เช่น การประดิษฐ์เครื่องใช้ต่าง ๆ การซ่อมเครื่องยนต์ เป็นต้น ช่วยกระตุ้นให้เกิดความสนใจ ความใฝ่รู้
6. เป็นแหล่งที่มนุษย์สามารถเข้าไปเรียนรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ ยังไม่มีของจริงให้เห็นหรือไม่สามารถเข้าไปดูจากของจริงได้โดยเรียนรู้ การดูภาพยนตร์ วิดีทัศน์ หรือสื่ออื่น ๆ
7. เป็นแหล่งส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในท้องถิ่นให้เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของแหล่งเรียนรู้
8. เป็นสิ่งที่ช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยมให้เกิดการยอมรับสิ่งใหม่ แนวคิดใหม่ เกิดจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์กับผู้เรียน
9. เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ให้แหล่งเรียนรู้ของชุมชน

ประเภทของแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้มีการแบ่งแยกตามลักษณะได้ 6 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ได้แก่ บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถด้านต่าง ๆ ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ด้วยรูปแบบวิธีต่าง ๆ ที่ตนมีอยู่ให้ผู้สนใจหรือผู้ต้องการเรียนรู้ เช่นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ผู้อาวุโสที่มีประสบการณ์มาก หรืออาจจะเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นทางการ มีบทบาทสถานะทางสังคม หรืออาจเป็นผู้ที่เป็นโดยการงานอาชีพหรือบุคคลที่เป็นโดยความสามารถเฉพาะตัว หรือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นภูมิปัญญา

2. แหล่งเรียนรู้ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และให้ประโยชน์ต่อมนุษย์ เช่น ดิน น้ำ อากาศ พืช สัตว์ ต้นไม้ แร่ธาตุ ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้อาจถูกจัดให้เป็นอุทยาน วนอุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า สวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น

3. แหล่งเรียนรู้ประเภทวัสดุและสถานที่ ได้แก่ อาคาร สิ่งก่อสร้าง วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งต่าง ๆ ที่ประชาชนสามารถศึกษาหาความรู้ให้ได้มาซึ่งคำตอบ หรือสิ่งที่ต้องการจากการเห็นได้ยิน สัมผัส เช่น ห้องสมุด ศาสนาสถาน ศูนย์การเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ สถานประกอบการ ตลาดนิทรรศการ สถานที่ทางประวัติศาสตร์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

4. แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ ได้แก่ สิ่งที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้สารสนเทศ ให้ถึงกันโดยผ่านประสาทสัมผัส ได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น กาย และใจ แหล่งเรียนรู้ประเภทนี้ ทำให้กระบวนการเรียนรู้เป็นไปได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพสูง ทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์

5. แหล่งเรียนรู้ประเภทเทคนิค สิ่งประดิษฐ์คิดค้น ได้แก่ สิ่ง que แสดงถึงความก้าวหน้าทางนวัตกรรมเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ที่ได้มีการประดิษฐ์คิดค้นหรือพัฒนาปรับปรุงขึ้นมาให้มนุษย์ได้เรียนรู้ถึงความก้าวหน้า เกิดจินตนาการ แรงบันดาลใจ

6. แหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรม ได้แก่ การปฏิบัติการด้านประเพณีวัฒนธรรม ตลอดจนการปฏิบัติการความเคลื่อนไหวเพื่อแก้ปัญหา และปรับปรุงพัฒนาสภาพต่าง ๆ ในท้องถิ่น การที่มนุษย์เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การรณรงค์ป้องกันยาเสพติด การส่งเสริมการเลือกตั้งตามระบบประชาธิปไตย การรณรงค์ความปลอดภัยของเด็กและสตรีในท้องถิ่นแหล่งเรียนรู้ประเภทห้องสมุดห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญประเภทหนึ่ง ที่จัดหา รวบรวมสรรพวิชาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากทั่วโลกมาจัดระบบ และให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตปัจจุบันมีคำอื่น ๆ ที่หน่วยงานต่าง ๆ ใช้ในความหมายของคำว่า ห้องสมุด เช่น ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ สำนักบรรณสารสนเทศ สำนักบรรณสารสนเทศ สำนักหอสมุด สำนักวิทยบริการ เป็นต้น

ห้องสมุดโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. **หอสมุดแห่งชาติ** นับเป็นห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศดำเนินการโดยรัฐบาล ทำหน้าที่หลัก คือ รวบรวมหนังสือสิ่งพิมพ์ และสื่อความรู้ ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในประเทศ และทุกอย่างที่เกี่ยวกับประเทศ ไม่ว่าจะเป็นจัดพิมพ์ในประเทศใดภาษาใด ทั้งนี้เป็นการอนุรักษ์สื่อความรู้ ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชาติมิให้สูญไป และให้มีไว้ใช้ในอนาคต นอกจากรวบรวมสิ่งพิมพ์ในประเทศแล้ว ก็มีหน้าที่รวบรวมหนังสือที่มีคุณค่า ซึ่งพิมพ์ในประเทศอื่นไว้เพื่อการค้นคว้าอ้างอิง ตลอดจนทำหน้าที่เป็นศูนย์รวบรวมบรรณานุกรมต่าง ๆ และจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติออกเผยแพร่ให้ทราบทั่วกันว่ามีหนังสืออะไรบ้างที่ผลิตขึ้นในประเทศ หอสมุดแห่งชาติจึงเป็นแหล่งให้บริการทางความรู้แก่คนทั้งประเทศ ช่วยเหลือการค้นคว้า วิจัย ตอบคำถาม และให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับหนังสือ

2. **ห้องสมุดประชาชน** ห้องสมุดประชาชนดำเนินการโดยรัฐ อาจจะเป็นรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น หรือเทศบาล แล้วแต่ระบบการปกครอง ตามความหมายเดิม ห้องสมุดประชาชนเป็นห้องสมุดที่ประชาชนต้องการให้มีในชุมชนหรือเมืองที่เขาอาศัยอยู่ ประชาชนจะสนับสนุนโดยยินยอมให้รัฐบาลจ่ายเงินรายได้จากภาษีต่าง ๆ ในการจัดตั้งและดำเนินการห้องสมุดประเภทนี้ให้เป็นบริการของรัฐ จึงมิได้เรียกค่าตอบแทน เช่น ค่าบำรุงห้องสมุด หรือค่าเช่าหนังสือทั้งนี้เพราะถือว่าประชาชนได้บำรุงแล้ว โดยการเสียภาษีรายได้ให้แก่ประเทศ หน้าที่ของห้องสมุดประชาชนก็คือ ให้บริการหนังสือและสื่ออื่น ๆ เพื่อการศึกษาตลอดชีวิต บริการ

ข่าวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ประชาชนควรทราบส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้ข่าวสาร ข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานและการพัฒนาต่าง ๆ

3. ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย เป็นห้องสมุดที่ตั้งอยู่ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรโดยการจัดรวบรวมหนังสือและสื่อความรู้อื่น ๆ ในหมวดวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร ช่วยเหลือในการค้นคว้าวิจัยของอาจารย์และนักเรียน ส่งเสริมพัฒนาการทางวิชาการของอาจารย์และนักเรียน และช่วยจัดทำบรรณานุกรมและดัชนีสำหรับค้นหาเรื่องราวที่ต้องการ แนะนำผู้เรียนในการใช้หนังสืออ้างอิงบรรณรายการและคู่มือสำหรับการค้นเรื่อง

4. ห้องสมุดโรงเรียน เป็นห้องสมุดที่ตั้งอยู่ในโรงเรียนมัธยมและโรงเรียนประถมศึกษา มีหน้าที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยการรวบรวมหนังสือและสื่อความรู้อื่น ๆ ตามรายวิชา แนะนำ สอน การใช้ห้องสมุดแก่นักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน แนะนำให้รู้จักหนังสือที่ควรอ่าน ให้รู้จักวิธีศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ให้รู้จักรักและถนอมหนังสือ และเคารพสิทธิของผู้อื่นในการใช้ห้องสมุดและยืมหนังสือซึ่งเป็นสมบัติของทุกคนร่วมกัน ร่วมมือกับครูอาจารย์ในการจัดชั่วโมงใช้ห้องสมุด จัดหนังสือ และการสอนอื่น ๆ ตามรายวิชาให้แก่ครูอาจารย์

5. ห้องสมุดเฉพาะ เป็นห้องสมุดซึ่งรวบรวมหนังสือในสาขาวิชาบางสาขาโดยเฉพาะ มักเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยราชการ องค์กร บริษัทเอกชน หรือธนาคาร ทำหน้าที่จัดหาหนังสือและให้บริการความรู้ข้อมูล และข่าวสารเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น ๆ ห้องสมุดเฉพาะจะเน้นการรวบรวมรายงานการค้นคว้าวิจัย วารสารทางวิชาการ และเอกสารเฉพาะเรื่องที่ผลิตเพื่อการใช้ในกลุ่มนักวิชาการ บริการของห้องสมุดเฉพาะจัดพิมพ์ข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์เฉพาะเรื่องส่งให้ถึงผู้ใช้จัดส่งเอกสารและเรื่องย่อของเอกสารเฉพาะเรื่องให้ถึงผู้ใช้ตามความสนใจเป็นรายบุคคลห้องสมุดประชาชน ในที่นี้จะกล่าวถึงห้องสมุดประชาชนเป็นหลัก เนื่องจากเป็นห้องสมุดที่ให้บริการในทุกอำเภอและใน กทม.บางเขต หรือให้บริการประชาชนทั่วไป และอยู่ในชุมชนใกล้ตัวผู้เรียนมากที่สุดห้องสมุดประชาชน หมายถึง สถานที่จัดหา รวบรวมทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อการอ่านและการศึกษาค้นคว้าทุกชนิด ทุกประเภท มีการจัดระบบหมวดหมู่ตามหลักสากล เพื่อการบริการและจัดบริการอย่างกว้างขวางแก่ประชาชนในชุมชน สังคม โดยไม่จำกัดเพศ วัย ความรู้ เชื้อชาติศาสนา รวมทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยมีบรรณารักษศาสตร์เป็นผู้อำนวยการควบคุม ห้องสมุดประชาชนดำเนินการโดยหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงาน กศน. (ห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศ) กรุงเทพมหานคร (ห้องสมุดประชาชนในเขต กทม.) เทศบาล (ห้องสมุดประชาชนเทศบาล) เป็นต้น

ประเภทของห้องสมุดประชาชน (สังกัดสำนักงาน กศน.)

ห้องสมุดประชาชน แบ่งตามขนาดได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ห้องสมุดประชาชนขนาดใหญ่ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง และหอสมุดราชภัฏเฉลิมพระราชวงศ์เกล้ากังวล หัวหิน ซึ่งมีลักษณะอาคารส่วนใหญ่เป็น 2 ชั้น ชั้นบนจัดบริการหนังสือ เอกสาร และสื่อเกี่ยวกับการศึกษาตามหลักสูตรระดับต่าง ๆ โดยจัดเป็นห้องการศึกษานอกโรงเรียนและห้องโสตทัศนศึกษา ห้องหรือมุมหนังสือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัยรามคำแหง และห้องหรือมุมศูนย์ข้อมูลชุมชนท้องถิ่น เป็นต้นส่วนชั้นล่างจัดเป็นชั้นหนังสือและบริการหนังสือ เอกสาร สื่อความรู้ทางวิชาการ สารคดีโดยทั่วไปและจัดบริการหนังสือสำหรับเด็ก สื่อสำหรับเด็กเยาวชน มุมจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก

2. ห้องสมุดประชาชนขนาดกลาง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ลักษณะอาคารเป็น 2 ชั้น มีรูปแบบอาคารเหมือนกันเกือบทุกแห่ง ชั้นบนจัดเป็นห้องศูนย์ข้อมูลท้องถิ่นบริการเกี่ยวกับข้อมูลชุมชน

ห้องการศึกษาออกโรงเรียน บริการสื่อความรู้หลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนทุกหลักสูตร ทุกประเภท ตลอดจนห้องโสตทัศนศึกษาและห้องการศึกษาดาวเทียมไทยคม และห้องสำคัญที่สุดห้องหนึ่งคือห้องเฉลิมพระเกียรติฯ จัดบริการข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจโครงการในพระราชดำริน้ำพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีและพระราชวงศ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ชั้นล่างจัดบริการมุมเด็กซึ่งประกอบด้วยสื่อความรู้สำหรับเด็กเครื่องเล่นพัฒนาความพร้อม สื่อความรู้ทุกประเภท รวมทั้งเป็น ที่จัดกิจกรรมสำหรับเด็ก และจัดสื่อเอกสารหนังสือวิชาการ สารคดี ความรู้ทั่วไปสำหรับผู้ใหญ่ ประชาชนทั่วไปห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นห้องสมุดที่ได้พระราชทานพระราชนุญาตจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสที่ทรงมีพระชนมายุครบ 36 พรรษาและพระองค์ทรงเสด็จเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ทุกแห่งด้วยพระองค์เอง

3. ห้องสมุดประชาชนขนาดเล็ก ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนอำเภอทั่วไป จัดบริการหนังสือและสื่อความรู้ประเภทต่าง ๆ จัดมุมเด็กและครอบครัว มุมวารสารหนังสือพิมพ์ มุมการศึกษาออกโรงเรียนและหนังสือวิชาการ สารคดีทั่วไป รวมทั้งหนังสืออ้างอิง เป็นต้น

ทักษะการเข้าถึงสารสนเทศของห้องสมุดประชาชน ปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ช่วยลดขั้นตอนการหาข้อมูลของห้องสมุดประชาชนผู้เรียนสามารถค้นหาได้จากอินเทอร์เน็ต ว่ามีห้องสมุดประชาชนที่ใดบ้าง สถานที่ตั้ง เวลาเปิด-ปิดหมายเลขโทรศัพท์ กิจกรรมที่ให้บริการ ช่วยให้ผู้ใช้สะดวกและสามารถเข้าถึงห้องสมุดได้ง่ายห้องสมุดทุกประเภททุกชนิดจะมีการจัดระบบหมวดหมู่ของสารสนเทศ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงสิ่งที่ต้องการสนใจได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว และสะดวกในการบริหารจัดการห้องสมุดเพื่อการบริการกลุ่มเป้าหมายในระยะยาวระบบหมวดหมู่ที่ห้องสมุดนำมาใช้จะเป็นระบบสากลที่ทั่วโลกใช้ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงได้ง่าย ระบบที่นิยมใช้ในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ มี 2 ระบบ ได้แก่ ระบบทศนิยมของดิวอี้ ซึ่งใช้ตัวเลขอารบิกเป็นสัญลักษณ์ แทนหมวดหมู่สารสนเทศ นิยมใช้ในห้องสมุดประชาชนกับอีกระบบหนึ่ง ได้แก่ระบบรัฐสภาอเมริกัน ใช้อักษรโรมัน (A-Z) เป็นสัญลักษณ์ นิยมใช้ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยระบบทศนิยมของดิวอี้ แบ่งความรู้ในโลกออกเป็นหมวดหมู่จากหมวดใหญ่ไปหาหมวดย่อย จากหมวดย่อยแบ่งเป็นหมู่ย่อย และหมู่ย่อยๆ โดยใช้เลขอารบิก 0-9 เป็นสัญลักษณ์ ดังนี้

- 000 สารวิทยาความรู้เบ็ดเตล็ดทั่วไป
- 100 ปรัชญาและวิชาที่เกี่ยวข้อง
- 200 ศาสนา
- 300 สังคมศาสตร์
- 400 ภาษาศาสตร์
- 500 วิทยาศาสตร์ (วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์)
- 600 เทคโนโลยี (วิทยาศาสตร์ประยุกต์)
- 700 ศิลปกรรมและการบันเทิง
- 800 วรรณคดี
- 900 ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์

ระบบรัฐสภาอเมริกา (Library of Congress Classification) ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ซึ่งปรับปรุงและพัฒนาโดย เฮอร์เบิร์ต พัทนัม (Herbirt Putnum) เมื่อปี พ.ศ. 2445

ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันแบ่งหมวดหมู่วิชาออกเป็น 20 หมวด ใช้อักษรโรมันตัวใหญ่ A-Z ยกเว้นตัวอักษร I, O, W, X, Y เพื่อสำหรับการขยายหมวดหมู่วิชาการใหม่ ๆ ในอนาคตตารางการแบ่งหมวดหมู่หนังสือระบบหอสมุดอเมริกัน แบ่งหมวดหมู่วิชาการเป็น 20 หมวดใหญ่ ดังนี้

1. หมวด A : ความรู้ทั่วไป
2. หมวด B : ปรัชญา ศาสนา
3. หมวด C : ประวัติศาสตร์
4. หมวด D : ประวัติศาสตร์สากล
5. หมวด E-F : ประวัติศาสตร์อเมริกา
6. หมวด G : ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา คติชนวิทยา
7. หมวด H : สังคมศาสตร์
8. หมวด J : รัฐศาสตร์
9. หมวด K : กฎหมาย
10. หมวด L : การศึกษา
11. หมวด M : ดนตรี
12. หมวด N : ศิลปกรรม
13. หมวด P : ภาษาและวรรณคดี
14. หมวด Q : วิทยาศาสตร์
15. หมวด R : แพทยศาสตร์
16. หมวด S : เกษตรศาสตร์
17. หมวด T : เทคโนโลยี
18. หมวด U : วิชาการทหาร
19. หมวด V : นาวิกศาสตร์
20. หมวด Z : บรรณารักษศาสตร์

สำหรับห้องสมุดประชาชนซึ่งผู้ใช้บริการเป็นประชาชนทั่วไป การจัดหมวดหมู่หนังสือ นอกจากระบบดังกล่าวแล้ว ยังมีชื่อหมวดหนังสือและสื่อเพื่อเพิ่มความสะดวกในการค้นหา เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ กีฬา นันทนาการ เป็นต้น

การเข้าถึงสารสนเทศห้องสมุดประชาชน

ห้องสมุดประชาชนมีหลากหลายสังกัด เช่น สังกัดสำนักงาน กศน. สังกัดกรุงเทพมหานครสังกัดเทศบาล การจัดระบบการสืบค้นห้องสมุดประชาชนได้อำนวยความสะดวกในการสืบค้นสารสนเทศ ดังนี้

1. การใช้โปรแกรมเพื่อการสืบค้น ในยุคปัจจุบัน สำนักงาน กศน. ได้พัฒนาโปรแกรมเพื่อบริหารจัดการงานห้องสมุดให้ครบวงจร เช่น ข้อมูลหนังสือ สื่อ ข้อมูล สมาชิก ข้อมูลอื่น ๆ ดังนั้นหากผู้ใช้บริการต้องการรู้ว่า มีหนังสือหรือสื่อที่ต้องการในห้องสมุดแห่งนั้นหรือไม่ ก็สามารถค้นหาได้ด้วยโปรแกรมดังกล่าว ซึ่งห้องสมุดจะมีคอมพิวเตอร์ให้สืบค้นได้ด้วยตนเอง โดยพิมพ์คำที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ เช่น ประวัติศาสตร์ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม การศึกษา โลกร้อน ฯลฯ ส่วนรายละเอียดวิธีการใช้โปรแกรม สามารถศึกษาได้จากห้องสมุดประชาชนแห่งนั้น

2. การสืบค้นข้อมูลสารสนเทศด้วยบัตรรายการห้องสมุดประชาชนบางแห่งอาจยังจัดบริการสืบค้นด้วยบัตรรายการ ซึ่งมีลักษณะเป็นบัตรแข็ง เก็บไว้ในลิ้นชักในตู้บัตรรายการ

ตัวอย่างลักษณะของบัตรรายการ

บัตรรายการหนังสือที่ปรากฏข้างบน จะมีชื่อผู้แต่งอยู่บรรทัดบนสุด มีชื่อเรียกว่า บัตรผู้แต่ง

การใช้แหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

มารู้จักอินเทอร์เน็ตกันเถอะ

1. อินเทอร์เน็ต (Internet) คืออะไร

1 ถ้าจะถามว่าอินเทอร์เน็ต (Internet) คืออะไร ก็คงจะตอบได้ไม่ชัดเจน คงตอบได้กว้างๆ ว่า คือ

1) ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Computer Network) ขนาดใหญ่ซึ่งเกิดจากนำเอาคอมพิวเตอร์และเครือข่ายคอมพิวเตอร์จากทั่วโลกมาเชื่อมต่อกันเป็นเครือข่ายเดียวกันโดยใช้ข้อตกลงในการสื่อสารระหว่างคอมพิวเตอร์ในเครือข่ายหรือใช้ภาษาสื่อสารหลัก (Protocol) เดียวกัน คือ TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol)

2) เป็นแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ใช้เป็นเครื่องมือในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้เกือบทุกประเภท เป็นเครื่องมือสื่อสารของคนทุกชาติทุกภาษาทั่วโลก และ 3) เป็นสื่อ (Media) เผยแพร่ข้อมูลได้หลายประเภท เช่น สื่อสิ่งพิมพ์, สื่อโทรทัศน์, สื่อวิทยุ, สื่อโทรศัพท์ เป็นต้น

2. อินเทอร์เน็ตสำคัญอย่างไร

เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) หลายประเทศทั่วโลกกำลังให้ความสำคัญเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือเรียกโดยย่อว่า "ไอที (IT) ซึ่งหมายถึงความรู้ในวิธีการประมวลผล จัดเก็บรวบรวม เรียกใช้ และนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้สำหรับงานไอที คือคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร โทรคมนาคม โครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นสายโทรศัพท์ ดาวเทียม หรือเคเบิลใยแก้วนำแสง อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการประยุกต์ใช้ไอที หากเราจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารในการทำงานประจำวัน อินเทอร์เน็ตจะเป็นช่องทางที่ทำให้เราเข้าถึงข้อมูลข่าวสารหรือเหตุการณ์ความเป็นไปต่างๆ ทั่วโลกที่เกิดขึ้นได้ในเวลาอันรวดเร็ว ในปัจจุบันสามารถสืบค้นข้อมูลได้ง่ายๆ กว่าสื่ออื่นๆ อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลแหล่งใหญ่ที่สุดของโลก และเป็นที่รวมทั้งบริการเครื่องมือสืบค้นข้อมูลหลายประเภท จนกระทั่งกล่าวได้ว่าอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั้งในระดับบุคคลและองค์กร

3. ความหมายของอินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ต (อังกฤษ : Internet) หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ ที่มีการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายหลายๆ เครือข่ายทั่วโลก โดยใช้ภาษาที่ใช้สื่อสารกันระหว่างคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า โพรโทคอล (Protocol) ผู้ใช้เครือข่ายนี้สามารถสื่อสารถึงกันได้ในหลายๆ ทาง อาทิเช่น อีเมล (E-mail), เว็บบอร์ด (Web

bord), แชทรูม (Chat room) การสืบค้นข้อมูลและข่าวสารต่างๆ รวมทั้งคัดลอกเพิ่มข้อมูลและโปรแกรมมาใช้ได้

อินเทอร์เน็ตในลักษณะเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญในโลกปัจจุบัน

ถ้าจะพูดถึงว่าอินเทอร์เน็ตมีความจำเป็นและเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดคงจะไม่ผิดนักเพราะเราสามารถใช้องค์ความรู้ทำอะไรได้มากมายโดยที่เราไม่คิดไม่ถึง ถ้าอย่างนั้นลองมาดูว่าอินเทอร์เน็ตมีความสำคัญอย่างไรกับเราในโลกปัจจุบัน

1. เหตุผลสำคัญที่ทำให้แหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมแพร่หลาย คือ

1. การสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ไม่จำกัดระบบปฏิบัติการของเครื่องคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ที่ต่างระบบปฏิบัติการก็สามารถติดต่อสื่อสารกันได้
2. แหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของระยะทาง ไม่ว่าจะอยู่ภายในอาคารเดียวกันห่างกันคนละมุมโลก ข้อมูลก็สามารถส่งผ่านถึงกันได้ด้วยเวลารวดเร็ว
3. อินเทอร์เน็ตไม่จำกัดรูปแบบของข้อมูล ซึ่งมีได้ทั้งข้อมูลที่ เป็นข้อความอย่างเดียว หรืออาจมีภาพประกอบ รวมไปถึงข้อมูลชนิดมัลติมีเดีย คือมีทั้งภาพเคลื่อนไหวและมีเสียงประกอบด้วยได้

2. **หน้าที่และความสำคัญของแหล่งเรียนรู้อินเทอร์เน็ต** การสื่อสารในยุคปัจจุบันที่กล่าวขานกันว่าเป็นยุคไร้พรมแดนนั้น การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากๆ ได้ในเวลาอันรวดเร็ว และใช้ต้นทุนในการลงทุนต่ำ เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของทุกหน่วยงานและอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าวได้ จึงเป็นความจำเป็นที่ทุกคนต้องให้ความสนใจและปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีใหม่นี้ เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดังกล่าวอย่างเต็มที่อินเทอร์เน็ตถือเป็นระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์สากลที่เชื่อมต่อเข้าด้วยกัน ภายใต้มาตรฐานการสื่อสารเดียวกัน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารและสืบค้นสารสนเทศจากเครือข่ายต่างๆ ทั่วโลก ดังนั้น อินเทอร์เน็ตจึงเป็นแหล่งรวมสารสนเทศจากทุกมุมโลก ทุกสาขาวิชา ทุกด้านทั้งบันเทิงและการตลาดจนการประกอบธุรกิจต่างๆ

3. ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้อินเทอร์เน็ตกับงานด้านต่างๆ

ด้านการศึกษา

1. สามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางวิชาการ ข้อมูลด้านการเมืองด้านการแพทย์ และอื่นๆ ที่น่าสนใจ
2. ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะทำหน้าที่เสมือนเป็นห้องสมุดขนาดใหญ่
3. ผู้ใช้สามารถใช้อินเทอร์เน็ตติดต่อกับแหล่งเรียนรู้อื่นๆ เพื่อค้นหาข้อมูลที่กำลังศึกษาอยู่ได้ทั้งที่ข้อมูลที่เป็นข้อความ เสียง ภาพเคลื่อนไหวต่างๆ เป็นต้น

ด้านธุรกิจและการพาณิชย์

1. ในการดำเนินงานทางธุรกิจ สามารถค้นหาข้อมูลต่างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจทางธุรกิจ
2. สามารถซื้อขายสินค้าผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
3. บริษัทหรือองค์กรต่างๆ ก็สามารถเปิดให้บริการและสนับสนุนลูกค้าของตนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ เช่น การให้คำแนะนำ สอบถามปัญหาต่างๆ ให้แก่ลูกค้า แจกจ่ายตัวโปรแกรมทดลองใช้ (Shareware) หรือโปรแกรมแจกฟรี (Freeware) เป็นต้น

ด้านการบันเทิง

1. การพักผ่อนหย่อนใจ สันทนาการ เช่น การค้นหาวารสารต่างๆ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เรียกว่า Magazine Online รวมทั้งหนังสือพิมพ์และข่าวสารอื่นๆ โดยมีภาพประกอบที่จอคอมพิวเตอร์เหมือนกับวารสารตามร้านหนังสือทั่วไป

2. สามารถฟังวิทยุผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้

3. สามารถดึงข้อมูล (Download) ภาพยนตร์ตัวอย่างทั้งภาพยนตร์ใหม่และเก่ามาดูได้จากเหตุผลดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า อินเทอร์เน็ต มีความสำคัญในรูปแบบ ดังนี้

3.1 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

3.2 การติดต่อสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็ว

3.3 แหล่งรวบรวมข้อมูลแหล่งใหญ่ที่สุดของโลก โดยสรุปอินเทอร์เน็ตได้นำมาใช้เครื่องมือที่จำเป็นสำหรับงานไอที ทำให้เกิดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลที่รวดเร็ว ช่วยในการตัดสินใจและบริหารงานทั้งระดับบุคคลและองค์กร

3. ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ความสำคัญของข้อมูลแหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นสิ่งที่ตระหนักกันอยู่เสมอ

1. การจัดเก็บข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้ง่ายและสื่อสารได้รวดเร็ว การจัดเก็บข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งอยู่ในรูปแบบของสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ ผู้เรียนสามารถจัดเก็บไว้ในแผ่นบันทึกข้อมูล สามารถบันทึกได้มากกว่า 1 ล้านตัวอักษรสำหรับการสื่อสารข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น ข้อมูลสามารถส่งผ่านสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ ได้ด้วยอัตรา 120 ตัวอักษรต่อวินาที และสามารถส่งข้อมูล 200 หน้า ได้ในเวลาเพียง 40 นาที โดยที่ผู้เรียนไม่ต้องเสียเวลานั่งป้อนข้อมูลเหล่านั้นซ้ำใหม่อีก

2. ความถูกต้องของข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยปกติมีการส่งข้อมูลด้วยสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์จากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่งด้วยระบบดิจิทัล วิธีการรับส่งข้อมูลจะมีการตรวจสอบสภาพของข้อมูล หากข้อมูลผิดพลาดก็มีการรับรู้และพยายามหาวิธีแก้ไขให้ข้อมูลที่ได้รับมีความถูกต้อง โดยอาจให้ทำการส่งใหม่ กรณีที่ผิดพลาดไม่มาก ผู้รับอาจใช้โปรแกรมของตนแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องได้ด้วยตนเอง

3. ความรวดเร็วของการทำงานจากแหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยปกติสัญญาณทางไฟฟ้าจะเดินทางด้วยความเร็วเท่าแสง ทำให้การส่งผ่านข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากซีกโลกหนึ่งสามารถทำได้รวดเร็ว ถึงแม้ว่าข้อมูลจากฐานข้อมูลของแหล่งเรียนรู้นั้นจะมีขนาดใหญ่ ก็ตาม ความรวดเร็วของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะทำให้ผู้เรียนสะดวกสบายอย่างยิ่งเช่น การทำบัตรประจำตัวประชาชน ผู้รับบริการสามารถทำที่ใดก็ได้ เพราะระบบฐานข้อมูลจะเชื่อมต่อถึงกันได้ทุกที่ทั่วประเทศ ทำให้เกิดความสะดวกกับประชาชนผู้รับบริการ

4. แหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีต้นทุนประหยัด การเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์เข้าหากันเป็นเครือข่ายเพื่อรับและส่งหรือสำเนาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้ราคาต้นทุนของการใช้ข้อมูลประหยัดมาก เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดส่งแบบอื่น ซึ่งผู้เรียนสามารถรับและส่ง ข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ให้ระหว่างกันผ่านทางสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ได้สะดวก รวดเร็วและถูกต้อง

5. ชื่อและเลขที่อยู่ไอพีของแหล่งเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องที่ต่ออยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะมีเลขที่อยู่ไอพี (IP address) และแต่ละเครื่องทั่วโลกจะต้องมีเลขที่อยู่ไอพีไม่ซ้ำกัน เลขที่อยู่ไอพีนี้จะได้รับการกำหนดเป็นกฎเกณฑ์ให้แต่ละองค์กรนำไปปฏิบัติเพื่อให้ระบบปฏิบัติการเรียกชื่อง่าย และการบริหารจัดการเครือข่ายทำได้ดี จึงกำหนดชื่อแทนเลขที่อยู่ไอพี เรียกว่า โดเมน โดยจะมีการตั้งชื่อ

6. การอ่านข่าว มีเว็บไซต์บริการข่าว เช่น CNN New York Time ตลอดจนข่าวจากหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย

7. การอ่านหนังสือ วารสาร และนิตยสาร มีบริษัทที่ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์จำนวนมากจัดทำเป็นนิตยสารออนไลน์ เช่น นิตยสาร MaxPC นิตยสาร Interment ToDay นิตยสารดิฉัน เป็นต้น

8. การส่งการ์ดอวยพร สามารถส่งการ์ดอวยพรอิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-Card ผ่านอินเทอร์เน็ต โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สะดวก รวดเร็ว

9. การซื้อสินค้าและบริการ เป็นการซื้อสินค้าออนไลน์ โดยสามารถเลือกดูสินค้าพร้อมทั้งคุณสมบัติของสินค้า และสั่งซื้อสินค้าพร้อมชำระเงินด้วยบัตรเครดิตในทันที บริษัทต่าง ๆ จึงมีการโฆษณาขายสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นการใช้อินเทอร์เน็ตเชิงพาณิชย์ ซึ่งได้รับความนิยมในต่างประเทศมาก

10. สถานีวิทยุและโทรทัศน์บนเครือข่าย ปัจจุบันสถานีวิทยุบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีหลายร้อยสถานี ผู้ใช้สามารถเลือกสถานีที่..และได้ยินเสียงเหมือนการเปิดฟังวิทยุ ขณะเดียวกันก็มีการส่งกระจายภาพวิดีโอบนเครือข่ายด้วย แต่ยังมีปัญหาตรงที่ความเร็วของเครือข่ายที่ยังไม่สามารถรองรับการส่งข้อมูลจำนวนมาก ทำให้คุณภาพของภาพไม่ต่อเนื่อง

ใบงานที่ 4 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ ประเภทแหล่งเรียนรู้

ให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้และตอบคำถามต่อไปนี้

1. แหล่งเรียนรู้ หมายถึง

.....

.....

.....

2. แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

3. แหล่งเรียนรู้แบ่งตามลักษณะได้ 6 ประเภท ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล/ธรรมชาติ/วัสดุ และสถานที่/สื่อ/เทคนิค และกิจกรรม ให้ท่านบอกแหล่งเรียนรู้ที่ท่านรู้จักมา 2 แหล่ง

.....

.....

.....

.....

4. หากท่านต้องการใช้บริการห้องสมุดท่านจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

5. ให้ท่านอธิบายการใช้แหล่งสารสนเทศที่ไม่ใช่ห้องสมุดมา 1 แห่ง

.....

.....

.....

6. ให้ท่านอธิบายวิธีการค้นหาข้อมูลทาง Internet พร้อมเสนอตัวอย่างที่ได้จากการค้นหาข้อมูลจาก Internet มา 1 ตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 5 เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

คำสั่ง ให้ผู้เรียนทำการสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชนของผู้เรียนว่ามีแหล่งเรียนรู้อะไรบ้าง และแต่ละแห่งเรียนรู้

มีความสำคัญอย่างไร

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

แหล่งที่มาของข้อมูล : สืบค้นจาก

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่..... เดือน พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีรัตนนิคม

วันที่..... เดือน พ.ศ.....

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ครั้งที่ 5

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สารสะท้อนการเรียนรู้ รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ รหัสวิชา ทร21001

ระดับมัธยมศึกษา ม.ต้น จำนวน 5 หน่วยกิต

หัวเรื่อง การจัดการความรู้

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
5		1.อธิบายได้ถึงความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/ การศึกษานอกระบบและเชื่อมโยงมาสู่กระบวนการคิดเป็นและระบบคิด การแก้ปัญหาอย่างคนคิดเป็น 2.อธิบายลักษณะของข้อมูลวิชาการ ตนเองและสังคม สิ่งแวดล้อมโดยเปรียบเทียบ ให้ความแตกต่างของข้อมูลทั้ง 3 ประการ	1.ความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/ การศึกษานอกระบบที่เชื่อมโยงมาสู่ปรัชญา คิดเป็น 2.ความหมาย ความสำคัญของการคิดเป็น 2.1 ความหมาย/ความสำคัญ 2.2 ศัพท์เฉพาะ 2.3 การเชื่อมโยงของความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/กศน. สู่ปรัชญา คิดเป็น	ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพปัญหา - ครูจัดเตรียมสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้การคิดเป็น -ครูทบทวนเนื้อหาสัปดาห์ที่แล้วและให้ส่งรายงานสารสนเทศฯ คัดเลือกผลงานดีเด่นถอดบทเรียนและองค์ความรู้ให้กับผู้เรียน -นำเข้าสู่บทเรียนเรื่องการจัดการความรู้ ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ - ให้ผู้เรียนศึกษาหนังสือแบบเรียนวิชาทักษะการเรียนรู้ บทที่ 3 เรื่องการจัดการความรู้ - ครูให้ผู้เรียนวิเคราะห์ตนเองว่า ผู้เรียนมีวิธีการแสวงหาความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการนำความรู้ที่ได้ รับผิดชอบต่อปัญหาหรือประยุกต์ใช้อย่างไร - จับคู่ผู้เรียน 2 คน โดยให้หมายเลข 1-2 ตามลำดับการนั่งเรียน	1.ใบความรู้ 2.หนังสือแบบเรียน แหล่งการเรียนรู้/สืบค้น ข้อมูลเพิ่มเติม 1.ห้องสมุดประชาชน 2.กศน.ตำบล 3.แหล่งข้อมูลสารสนเทศ 4.internet 5.สื่อสิ่งพิมพ์ โทรศัพท์ วิทยุ หนังสือวารสารต่างๆ 6.แหล่งเรียนรู้ชุมชน	- การสังเกต - การซักถาม - การมีส่วนร่วม - การตรวจผลงาน - บันทึกการเรียนรู้

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
				- ครูให้ผู้เรียนช่วยกันออกแบบการจัดทำสารสนเทศ ผลการวิเคราะห์ตนเองเพื่อเผยแพร่ความรู้ โดยใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่มีในชั้นเรียน และที่ครูผู้สอนเตรียมไว้ ขั้นที่ 3 การปฏิบัตินำไปใช้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ - ครูและผู้เรียนช่วยกันสรุปหลังจากทุกกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน - ครูให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ - ครูเชื่อมโยงจากสิ่งที่ผู้เรียนนำเสนอเกี่ยวกับเนื้อหาในเรื่องความหมาย ความสำคัญ และ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่		

ข้อสอบ ก่อน-หลังเรียน

1. การจัดการความรู้เรียกสั้นๆว่าอะไร
 - ก. MK
 - ข. KM
 - ค. LO
 - ง. QA
2. เป้าหมายของการจัดการความรู้คืออะไร
 - ก. พัฒนาคน
 - ข. พัฒนางาน
 - ค. พัฒนาองค์กร
 - ง. ถูกทุกข้อ
3. การจัดการความรู้ หมายถึง อะไร
 - ก. กระบวนการในการสั่งงาน คุมงาน ดำเนินงานเพื่อให้เข้าถึงความรู้
 - ข. สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน ค้นคว้าหรือประสบการณ์ควบกับการปฏิบัติ
 - ค. การจัดการกับความรู้และประสบการณ์มาแบ่งปันให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและองค์กร
 - ง. การประมวลเพื่อกลั่นกรองความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ
4. ข้อใดคือหัวใจของการจัดการความรู้
 - ก. การจัดการความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคคล
 - ข. การจัดการความรู้ที่มีอยู่ในตำรา
 - ค. การจัดการความรู้ที่มีอยู่รอบๆตัวเรา
 - ง. ความรู้ที่กระจัดกระจายให้เข้าในระบบสัมฤทธิ์ผล
5. การจัดการความรู้จะสัมฤทธิ์ผลได้ต้องทำอย่างไร
 - ก. นำความรู้เผยแพร่
 - ข. นำความรู้ขึ้นไปแลกเปลี่ยน
 - ค. นำความรู้ขึ้นไปปฏิบัติ
 - ง. นำความรู้ที่ได้ไปบันทึกเป็นตำราเผยแพร่
6. ชุมชนนักปฏิบัติ (COP) คืออะไร
 - ก. การจัดการความรู้
 - ข. เป้าหมายของการจัดการความรู้
 - ค. วิธีการหนึ่งของการจัดการความรู้
 - ง. แนวปฏิบัติของการจัดการความรู้
7. โมเดลปลาหัวคืออะไร
 - ก. วิธีหนึ่งการจัดการความรู้
 - ข. รูปแบบหนึ่งของการจัดการความรู้
 - ค. แนวปฏิบัติของหนึ่งของการจัดการความรู้

- ง. กระบวนการจัดการความรู้
8. ชุมชนนักปฏิบัติ (CoP) คือข้อใด
- ชุมชนที่ร่วมมือกันทำงานอย่างจริงจัง
 - กลุ่มคนที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง
 - กลุ่มที่ถูกจัดตั้งโดยองค์กรหรือชุมชน ให้ปฏิบัติภารกิจใดภารกิจหนึ่ง
 - กลุ่มคนที่ร่วมมือกันทำงาน โดยมีเป้าหมายร่วมกันที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง
9. จากโมเดลปลาหู ส่วนหางของปลาหูหมายถึงข้อใด
- การจัดเก็บเป็นคลังความรู้
 - การแลกเปลี่ยนความรู้
 - การกำหนดเป้าหมาย
 - ความรู้ฝังลึก
10. การแลกเปลี่ยนความรู้ตามโมเดลปลาหูข้อใดไม่ใช่เครื่องมือ
- การสังเกต
 - การเล่นเรื่อง
 - การสนทนาเชิงลึก
 - การถอดบทเรียน

เฉลย

1 = ข	2 = ข	3 = ง	4 = ก	5 = ค
6 = ค	7 = ข	8 = ข	9 = ก	10 = ก

ใบงานที่ 6

เรื่อง การจัดการความรู้

ให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการความรู้ และตอบคำถามต่อไปนี้

1. การจัดการความรู้ หมายถึง

.....

.....

.....

.....

2. การจัดการความรู้ มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ผู้เรียนมีวิธีการจัดการความรู้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่ เดือน พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศีร์ษะรินทร์

วันที่ เดือน พ.ศ.....

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครั้งที่ 6

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สารทักษะการเรียนรู้ รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ รหัสวิชา ทร21001

ระดับมัธยมศึกษา ม.ต้น จำนวน 5 หน่วยกิต

หัวเรื่อง การคิดเป็น

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
6		3. อธิบายการฝึกปฏิบัติการคิดเป็น จากกรณีตัวอย่างต่างๆ ถึงกระบวนการแก้ปัญหาอย่างคนคิดเป็นได้อย่างเป็นระบบ	3. ลักษณะของข้อมูล 3 ด้าน ที่จะนำมาใช้ประกอบการคิดในการตัดสินใจ คือ ข้อมูลทางวิชาการ ตนเอง และสังคมสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นความแตกต่างของข้อมูลทั้ง 3 ประการดังกล่าว 4. กระบวนการคิดการแก้ปัญหาย่างคนคิดเป็นในรายละเอียดพร้อมตัวอย่างการนำไปปฏิบัติในวิถีการดำเนินชีวิตจริง 5. กรณีตัวอย่างที่หลากหลายเพื่อการฝึกทักษะการปฏิบัติ	ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพปัญหา -ครูผู้สอนพูดคุยกับนักศึกษาเรื่ององค์ความรู้ประเภทต่างๆที่มีรอบๆตัวเรา และให้นักศึกษาลองยกตัวอย่างความรู้ด้านต่างๆ ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ ให้ผู้เรียนแนะนำตัวเอง และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเล่าประสบการณ์ของการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านต่างๆ - ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ที่มี หน้าที่การทำงานที่ทำ - จับคู่ผู้เรียน แบ่งกลุ่มๆละ5-7คน (กระบวนการแบ่งกลุ่มให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน) - ให้ผู้เรียนออกแบบการจัดการความรู้ในชุมชนของตนเองระบุหัวข้อการจัดการความรู้ของชุมชนตามประเด็นที่	1.ใบความรู้ 2.หนังสือแบบเรียน แหล่งการเรียนรู้/สืบค้น ข้อมูลเพิ่มเติม 1.ห้องสมุดประชาชน 2.กศน.ตำบล 3.แหล่งข้อมูลสารสนเทศ 4.internet 5.สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือวารสารต่างๆ 6.แหล่งเรียนรู้ชุมชน	- การสังเกต - การซักถาม - การมีส่วนร่วม - การตรวจผลงาน - บันทึกการเรียนรู้

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
				กำหนด ซึ่งต้องพัฒนาอาชีพต่าง ๆ คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม ภายในชุมชนของตนเอง ได้อย่างเหมาะสม - ให้แต่ละกลุ่มนำผลการวิเคราะห์ที่ออกแบบการจัดการความรู้ภายในชุมชนของตนเอง โดยต้องระบุว่ามีการพัฒนาต่อ ในด้านใด ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ขั้นที่ 3 การปฏิบัตินำไปใช้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ครู สรุปหลังจากทุกกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน - ครูให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่ผู้เรียนขาดหาย		

แบบทดสอบก่อนเรียน

แบบทดสอบเรื่องการจัดการความรู้

คำชี้แจง จงกากบาท X เลือกข้อที่ท่านคิดว่า ถูกต้องที่สุด

11. ข้อใดคือความหมายของการจัดการความรู้

- ก. กระบวนการถ่ายทอดความรู้
- ข. กระบวนการเข้าถึงความรู้และนำมาปฏิบัติ
- ค. การเชื่อมโยงความรู้และบูรณาการความคิด
- ง. กระบวนการจัดการความรู้และประสบการณ์แล้วนำมาแบ่งปันให้เกิดประโยชน์

2. สิ่งสำคัญของการจัดการความรู้คือข้อใด

- ก. พัฒนาหน่วยงาน
- ข. พัฒนาความรู้
- ค. พัฒนาบุคคล
- ง. ถูกทุกข้อ

3. กระบวนการเริ่มต้นของการเรียนรู้คืออะไร

- ก. ปัญหา
- ข. สารสนเทศ
- ค. ข้อมูล
- ง. ความรู้

4. ความหมาย ของชุมชนนักปฏิบัติ คืออะไร

- ก. การจัดการความรู้
- ข. เป้าหมายของการจัดการความรู้
- ค. วิธีการหนึ่งของการจัดการความรู้
- ง. แนวปฏิบัติของการจัดการความรู้

5. ข้อใดถูกต้องมากที่สุด

- ก. การจัดการความรู้หากไม่ทำจะไม่รู้
- ข. การจัดการความรู้คือการจัดการความรู้ของผู้เชี่ยวชาญ
- ค. การจัดการความรู้ถือเป็นเป้าหมายของการทำงาน
- ง. การจัดการความรู้คือการจัดการความรู้ที่มีในเอกสาร ตำรา มาจัดให้เป็นระบบ

6. รูปแบบการจัดการความรู้ตามโมเดลปลาหู ส่วน “หัวปลา” หมายถึงอะไร

- ก. การกำหนดเป้าหมาย
- ข. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ค. การจัดเก็บเป็นคลังความรู้
- ง. ความรู้ที่ชัดเจน

7. ปัจจัยที่ทำให้การจัดการความรู้การรวมกลุ่มปฏิบัติการประสบผลสำเร็จคืออะไร
- ก. พฤติกรรมของคนในกลุ่ม
 - ข. ผู้นำกลุ่ม
 - ค. การนำไปใช้
 - ง. ถูกทุกข้อ
8. เป้าหลักของการจัดการความรู้คือข้อใด
- ก. พัฒนาคน
 - ข. พัฒนางาน
 - ค. พัฒนางองค์กร
 - ง. ถูกทุกข้อ
9. ข้อใดคือโครงการที่เป็นการสำรวจ รวบรวมข้อมูล
- ก. ยากันยุงจากตะไคร้
 - ข. สารระงับกลิ่นจากพืช
 - ค. การผลิตยาหม่องจากสมุนไพร
 - ง. การสำรวจแหล่งเรียนรู้จากชุมชน
10. ข้อใดคือลักษณะของโครงการที่เป็นการศึกษาค้นคว้าทดลอง
- ก. เพื่อประยุกต์กับรายวิชา
 - ข. เพื่อนำมาประกอบอาชีพ
 - ค. ไม่นำทักษะทางวิทยาศาสตร์มาใช้
 - ง. เพื่อศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

เฉลย :

1) ง	2) ง	3) ก	4) ก	5) ง
6) ก	7) ง	8) ง	9) ง	10) ง

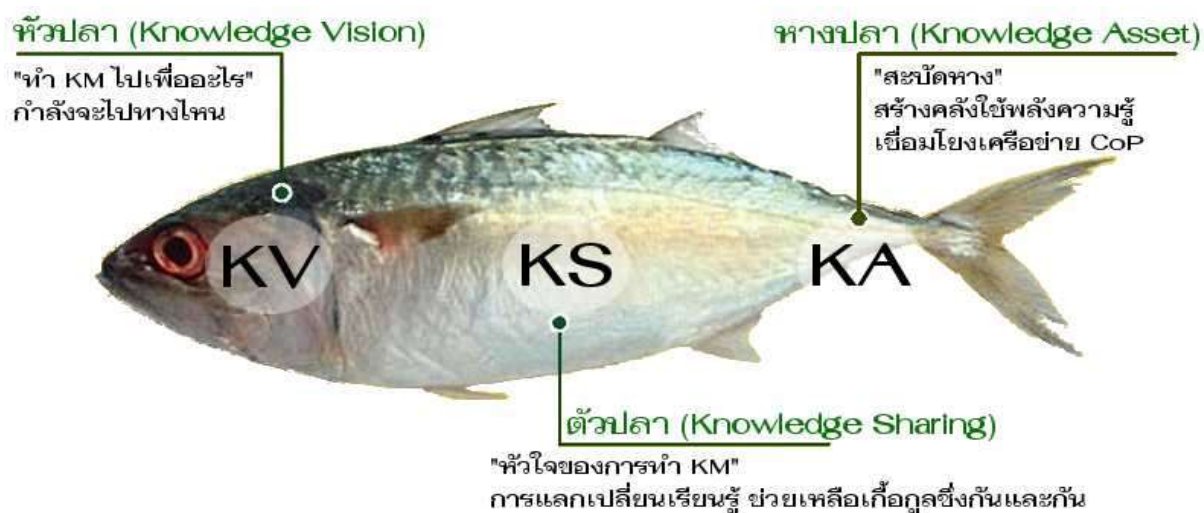
ใบงาน เรื่องการจัดการความรู้ วิชาทักษะการเรียนรู้ ทร 21001 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เรื่องรูปแบบการจัดการความรู้

ชื่อ-นามสกุล..... วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

1. ให้ท่านศึกษา “โมเดลปลา” แล้ว อธิบาย “โมเดลปลา” ที่เปรียบการจัดการ ความรู้ เหมือนปลา
หนึ่งตัวที่มี

3 ส่วน โดยตอบคำถามข้างล่างนี้

1. 1 ส่วน “หัวปลา” (knowledge Vision-KV) หมายถึง

- 1.2 ส่วน “ตัวปลา” (Knowledge Sharing-KS) หมายถึง

- 1.3 ส่วน “หางปลา” (Knowledge Assets-KA) หมายถึง

2. ให้สรุปความรู้จากที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “โมเดลปลาตะเพียน” มาพอสังเขป

3. “เผยแพร่” ให้ท่านออกแบบการนำเสนอความคิดที่มีเกี่ยวกับตนเองและวางแผนการพัฒนาดน เพื่อให้ทั้งตนเองและชุมชนที่ประกอบไปด้วยเพื่อน ครู และผู้ปกครอง ได้รู้จักเป็น ตัวตน ตลอดจนความใฝ่ฝันของท่านได้อย่างชัดเจนที่สุด ตามประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ตัวท่านเป็นอย่างไร

ประเด็นที่ 2 ท่านมีจุดดี จุดเด่นอะไร

จุดเด่น

จุดด้อย

ประเด็นที่ 3 ท่านต้องการพัฒนาดนเองต่อไปอย่างไร

ประเด็นที่ 4 ในการเรียนรู้ของท่านที่ผ่านมา มีประสบการณ์การเรียนรู้ใดที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับท่านได้มากที่สุด

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่ เดือน พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอคีรีรัฐนิคม

วันที่ เดือน พ.ศ.....

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครั้งที่ 7

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สารทักษะการเรียนรู้ รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ รหัสวิชา ทร21001

ระดับมัธยมศึกษา ม.ต้น จำนวน 5 หน่วยกิต

หัวเรื่อง การวิจัยอย่างง่าย

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
7		เรื่อง การคิดเป็น 1 อธิบายความหมาย ความสำคัญการวิจัยอย่างง่าย กระบวนการและขั้นตอนของการดำเนินงาน 2 มีทักษะในการใช้สถิติอย่างง่ายเพื่อการวิจัยและจัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	1. ความหมาย ความสำคัญ การวิจัยอย่างง่าย กระบวนการและขั้นตอนของการดำเนินงาน 2. ฝึกทักษะ สถิติง่ายๆ เพื่อการวิจัยเครื่องมือการวิจัย	ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพปัญหา -ครูผู้สอนพูดคุยกับนักศึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยต่างๆที่มีผลเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน เช่น งานวิจัยด้านสุขภาพ ด้านอาหาร และโรคต่างๆ ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ - สุ่มตัวอย่างผู้เรียน 2-3 คนให้เล่าถึงกระบวนการคิดเป็นที่ผู้เรียนพอเข้าใจให้เพื่อนๆฟังว่ามีกระบวนการและขั้นตอนอย่างไร และตอบข้อคำถามของครูและเพื่อนๆได้ - ครูให้ผู้เรียนทุกคนออกแบบในเรื่องของกระบวนการคิดเป็นว่ามีขั้นตอนและกระบวนการอย่างไรตามความเข้าใจของผู้เรียน - ให้แต่ละคนนำเสนอผลการออกแบบขั้นตอนและกระบวนการคิดเป็นหน้าชั้นเรียน	1.ใบความรู้ 2.หนังสือแบบเรียน แหล่งการเรียนรู้/สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม 1.ห้องสมุดประชาชน 2.กศน.ตำบล 3.แหล่งข้อมูลสารสนเทศ 4.internet 5.สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือวารสารต่างๆ 6.แหล่งเรียนรู้ชุมชน	- การสังเกต - การซักถาม - การมีส่วนร่วม - การตรวจผลงาน - บันทึกการเรียนรู้

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
				ขั้นที่ 3 การปฏิบัตินำไปใช้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ - ครูสรุปหลังจากทุกคนนำเสนอหน้าชั้นเรียนเรียบร้อยแล้ว - ครูให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่ผู้เรียนขาดหาย - ครูเชื่อมโยงจากสิ่งที่ผู้เรียนนำเสนอกับเนื้อหาในเรื่องของกระบวนการคิดเป็น		

ใบความรู้ที่ 6 ปฐมบทของการคิดเป็น

“คิดเป็น คืออะไร ใครรู้บ้าง
มีทิศทางมาจากไหน ใครเคยเห็น
จะเรียนรู้ทำอย่างไรให้ “คิดเป็น”
ไม่ลืมนั่นใครตอบได้ข้อใจเอย”

ความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่

ทุกวันนี้นอกจากเด็กและเยาวชนที่คร่ำเคร่งเรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียนกันมากมายทั่วประเทศแล้วก็ยังมีเยาวชนและผู้ใหญ่อีกจำนวนไม่น้อยที่สนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนต่างก็ใช้เวลาว่างจากการทำงาน หรือวันหยุดไปเรียนรู้เพิ่มเติมทั้งวิชาสามัญ วิชาอาชีพ หรือการฝึกทักษะการเรียนรู้ต่าง ๆ จากสื่อและเทคโนโลยีที่แพร่หลายมากมายที่เรียกว่า การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษานอกโรงเรียน การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้เรียนเหล่านี้บางคนเป็นเยาวชนที่ยังเรียนไม่จบมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ต้องออกมาทำงานเพราะครอบครัวยากจน มีพี่น้องหลายคน บางคนไม่ได้เรียนหนังสือแต่ทำงานเป็นเจ้าของกิจการใหญ่โต บางคนจบปริญญาแล้วก็ยังมาเรียนอีก บางคนอายุมากแล้วยังสนใจมาฝึกวิชาชีพและวิชาที่สนใจ เช่น ร้องเพลง ดนตรี หมอสมุนไพร เป็นต้น และมีจำนวนไม่น้อยที่เรียนรู้ การทำร้านอาหาร การทำร้านขายทอง หรือการทำการเกษตรปลูกส้มโอตามทีพ่อแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ทำมาหากินมาหลายชั่วอายุคน

ใบงานที่ 8 เรื่อง การสำรวจตนเอง

ให้ผู้เรียนสำรวจตนเอง ว่าเคยประสบปัญหาสำคัญอะไรบ้างที่หนักใจที่สุด เลือกมา 1 ปัญหาแล้ว
ตอบคำถาม โดยการบันทึกสั้น ๆ ในแต่ละข้อที่กำหนดให้

1. ชื่อปัญหา

2. ลักษณะของปัญหา

☐ ปัญหาการเรียน

☐ ปัญหาการงาน

☐ ปัญหาครอบครัว

☐ ปัญหาสังคม

☐ อื่น ๆ (ระบุ)

3. สาเหตุ หรือที่มาของปัญหา

.....

.....

.....

.....

4. อธิบายผลเสีย หรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาดังกล่าว

.....

.....

.....

5. ปัญหานี้ได้มีการแก้ไขเป็นที่พอใจหรือไม่ แก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 9 เรื่องการคิดและการแก้ปัญหา

1. ให้ผู้เรียนไปสนทนา หรือสัมภาษณ์เพื่อน ๆ หรือคนใกล้เคียง อย่างไม่เป็นทางการสัก 3-4 คนในหัวข้อเรื่องต่อไปนี แล้วบันทึกข้อมูลไว้

1) ปัญหาครั้งใหญ่สุดที่เคยประสบในชีวิตที่ผ่านมาคืออะไร

.....

.....

.....

2) สาเหตุที่เกิดปัญหานั้นคืออะไร

.....

.....

.....

3) ปัญหานั้นมีการแก้ไขที่สำเร็จด้วยความพอใจหรือไม่ใช้ข้อมูลอะไรในการแก้ไขปัญหบ้างหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

4) มีวิธีการแก้ไขปัญหายังไร มีขั้นตอนในการแก้ไขปัญหายังไรบ้าง

.....

.....

.....

5) ถ้าเกิดปัญหาลักษณะนั้นขึ้นอีกจะใช้วิธีในการแก้ปัญหาแบบเดิมหรือจะมีวิธีใหม่ หรือมีขั้นตอนใหม่อย่างไรหรือไม่

.....

.....

6) ให้เปรียบเทียบปัญหา สาเหตุของปัญหา และกระบวนการแก้ปัญหของเพื่อน หรือบุคคลใกล้เคียงดังกล่าวว่ามีอะไรบ้างที่เหมือนกัน และมีอะไรบ้างที่ต่างกัน

.....

.....

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่ เดือน พ.ศ.

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศีร์ษะรินทร์

วันที่ เดือน พ.ศ.

แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 8

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระทักษะการเรียนรู้ รายวิชา ทักษะการเรียนรู้ รหัสวิชา ทร21001

ระดับมัธยมศึกษา ม.ต้น จำนวน 5 หน่วยกิต

หัวเรื่อง การวิจัยอย่างง่าย

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
7		2 มีทักษะในการใช้สถิติอย่างง่ายเพื่อการวิจัยและจัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 มีทักษะในการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย	2. ฝึกทักษะ สถิติต่างๆ เพื่อการวิจัยเครื่องมือการวิจัย 3. ฝึกทักษะในการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย	ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพปัญหา -ครูผู้สอนพูดคุยกับนักศึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยต่างๆที่มีผลเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น งานวิจัยด้านสุขภาพ ด้านอาหาร และโรคต่างๆ ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ - ครูผู้สอนและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้อธิบายความหมาย ความสำคัญ ของการวิจัยอย่างง่าย ขั้นตอนการดำเนินงานทางการวิจัย การใช้สถิติอย่างง่าย การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย เขียนโครงการ รายงานการวิจัย และนำเสนอผลการวิจัย ขั้นที่ 3 การปฏิบัตินำไปใช้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้พร้อมมอบหมายงานให้ไปศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม	1.ใบความรู้ 2.หนังสือแบบเรียน แหล่งการเรียนรู้/สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม 1.ห้องสมุดประชาชน 2.คน.ตำบล 3.แหล่งข้อมูลสารสนเทศ 4.internet 5.สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือวารสารต่างๆ 6.แหล่งเรียนรู้ชุมชน	- การสังเกต - การซักถาม - การมีส่วนร่วม - การตรวจผลงาน - บันทึกการเรียนรู้

ใบความรู้การวิจัยอย่างง่าย

การวิจัยอย่างง่าย

ความหมายของการวิจัย การวิจัย เป็นกระบวนการแก้ปัญหา โดยผ่านการวางแผน การรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความหมายข้อมูล การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่จะทำให้ได้ความรู้ใหม่ เป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าและพัฒนาคนให้สามารถเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นการลดความขัดแย้งของคนลง

ขั้นตอนการวิจัยอย่างง่ายการวิจัยอย่างง่าย สามารถกำหนดขั้นตอนออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดประเด็นปัญหาและเป้าหมายของการวิจัย

โดยหลักการทั่วไป ทั้งประเด็นปัญหาและเป้าหมายควรกำหนดจาก

1. ความต้องการคำตอบ หรือคำอธิบาย หรือการค้นหาสรุป
2. ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน
3. ความต้องการในการพัฒนางาน

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวิธีการวิจัยอย่างง่าย เป็นการวางแผนการดำเนินการช่วยในการวิจัย ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลได้ง่าย ประกอบด้วย

1. สภาพปัจจุบันเป็นตัวกำหนดปัญหา
2. ขั้นตอนวิธีการ
3. แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล
4. แผนของระยะเวลาในการดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 3 การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล จะดำเนินการควบคู่กับการจัดการเรียนรู้และระหว่างการพัฒนาผลประเมนผลการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลความหมายที่ เป็นการนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หรือจัดกระทำเพื่อให้ได้ความหมายที่จะนำไปตอบคำถามการวิจัยหรืออธิบายผลตามเป้าหมายของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 5 การสรุปและเขียนรายงานการวิจัยการเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่าย อาจเขียนไม่เป็นทางการ ไม่เน้นศัพท์เทคนิคทางการวิจัย แต่เน้นการเขียนตามสภาพจริงที่เกิดขึ้น

องค์ประกอบของรายงานการวิจัยอย่างง่าย มีดังนี้

1. ชื่อเรื่องการวิจัย
2. ชื่อผู้วิจัย
3. ความสำคัญของการดำเนินการวิจัย
4. ปัญหาการวิจัย
5. เป้าหมายของการวิจัย
6. วิธีการวิจัยและระยะเวลาการดำเนินการวิจัย
7. การวิเคราะห์ข้อมูล / สรุปผลการวิจัย / ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 6 การเผยแพร่ผลงานวิจัย

สถิติต่างๆ เพื่อการวิจัย ขั้นตอนในการดำเนิน การวิจัย

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

- กำหนดปัญหาที่จะดำเนินการวิจัย
- กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย

- ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย)
- กำหนดกรอบแนวคิดและตั้งสมมติฐาน นิยามศัพท์
- กำหนดแบบการวิจัย
- กำหนดประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง
- สร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
- การรวบรวมข้อมูล (แหล่งปฐมภูมิ, แหล่งทุติยภูมิ)
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- การนำเสนอผล (การเสนอรายงานการวิจัย)
- กำหนดปัญหาที่จะดำเนินการวิจัย

เป็นการกำหนดปัญหาของการวิจัย และเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการวิจัยและในการเลือกปัญหาในการวิจัยต้องพิจารณาจากความรู้ ทศนคติ ความสามารถของผู้วิจัย แหล่งความรู้ที่จะเป็นส่วนเสริมให้ งานวิจัยสำเร็จ ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่างการรวบรวมข้อมูล รวมทั้งเงินทุน เวลาที่จะทำให้งานวิจัยสำเร็จ ซึ่งมีข้อควรพิจารณาในการเลือกปัญหาคือ

- ต้องเป็นปัญหาที่มีความสำคัญ
- สามารถแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่มีเหตุผล
- มีข้อมูลที่เที่ยงตรงและเชื่อถือสนับสนุน
- เป็นปัญหาที่แสดงถึงการริเริ่ม ซึ่งการกำหนดปัญหาดังกล่าวจะเป็นกรอบในการช่วยชี้แนวทางให้

ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์

- เป็นกรอบในการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี งานวิจัย
- เป็นแนวทางกำหนดตัวแปรและสมมติฐาน ช่วยกำหนดรูปแบบและวิธีดำเนินการวิจัย

แบบทดสอบ ก่อน – หลังเรียน ครั้งที่ 8

1. ข้อใดเป็นความหมายของการวิจัยอย่างง่าย
 - ก. ทำงานอย่างเข้าใจ
 - ข. การวางแผนงานอย่างเป็นระบบ
 - ค. การคาดเดาคำตอบอย่างมีระบบ
 - ง. การศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจที่ไม่ซับซ้อนมากนัก
2. ข้อใดเป็นประโยชน์ของการวิจัยต่อตัวผู้วิจัยเอง
 - ก. ฝึกการทำงานอย่างมีระบบ
 - ข. เกิดการทำงานและนวัตกรรม
 - ค. เกิดนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ
 - ง. ช่วยวางแผนและตัดสินใจ
3. ข้อใดเป็นประโยชน์ของการวิจัยต่อหน่วยงาน
 - ก. เกิดนวัตกรรมใหม่
 - ข. เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ
 - ค. เกิดสิ่งประดิษฐ์และแนวคิดใหม่ ๆ
 - ง. ถูกทั้ง ก และ ข
4. ข้อมูลทางสถิติมีประโยชน์ต่องานวิจัยอย่างไร
 - ก. เพื่อให้ทราบความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ต้องการทำวิจัย
 - ข. เพื่อง่ายต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการสรุปเชิงเปรียบเทียบทางสถิติ
 - ค. เพื่อแจกแจงข้อมูลที่ต้องทำวิจัยให้ได้ข้อเท็จจริง
 - ง. ถูกทุกข้อ
5. ขั้นตอนใดเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการทำวิจัย
 - ก. การเขียนโครงการ
 - ข. การเขียนรายงาน
 - ค. การเผยแพร่งานวิจัย
 - ง. การดำเนินการตามแผน
6. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการทำวิจัย
 - ก. เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ
 - ข. ช่วยในการตัดสินใจและการวางแผน
 - ค. ช่วยให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้
 - ง. ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมใหม่ๆ
7. ข้อใดเรียงลำดับขั้นตอนการทำวิจัยได้ถูกต้อง
 - ก. กำหนดปัญหา , แก้ไขโครงการ , เขียนรายงาน
 - ข. เขียนโครงการ , เขียนรายงาน , กำหนดปัญหา , เผยแพร่
 - ค. กำหนดปัญหา , เขียนโครงการ , ดำเนินตามแผน , เขียนรายงาน , เผยแพร่
 - ง. เขียนโครงการ , เขียนรายงาน

8. กระบวนการ/วิธีการ ที่ใช้ในการวิจัยคือข้อใด
- ก. การอนุมาน
 - ข. การอุปมาน
 - ค. การลองผิดลองถูก
 - ง. การสืบค้นข้อมูล
9. การตั้งสมมติฐานในการวิจัยมีความจำเป็นอย่างไร
- ก. บอกให้ทราบถึงรูปแบบการวิจัย
 - ข. คาดคะเนคำตอบหรือผลการวิจัย
 - ค. บอกแนวทางแก้ปัญหาที่ได้จากการวิจัย
 - ง. กำหนดค่าสถิติที่เหมาะสมกับการวิจัย
10. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนการวิจัย
- ก. วัตถุประสงค์ในการวิจัย
 - ข. ประโยชน์ในการวิจัย
 - ค. ขอบเขตของการวิจัย
 - ง. รายชื่อผู้วิจัย

เฉลย

1 = ง	2 = ก	3 = ง	4 = ง	5 = ค
6 = ค	7 = ค	8 = ก	9 = ข	10 = ง

ใบงานที่ 8 การวิจัยอย่างง่าย

ให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องการวิจัยอย่างง่าย และตอบคำถาม ต่อไปนี้

1. การวิจัย หมายถึง.....
.....
.....
2. การวิจัย มีความสำคัญอย่างไร
.....
.....
3. องค์ประกอบในการวิจัยมีหัวข้ออะไรบ้าง
.....
.....
4. สถิติง่าย ๆ ที่ใช้เพื่อการวิจัย มีอะไรบ้าง
.....
.....
5. เครื่องมือการวิจัยที่นิยมใช้มาก ได้แก่
(1).....
(2).....
(3).....
6. จงบอกวิธีการเผยแพร่ผลงานวิจัยมา 3 วิธี
.....
.....
.....
7. ประโยชน์ของการวิจัย
.....
.....

แหล่งที่มาของข้อมูล : สืบค้นจาก

.....

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่ เดือน พ.ศ.

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอคีรีรัฐนิคม

วันที่ เดือน พ.ศ.

ตารางวิเคราะห์เนื้อหา

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

สาระความรู้พื้นฐาน รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา พท 21001 จำนวน 4 หน่วยกิต

กศน.อำเภอศีร์ชบุรีนิคม สำนักงาน กศน.จังหวัดสุราษฎร์ธานี

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

การฟัง การดู

1. สามารถสรุปความ จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู
2. วิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและจุดประสงค์ของ เรื่องที่ฟังและดู
3. สามารถแสดงทรรศนะและความคิดเห็นต่อผู้พูด อย่างมีเหตุผล
4. มีมารยาทในการฟังและดู

การพูด

1. สามารถพูดนำเสนอความรู้ แสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจาต่อรอง ด้วยภาษากริยาทำทางที่สุภาพ ในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
2. มีมารยาทในการพูด

การอ่าน

1. สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. จับใจความสำคัญ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
3. สามารถอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศได้อย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาตนเอง
4. มีมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

การเขียน

1. สามารถเลือกใช้ภาษาในการนำเสนอตามรูปแบบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์
2. สามารถใช้แผนภาพความคิด จัดลำดับความคิด เพื่อพัฒนา งานเขียน
3. สามารถแต่งบทร้อยกรองตามความสนใจได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และลักษณะคำประพันธ์
4. สามารถเขียนสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ ได้
5. มีมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน

หลักการใช้ภาษา

1. รู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำ พยางค์ วลี ประโยค และสามารถอ่าน เขียนได้ ถูกต้องตาม

หลักเกณฑ์ของภาษา

2. สามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอน อักษรย่อ คำราชาศัพท์
3. สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียน
4. รู้และเข้าใจสำนวน สุภาษิต คำพังเพยในการพูดและเขียน

วรรณกรรม วรรณคดี

รู้และเข้าใจความแตกต่างของวรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมท้องถิ่นตลอดจนเห็น

คุณค่า

ภาษาไทยกับการประกอบอาชีพ

มีความรู้ ความเข้าใจสามารถวิเคราะห์ศักยภาพตนเองถึงความถนัดในการใช้ภาษาไทยด้านต่างๆ ได้

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	เนื้อหา ง่าย ด้วยตนเอง (กรต)	เนื้อหา ปานกลาง (พบกลุ่ม)	เนื้อหา ยาก นำมาสอน เสริม (ส.ส)	หมายเหตุ
1	หัวเรื่อง 1. การฟัง การดู 1. สรุปความ จับประเด็น สำคัญของเรื่องที่ฟังและดู 2. วิเคราะห์ความเชื่อถือจาก การฟัง และดูสื่อโฆษณาและ ข่าวสารประจำวันอย่างมี เหตุผล 3. วิเคราะห์ วิเคราะห์การใช้ น้ำเสียงกิริยาท่าทาง ถ้อยคำ ของผู้พูดอย่างมีเหตุผล 4. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาท ในการฟังและดู	1.สรุปความ จับประเด็นสำคัญ ของเรื่องที่ฟังและ ดู 2. หลักการจับใจความสำคัญของ เรื่องที่ฟังและดู 3. การวิเคราะห์ วิจารณ์ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและสรุป ความ 4. การมีมารยาทในการฟังและดู	✓ ✓ ✓ ✓			
2	หัวเรื่อง 2 . การพูด 1.พูดนำเสนอความรู้ ความ คิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้ม น้าวใจ ปฏิเสธ เจรจาต่อรอง ด้วยภาษา กิริยาท่าทางที่ สุภาพ	1. สรุปความ จับประเด็นสำคัญ ของเรื่องที่พูดได้ 2. การพูดนำเสนอ ความรู้ความคิดเห็น และการพูด ในโอกาสต่างๆ เช่น 2.1 พูดแนะนำตนเอง 2.2พูดกล่าวต้อนรับ 2.3พูดกล่าวขอบคุณ 2.4พูดโน้มน้าวใจ 2.5พูดปฏิเสธ 2.6พูดเจรจาต่อรอง 2.7พูดแสดงความคิดเห็น 3. การมีมารยาทในการพูด		✓ ✓ ✓		
3	หัวเรื่อง 3 . การอ่านและการ เขียน 1. อ่านในใจได้คล่องและเร็ว 2. อ่านออกเสียงและอ่าน ทำนองเสนาะได้อย่างถูกต้อง ตามลักษณะคำประพันธ์ 3. เลือกอ่านหนังสือและสื่อ สารสนเทศ เพื่อพัฒนาตนเอง	1. หลักการอ่านในใจจากสื่อ ประเภทต่างๆ 2. หลักการอ่านออกเสียงที่เป็น ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง 3. หลักการเลือกอ่านหนังสือและ สื่อสารสนเทศ 4. หลักการอ่านจับใจความสำคัญ 5. หลักการวิเคราะห์ วิจารณ์		✓ ✓ ✓ ✓ ✓		

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	เนื้อหา ด้วยตนเอง (กรต)	เนื้อหา ปานกลาง (พบกลุ่ม)	เนื้อหา ยาก นำมาสอน เสริม (ส.ส)	หมายเหตุ
	4. วิเคราะห์ วิจารณ์ แยกแยะ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและ จุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน 5. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาท ในการอ่านและมีนิสัยรักการ อ่าน	6. มารยาทในการอ่านและนิสัย รักการอ่าน		✓		
4	หัวเรื่อง 4 หลักการใช้ภาษา ภาษาไทยกับช่องทางประกอบ อาชีพ 1. เลือกใช้ภาษาในการ นำเสนอตามรูปแบบของงาน เขียนประเภทร้อยแก้วและ ร้อยกรองได้อย่างสร้างสรรค์ 2. ใช้แผนภาพความคิด จัด ลำดับความคิดก่อนการเขียน 3. แต่งบทร้อยกรอง ประเภท กลอนสี่ กลอนสุภาพ 4. เขียนบทร้อยแก้วประเภท ประวัติตนเอง อธิบายความ ย่อความ ข่าวก 5. เขียนรายงานการค้นคว้า สามารถอ้างอิงแหล่งความรู้ได้ ถูกต้อง 6. กรอกแบบรายการต่างๆ 7. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาท ในการเขียน และมีการจด บันทึกอย่างสม่ำเสมอ	1. หลักการเขียน การใช้ภาษาใน การเขียน 2. หลักการเขียนแผนภาพ ความคิด 3. หลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร ประเภทต่างๆ เช่น การเขียน เรียงความย่อความ เขียนชี้แจง เขียนแสดงความคิดเห็น คำขวัญ คำคม คำโฆษณาเขียน รายงานการค้นคว้าการกรอก แบบพิมพ์และใบสมัครงาน 4. การปฏิบัติตนเป็นผู้มี มารยาทในการเขียน และมีนิสัยรักการเขียน		✓ ✓ ✓ ✓		
5	หัวเรื่อง 5. หลักการใช้ภาษา 1. ใช้ความรู้การพูดภาษาไทย เป็นช่องทางในการประกอบ อาชีพ 2. ใช้ความรู้การเขียน ภาษาไทยเป็นช่องทางการ ประกอบอาชีพ	1. ใช้ความรู้การพูดภาษาไทยเป็น ช่องทางในการประกอบอาชีพ 2. ใช้ความรู้การเขียนภาษาไทย เป็นช่องทางการประกอบอาชีพ		✓ ✓		

แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 9

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา สาระความรู้พื้นฐาน รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา พท21001

ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4 หน่วยกิต

หัวเรื่อง การพูด

ครั้งที่	วัน/ เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
1		1.พูดนำเสนอ ความรู้ ความ คิดเห็น สร้าง ความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจา ต่อรองด้วย ภาษา กิริยา ท่าทางที่สุภาพ	1. สรุปความ จับประเด็น สำคัญของเรื่องที่พูดได้ 2. การพูดนำเสนอ ความรู้ความคิดเห็น และ การพูดในโอกาสต่างๆ เช่น 2.1พูดแนะนำตนเอง 2.2พูดกล่าวต้อนรับ 2.3พูดกล่าวขอบคุณ 2.4พูดโน้มน้าวใจ 2.5พูดปฏิเสธ 2.6พูดเจรจาต่อรอง 2.7พูดแสดงความคิดเห็น 3. การมีมารยาทในการพูด	ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการใน การเรียนรู้ (O : Orientation) 1.นักศึกษาบอกถึงปัญหาในการพูดสื่อสารว่ามีอะไร 2.นักศึกษายกตัวอย่างนักพูดชื่อดัง ที่ตนเองชื่นชอบ พร้อมบอกลักษณะของบุคคลดังกล่าว ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาข้อมูลและการจัดการเรียนรู้ (N : New ways of learning) 1.นักศึกษาศึกษาบุคคลิกภาพที่ดีในการพูด จากสื่อ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต 2.นักศึกษาศึกษาลักษณะการพูดที่ดีจากหนังสือ หรือ สื่อต่างๆ 3.นักศึกษาศึกษามารยาทที่ดีในการพูดว่ามีลักษณะ อย่างไร ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ (I : Implementation) 1.นักศึกษาสรุปลักษณะบุคคลิกภาพที่ดีในการพูด พร้อม นำมาประยุกต์ใช้กับการพูดของตนเองให้มีการพูดที่ดีขึ้น 2.นักศึกษานำลักษณะการพูดที่ดี มาปรับใช้กับตนเอง	1.ใบความรู้ 2.หนังสือแบบเรียน แหล่งการเรียนรู้/ สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม 1.ห้องสมุดประชาชน 2.กศน.ตำบล 3.แหล่งข้อมูล สารสนเทศ 4.internet 5.สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือวารสารต่างๆ 6.แหล่งเรียนรู้ชุมชน	- การสังเกต - การซักถาม - การมีส่วนร่วม - การตรวจผลงาน - บันทึกการเรียนรู้

ครั้งที่	วัน/ เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
				3.ครูอธิบายวิธีการพูดในโอกาสต่างๆพร้อมยกตัวอย่าง การพูดในโอกาสต่างๆให้ผู้เรียนฟัง 4.นักศึกษาออกมาพูดหน้าชั้นเรียน ตามหัวข้อที่ครู กำหนด 5.นักศึกษาสรุปลักษณะมารยาทที่ดีในการพูดแล้วนำมา ปรับใช้กับตนเอง 6.ทำใบงาน ขั้นตอนที่ 4 ขั้นประเมินผล (E : Evaluation) 1.สังเกตบุคลิกภาพในการพูดและมารยาทที่ดีของผู้เรียน 2.สังเกตลักษณะการพูดในโอกาสต่างๆของผู้เรียน		

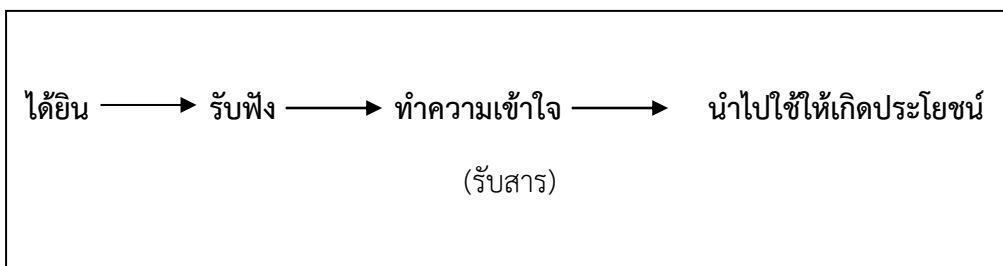
ใบความรู้ เรื่อง การฟัง

การฟังเป็นทักษะการสื่อสารของมนุษย์ที่มนุษย์ใช้มากกว่าทักษะอื่นในชีวิตประจำวัน เป็นทักษะภาษาทักษะแรกที่มนุษย์สามารถปฏิบัติได้ อีกทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการดำรงชีวิตเพราะการฟังเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวสิ่งสมเป็นความรู้สึบต่อมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

การที่ผู้ฟังจะสามารถรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ผู้ฟังควรมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทักษะการฟัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นอย่างดี

ความหมายและความสำคัญของการฟัง

การฟัง หมายถึง การรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ จากแหล่งของเสียง ซึ่งอาจจะรับรู้ผ่านผู้พูดโดยตรง หรือรับรู้ผ่านอุปกรณ์บันทึกเสียงแบบต่าง ๆ โดยแหล่งเสียงจะส่งผ่านประสาทสัมผัสทางหูเข้ามา แล้วผู้ฟังเกิดการรับรู้ความหมายของเสียงที่ได้ยิน จากนั้นนำความหมายที่ได้รับรู้ไปพิจารณาทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้พูด ประเมินค่าสารที่ได้ฟัง และสามารถนำสารที่ได้จากการฟังไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตนได้ ขั้นตอนและกระบวนการการฟังเพื่อรับสารมีดังนี้

การฟังที่ดีมีประสิทธิภาพคือ การฟังอย่างมีวิจารณญาณ คือ การฟังที่มีประสิทธิภาพ นอกจากการฟังเพื่อการรับสารแล้ว ต้องมีการวิเคราะห์ ใคร่ครวญ วินิจฉัย ประเมินค่า และเพื่อใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวันอย่างแท้จริงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ทุกประการ

ขั้นตอนและกระบวนการฟัง

จากความหมายของการฟัง เราสามารถนำมาเขียนเป็นกระบวนการฟังได้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นได้ยินเสียง** กระบวนการฟังจะเริ่มต้นตั้งแต่การได้ยินเสียงจากแหล่งของเสียงซึ่งแพร่คลื่นเสียงที่มีลักษณะเป็นคลื่นไฟฟ้าผ่านอากาศเข้ามา ประสาทสัมผัสทางหู หรือโสตประสาทจะรับเสียงเหล่านั้นผ่านเข้าไปยังสมอง
2. **ขั้นรับรู้** เมื่อเสียงผ่านเข้าไปยังสมองแล้ว สมองจะจำแนกเสียงพยางค์ไปตามลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์ของแต่ละภาษา หากเป็นเสียงในภาษาที่ผู้ฟังรู้จักและเข้าใจจะเกิดการรับรู้ แต่หากผู้ฟังไม่รู้จักเสียงที่ผ่านเข้ามาก็จะไม่เกิดความหมายใด
3. **ขั้นตีความ** เป็นขั้นที่ผู้ฟังแปลความหมาย หรือตีความหมายของประโยคหรือสิ่งที่ได้ยิน ได้ฟัง
4. **ขั้นเข้าใจ** เป็นขั้นการฟังซึ่งผู้ฟังสามารถเข้าใจความหมายของใจความสำคัญของผู้พูดได้อย่าง

ถูกต้อง

5. **ขั้นพิจารณาหรือขั้นเชื่อ** เป็นขั้นที่ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ฟังที่จะตัดสินใจว่าเรื่องที่ได้อ่านมานั้นเป็นความจริงเพียงใด น่าเชื่อถือได้หรือไม่ ยอมรับได้หรือไม่ และเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือไม่

6. **ขั้นการนำไปใช้** เมื่อพิจารณาสารเรียบร้อยแล้ว ผู้ฟังจะนำความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการฟังไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมต่อไป

ความสำคัญของการฟัง

การฟังเป็นกระบวนการสื่อสารที่มนุษย์ใช้ก่อนทักษะอื่น ดังนั้นทักษะการฟังจึงมีความสำคัญมากในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งสามารถจำแนกความสำคัญเป็นประเด็น ๆ ดังนี้

1. การฟังเป็นกระบวนการรับสารที่เราใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน เช่น การติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันของมนุษย์ มนุษย์สามารถติดต่อสื่อสารการฟังโดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ โทรศัพท์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ จากสถิติการวิจัยของวิลเลียม เอฟ แมคคีย์ เขียนไว้ในหนังสือ “Language Teaching Analysis” ว่า วันหนึ่ง ๆ ของคนเราจะมีการฟัง 48% การพูด 23% การอ่าน 16% และการเขียน 13% (อ้างถึงใน สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. 2539: 6)

2. การฟังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ทุกสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็นความรู้ทางด้านการเรียนทุกระดับ ทุกวิชาชีพ ซึ่งเป็นความรู้ที่มนุษย์ต้องการมากที่สุด

3. การฟังเป็นทักษะส่งเสริมความคิดและความฉลาดรอบรู้ เป็นพหุสูต(ผู้สดับตรับฟังมาก) ทำให้ประสบความสำเร็จและก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การฟังช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่แปลกใหม่โดยการวิเคราะห์ ตีความ นำมาประยุกต์ปรับเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสม เกิดความงอกงามทางความรู้ ความคิด และสติปัญญา

5. การฟังเป็นทักษะที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น การฟังเพลง นิทาน วรรณคดี เป็นต้น

6. การฟังช่วยให้ผู้รับสารเป็นผู้พูดและผู้เขียนที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพราะการฟังช่วยให้ผู้ฟังได้รับความรู้ ประสบการณ์ด้านเนื้อหาสาระ ภาษาก้อยคำทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เพื่อเป็นข้อมูลในการพูดและการเขียนต่อไป

จุดมุ่งหมายของการฟัง

1. เพื่อให้เกิดความรู้
2. เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินและซาบซึ้งใจ
3. เพื่อให้ได้คติชีวิตหรือจรรโลงใจ

ปัจจัยที่ช่วยให้การฟังเกิดสัมฤทธิ์ผล

1. ประสบการณ์
2. วุฒิภาวะ
3. สติปัญญา /การประมวลข้อมูลอย่างมีเหตุผล
4. การฝึกฝนตนเองอยู่เป็นนิจ
5. การปลูกฝังนิสัยรักการฟัง
6. ความคิดสร้างสรรค์

มารยาทการฟังที่ดี

1. มีความตั้งใจและพร้อมที่จะฟัง
2. มีสมาธิ ติดตามเนื้อหาที่ฟังโดยตลอด
3. มีจิตใจเป็นกลาง ไม่มีอคติในทางใดทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การจับผิด
4. ให้เกียรติผู้พูด ไม่แสดงกิริยาดูหมิ่นหรือก้าวร้าว
5. ไม่แสดงอาการใด ๆ เป็นการรบกวนสมาธิของผู้พูดหรือผู้ร่วมฟัง
6. บันทึกเรื่องราวที่ได้ฟังอย่างถูกต้องตามลำดับ

7. มีความสำรวมในการนั่งฟังด้วยที่นั่งที่สุภาพเรียบร้อย ถูกต้องตามวัฒนธรรม ไม่แสดงอาการรบกวน เหนงาหาวนอน

8. หากมีข้อสงสัยจะถาม ควรรอจังหวะที่เหมาะสม ขออนุญาตถามด้วยน้ำเสียงสุภาพ ห้ามประชด ประชันหรือลองภูมิ

การฟังประเภทต่างๆ

- การฟังการสื่อสารระหว่างบุคคล และการสื่อสารภายในกลุ่ม
- การฟังการสื่อสารสาธารณะ
- การฟังสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ก. การฟังการสื่อสารระหว่างบุคคล และการสื่อสารภายในกลุ่ม

1.การฟังการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น การสนทนา การทักทาย

หลักในการฟังการสื่อสารระหว่างบุคคล

- 1) ปรับตัวให้เข้ากับคนอื่นได้ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนระดับใด เพศใด หรือแม้แต่คนที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน
- 2) สนใจฟังสารอยู่ตลอดเวลา และแสดงปฏิกิริยาตอบสนองผู้ส่งสารทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา
- 3) มีมารยาทในการฟัง ใช้คำพูดสุภาพ แสดงอาการสนใจ ชักถามและสนับสนุนบ้างตามความเหมาะสม

อุปสรรคในการฟังเพื่อการสื่อสารระหว่างบุคคล

- มีอคติต่อคู่สนทนา
- ความคิดเห็นขัดแย้งกันอวัยวะในการฟังบกพร่อง
- รับสารจากคนต่างวัฒนธรรม

1. การฟังการสื่อสารภายในกลุ่ม

เป็นการสื่อสารภายในกลุ่มจะมีจำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไปสื่อสารกัน อาจเป็นการสื่อสารภายในองค์กร หน่วยงาน เพื่อระดมสมอง ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ เช่น การประชุม สัมมนา

หลักการฟังการสื่อสารภายในกลุ่ม

- มีส่วนร่วมในการสื่อสาร
- ศึกษาข้อเท็จจริง ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ มาล่วงหน้า
- อ่านเอกสารที่ได้รับในการฟังประกอบ
- ฟังอย่างสงบ อดทน มีมารยาท
- แสดงความรู้ในเวลาที่เหมาะสม

อุปสรรคของการสื่อสารภายในกลุ่ม

- แยกตัวออกจากกระบวนการสื่อสาร/ไม่ติดตามเรื่องราวที่กำลังประชุมและไม่เสนอความคิดเห็น
- เป็นฝ่ายค้านตลอดเวลา
- ผูกขาดการพูดคนเดียว
- สภาพแวดล้อมของสถานที่ไม่เอื้ออำนวย

ข. การฟังการสื่อสารสาธารณะ

การสื่อสารสาธารณะเป็นการสื่อสารที่มีคนจำนวนมาก แบ่งบทบาทชัดเจนว่าใครเป็นผู้ส่งสาร และผู้รับสาร แม้จะไม่ได้ระบุกลุ่มผู้ฟังไว้โดยเฉพาะ แต่ผู้ฟังมักจะเป็นผู้มีความรู้ ความสนใจ ความคิดและค่านิยมใกล้เคียงกับผู้ส่งสาร เช่น การฟังปาฐกถา การฟังบรรยายหรือการฟังปราศรัย

หลักการฟังการสื่อสารสาธารณะ

- ศึกษาผู้พูดและเรื่องที่จะฟังมาล่วงหน้า
- มีสมาธิ
- พยายามฟังและจับประเด็นสำคัญ

อุปสรรคของการฟังการสื่อสารสาธารณะ

- ขาดความรู้และประสบการณ์ในเรื่องที่ฟัง
- ไม่รู้จักภูมิหลังของผู้พูด
- ไม่มีความกระตือรือร้นในการฟัง

ค. การฟังสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เป็นการฟังสารผ่านสื่อต่าง ๆ ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ เป็นการสื่อสารทางเดียวที่มีบทบาทมากที่สุดในปัจจุบัน

หลักการฟังสื่ออิเล็กทรอนิกส์

- มีวิจารณญาณในการฟัง
- ฟังอย่างรู้เท่าทันผู้ส่งสาร

อุปสรรคในการฟังสื่ออิเล็กทรอนิกส์

- สื่อชำรุด เสียงขาดหาย ภาพพร่ามัว
- สารเข้าใจยากเกินไป สลับซับซ้อนเกินไป
- ผู้รับสาร หากฟังจากสื่อแหล่งเดียวทำให้ความคิดไม่กว้าง

การฟังคำบรรยาย

คำบรรยาย หมายถึง การพูดชี้แจงหรืออธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ให้ฟังหรือเขียนเพื่อชี้แจง หรืออธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ให้อ่านโดยเฉพาะข้อความที่เป็นความรู้

หลักการฟังคำบรรยาย

ขั้นก่อนการฟังคำบรรยาย ควรปฏิบัติ ดังนี้

- ผู้ฟังควรตระหนักถึงจุดมุ่งหมายการฟังให้ชัดเจนว่า การฟังคำบรรยายเป็นการฟังเพื่อความรู้ในศาสตร์หรือวิชาการต่าง ๆ ที่ตนกำลังศึกษาอยู่ขณะนี้
- ผู้ฟังต้องทราบว่า การฟังคำบรรยายครั้งนี้ จะฟังจากบุคคลที่เป็นผู้ส่งสารโดยตรง หรือ ฟังจากสื่อ
- ผู้ฟังต้องเตรียมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
- ผู้ฟังควรเลือกที่นั่งให้เหมาะสม ควรนั่งในตำแหน่งที่มองเห็นผู้พูด และได้ยินเสียงผู้พูดชัดเจน
- ผู้ฟังควรเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ครบถ้วน เช่น ดินสอ ปากกา สมุดบันทึก เป็นต้น

ขั้นขณะฟังคำบรรยาย ควรปฏิบัติ ดังนี้

- ผู้ฟังต้องตั้งใจฟังคำบรรยาย
- ผู้ฟังต้องมีสมาธิขณะที่ฟัง
- ผู้ฟังต้องมีมารยาทในการฟัง
- ผู้ฟังต้องมีปฏิริยาสัมพันธ์กับผู้พูด เช่น การพยักหน้า สันติระยะ ยิ้ม เป็นต้น
- ผู้ฟังควรวางใจเป็นกลาง
- ผู้ฟังควรจดบันทึกสาระสำคัญของการบรรยาย

ชั้นหลังการฟังคำบรรยาย ควรปฏิบัติ ดังนี้

- ผู้ฟังควรทบทวนเรื่องราวที่บันทึกไว้ขณะที่ฟังในทันทีที่มีโอกาส
- ผู้ฟังควรนำเนื้อหาสาระของคำบรรยายที่ได้ฟังไปใช้ให้เกิดประโยชน์
- ผู้ฟังควรนำเนื้อหาสาระที่ฟังมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ เพื่อให้มีความคิดกว้างไกลมาก

ปัญหาและอุปสรรคในการฟัง

* เกิดจากผู้ฟัง

- ขาดสมาธิ ขาดการใส่ใจ ไม่มีแรงแรงจูงใจที่จะฟัง
- ขาดพื้นฐานความรู้ที่จำเป็นต่อการรับสารครั้งนั้น
- ขาดความเป็นกลาง ขาดความอดทน อดกลั้น และการควบคุมอารมณ์เท่าที่ควร
- ขาดความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา

* เกิดจากผู้พูดหรือสารที่ฟัง

- ขาดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงที่จะสร้างความชัดเจนให้แก่ผู้ฟัง
- ขาดกลวิธีที่เหมาะสมในการสร้างความสนใจ
- ขาดความแม่นยำในเนื้อหา
- พูดเสียงเบา พูดซ้ำ หรือเร็วเกินไป
- มีบุคลิกภาพไม่ดี ไม่มีมนุษยสัมพันธ์
- ไม่วิเคราะห์ผู้ฟังก่อนการพูด
- สารที่ฟังมีเนื้อหาหายากเกินไป สารไม่เหมาะสมกับเวลา และสถานการณ์

* เกิดจากสภาพแวดล้อม

- สถานที่ฟังมีบรรยากาศไม่เหมาะสม
- แสงสว่างในห้องที่ฟังเพียงพอ
- อากาศถ่ายเทไม่สะดวก
- เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เกิดขัดข้อง

แนวทางการแก้ปัญหาในการฟัง

- ถ้าไม่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง ก็ควรหาหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- ใช้อุปกรณ์ในการช่วยฟัง เช่น สมุด ปากกา แลบบันทึกเสียง เครื่องบันทึกเสียง
- ถ้าฟังแล้วจับใจความไม่ได้ ต้องฝึกหัดฟังมากขึ้น
- ต้องฝึกตนเองให้มีความอดทน อดกลั้น ในการฟังให้ได้

ใบงานครั้งที่ 2

เรื่อง การฟัง การดู (หลักการฟัง การดู อย่างมีวิจารณญาณ และมารยาทในการฟัง การดู)

1. ให้นักศึกษาบอกถึงมารยาทในการฟังและการดูมา 5 ตัวอย่าง

1.1.....

1.2.....

1.3.....

1.4.....

1.5.....

2. นักศึกษาสามารถจะฟังและดูได้อย่างมีวิจารณญาณจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกดูรายการโทรทัศน์ 1 รายการ แล้วบอกจุดประสงค์ในการรับสารและสรุปสาระสำคัญของสาร

รายการ.....

จุดประสงค์ในการรับสาร

สาระสำคัญของสาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่ เดือน พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอคีรีรัฐนิคม

วันที่ เดือน พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 10

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา สาระความรู้พื้นฐาน รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา พท21001

ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4 หน่วยกิต

หัวเรื่อง การพูด

ครั้งที่	วัน/ เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
10		1.พูดนำเสนอ ความรู้ ความ คิดเห็น สร้างความ เข้าใจโน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจา ต่อรองด้วยภาษา กิริยาท่าทางที่สุภาพ	1. สรุปความ จับ ประเด็นสำคัญของ เรื่องที่พูดได้ 2. การพูดนำเสนอ ความรู้ความคิดเห็น และการพูดในโอกาส ต่างๆ เช่น 2.1 พูดแนะนำ ตนเอง 2.2พูดกล่าวต้อนรับ 2.3พูดกล่าว ขอบคุณ 2.4พูดโน้มน้าวใจ 2.5พูดปฏิเสธ 2.6พูดเจรจาต่อรอง 2.7 พูดแสดงความ คิดเห็น 3. การมีมารยาทใน การพูด	ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ (O : Orientation) 1.นักศึกษาบอกถึงปัญหาในการพูดสื่อสาร ว่ามีอะไร 2.นักศึกษายกตัวอย่างนักพูดชื่อดัง ที่ตนเอง ชื่นชอบพร้อมบอกลักษณะของบุคคล ดังกล่าว ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาข้อมูลและการ จัดการเรียนรู้ (N : New ways of learning) 1.นักศึกษาศึกษาบุคลิกภาพที่ดีในการพูด จากสื่อโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต 2.นักศึกษาศึกษาลักษณะการพูดที่ดีจาก หนังสือ หรือ สื่อต่างๆ 3.นักศึกษาศึกษามารยาทที่ดีในการพูดว่ามี ลักษณะอย่างไร ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ (I : Implementation)	1.ใบความรู้ 2.หนังสือแบบเรียน แหล่งการเรียนรู้/สืบค้นข้อมูล เพิ่มเติม 1.ห้องสมุดประชาชน 2.กศน.ตำบล 3.แหล่งข้อมูลสารสนเทศ 4.internet 5.สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือวารสารต่างๆ 6.แหล่งเรียนรู้ชุมชน	- การสังเกต - การซักถาม - การมีส่วนร่วม - การตรวจผลงาน - บันทึกการเรียนรู้

ครั้งที่	วัน/ เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
				1. นักศึกษารูปลักษณะบุคลิกภาพที่ดีในการพูด พร้อมนำมาประยุกต์ใช้กับการพูดของตนเองให้มีการพูดที่ดีขึ้น 2. นักศึกษานำลักษณะการพูดที่ดี มาปรับใช้กับตนเอง 3. ครูอธิบายวิธีการพูดในโอกาสต่างๆ พร้อมยกตัวอย่างการพูดในโอกาสต่างๆ ให้ผู้เรียนฟัง 4. นักศึกษาออกมาพูดหน้าชั้นเรียน ตามหัวข้อที่ครูกำหนด 5. นักศึกษารูปลักษณะมารยาทที่ดีในการพูดแล้วนำมาปรับใช้กับตนเอง 6. ทำใบงาน ขั้นตอนที่ 4 ขั้นประเมินผล (E : Evaluation) 1. สังเกตบุคลิกภาพในการพูดและมารยาทที่ดีของผู้เรียน 2. สังเกตลักษณะการพูดในโอกาสต่างๆ ของผู้เรียน		

ใบความรู้ เรื่อง การพูด

การพูดขั้นพื้นฐาน

ความหมายของการพูด

การพูด คือ การเปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำ การพูดเป็นการสื่อความหมายโดยใช้เสียงและภาษา ทำทางเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกความรู้ ความคิด ความต้องการ ฯลฯของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร

ลักษณะสำคัญของการพูด

- *** ใช้ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาประกอบกัน
- *** เป็นกระบวนการสื่อสารที่สัมพันธ์กับการฟัง
- *** เป็นการสื่อสารสองทางต้องมีทั้งผู้พูดและผู้ฟัง
- *** ความสามารถในการพูดแบ่งเป็น 3 ชั้น คือ พูดได้ พูดเป็น และพูดดี/พูดเก่ง
- *** การพูดเป็นความสามารถเฉพาะบุคคลที่เกิดจากการเรียนรู้ สามารถฝึกฝนและพัฒนาให้ดีขึ้นได้ซึ่ง

แต่ละคนอาจใช้เวลาฝึกฝนไม่เท่ากัน

- *** การพูดมีความสำคัญทั้งต่อบุคคล ต่อสังคม ต่อประเทศ

องค์ประกอบของการพูด ผู้พูด + สาร + เสียง/สื่ออื่นๆ + ผู้ฟัง + ผลของการสื่อสาร)

1. ผู้พูด
2. ผู้ฟัง
3. เนื้อหาสาระที่พูด
4. สื่อ/เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร
5. จุดมุ่งหมายหรือผลที่เกิดจากการพูด

จุดมุ่งหมายของการพูด

1. การพูดเพื่อให้ความรู้ การเล่าเรื่องราวต่างๆ การอธิบาย การสาธิต
2. การพูดเพื่อให้ความบันเทิง
3. การพูดเพื่อจรรโลงใจ เพื่อให้ได้คติชีวิต
4. การพูดเพื่อชักจูงใจหรือโน้มน้าวใจ

ประเภทของการพูด

1. การพูดแบบไม่เป็นทางการ
2. การพูดแบบเป็นทางการ

ลักษณะของการพูดต่อหน้าที่ชุมชน

1. การพูดแบบกะทันหัน
2. การพูดแบบท่องจำ
3. การพูดแบบอ่านจากต้นฉบับ
4. การพูดแบบเตรียมตัวล่วงหน้า

ลักษณะผู้พูดที่ดี

1. ผู้พูดต้องเตรียมการพูดมาอย่างดี
2. ผู้พูดต้องมีความสามารถในการสื่อสาร
3. ผู้พูดต้องหมั่นฝึกซ้อมให้ชำนาญ
4. ผู้พูดควรมีความมั่นใจและมีปฏิภาณไหวพริบดี

การเตรียมการพูด

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพูด
2. การเลือกเรื่องที่จะพูด
 - เลือกเรื่องที่คุณพูดสนใจและมีความรู้ดี
 - เลือกเรื่องที่คุณฟังสนใจ เหมาะสมกับวัย ความรู้ของผู้ฟัง
 - เลือกเรื่องที่มีขอบเขตจำกัดและเหมาะสมกับเวลาและกาลเทศะ
4. การวางโครงเรื่อง
4. การค้นคว้ารวบรวมข้อมูล
5. การเรียบเรียงเนื้อหา
6. การฝึกซ้อม
7. ปรับปรุงบุคลิกภาพในด้านต่างๆ
 - 7.1 การแต่งกาย
 - 7.2 การเดิน-การยืน-การนั่ง
 - 7.3 การแสดงสีหน้า- การใช้เสียง
 - 7.4 การแสดงท่าทาง
 - 7.5 การใช้สายตา
 - 7.6 การใช้ไมโครโฟน
 - 7.7 การใช้ภาษา-การออกเสียง

มารยาทที่ดีของการพูดในที่ประชุมชน

- การแต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ
- ใช้คำพูดสุภาพเรียบร้อยนุ่มนวล ไม่ใช้อารมณ์
- ไม่กล่าววาจาเสียดแทง
- ไม่พูดอวดตนชมผู้อื่น (ไม่พูดเรื่องส่วนตัว)
- ไม่ผูกขาดการสนทนาเพียงผู้เดียว
- ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ไม่พูดแทรกขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดอยู่
- หากนำคำพูดของผู้อื่นมาอ้าง/กล่าวถึงผู้พูดต้องเอ่ยชื่อคนผู้นั้นด้วย
- ผู้พูดจะต้องไม่พูดสิ่งที่เป็นการทำลาย ความน่าเชื่อถือของตนเอง
- ผู้พูดต้องพูดตามหัวข้อที่กำหนดและรักษาเวลาอย่างเคร่งครัด

การประเมินผลการพูด

(เพื่อนำไปปรับปรุงการพูดให้ดียิ่งขึ้น) มี 2 ระยะ

1. ระหว่างที่กำลังพูด ผู้พูดใช้สายตาสังเกตพฤติกรรมของผู้ฟัง
2. เมื่อพูดจบแล้ว ผู้พูดใช้สายตาสังเกตพฤติกรรม ปฏิกริยาตอบสนองของผู้ฟังหรือใช้แบบสอบถาม

ปัญหาการพูดที่พบเป็นประจำ

- การใช้น้ำเสียงและจังหวะการพูด
- การใช้ภาษา / เรื่อง-เนื้อหาที่พูด / วิธีการพูด
- ท่าทางการพูด ฯลฯ

หลักการพูดเนื่องในโอกาสต่างๆ

1. การกล่าวทักทายผู้ฟัง
 - สวัสดี / เรียน / กราบเรียน
 - เรียกตำแหน่งแทนการใช้ “กราบเรียน”
2. การกล่าวแนะนำตนเอง
3. การกล่าวอวยพร
 - ขอให้...
 - ขออำนวยพรให้...
 - ขออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ดลบันดาลให้.....

ขั้นตอนการพูดในที่ประชุมชน

1. ทักทายผู้ฟัง
2. แนะนำตนเอง (กรณีไม่มีผู้ดำเนินรายการ)
3. กล่าวนำก่อนเข้าเรื่องที่ต้องการพูด
4. พูดเนื้อหาที่เตรียมมาให้ตามโครงเรื่องที่วางไว้ เนื้อเรื่องจะไม่วกวน และพูดต่อเนื่องเป็นลำดับ คนฟังจะไม่สับสน

5. ระหว่างที่พูดควรใช้สายตา น้ำเสียงและท่าทางประกอบการพูด ที่เหมาะสม

6. เมื่อพูดจบแล้วควรกล่าวสรุปจบ กล่าวทิ้งท้ายและกล่าวสวัสดี/ขอบคุณผู้ฟังก่อนที่จะยุติการพูด

***ไม่ควรจบการพูดด้วยคำพูดเหล่านี้

- เวลาหมดพอดี พอแค่นี้
- ที่เตรียมมาเนื้อหาหมดพอดี ไม่รู้ว่าจะพูดอะไรต่อดี พอแค่นี้
- ขอขอบคุณที่อดทนฟัง หวังว่าคงจะได้อะไรกลับไปบ้าง
- ท้ายที่สุดคงต้องขอภัยหากพูดอะไรผิดพลาดไป หวังว่าผู้ฟังจะให้อภัย
- ในท้ายที่สุดนี้ต้องขอขอบคุณทุกท่านที่อุตสาหะตั้งใจฟังตั้งแต่ต้นจนจบ ฯลฯ

*** เมื่อพูดจบแล้วผู้พูดจะต้องประเมินผลการพูดของตนเอง เพื่อนำไปปรับปรุงวิธีการพูดของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

ใบงาน
เรื่อง การพูด

1. ให้ผู้เรียนเขียนคำพูดตามหัวข้อต่อไปนี้

1.1 เขียนคำขอบคุณสั้นๆ ที่เพื่อนคนหนึ่งเก็บกระเป๋าสตางค์ที่ตกหามาให้เรา

.....

.....

1.2 เขียนคำพูดอวยพรวันเกิดของเพื่อน

.....

.....

1.3 เขียนคำกล่าวแสดงความยินดีในโอกาสที่เพื่อนสอบสัมภาษณ์เข้าทำงานได้

.....

.....

1.4 เขียนคำแนะนำตนเองในกลุ่มผู้เรียน

.....

.....

2. ให้นักศึกษาจัดทำต้นร่างเรื่องที่จะพูดในโอกาสดังต่อไปนี้

2.1 กล่าวขอบคุณวิทยากรในงานฝึกอบรม

.....

.....

2.2 กล่าวต้อนรับผู้ที่มาศึกษา – ดูงานใน กศน. ตำบล

.....

.....

3. ให้นักศึกษาบอกถึงมารยาทในการพูดให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

.....

.....

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่ เดือน พ.ศ.

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศีร์ชันทน์

วันที่ เดือน พ.ศ.

แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 11

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา สาระความรู้พื้นฐาน รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา พท21001

ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4 หน่วยกิต

หัวเรื่อง การอ่านและการเขียน

ครั้งที่	วัน/ เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
11		1. อ่านในใจได้ คล่องและเร็ว 2. อ่านออกเสียง และอ่านทำนอง เสนาะได้อย่าง ถูกต้องตามลักษณะ คำประพันธ์ 3. เลือกอ่านหนังสือ และสื่อสารสนเทศ เพื่อพัฒนาตนเอง 4. วิเคราะห์ วิจารณ์ แยกแยะ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและ จุดมุ่งหมายของ เรื่องที่อ่าน 5. ปฏิบัติตนเป็นผู้มี มารยาทในการอ่าน	1.การอ่านในใจ 2.การอ่านออกเสียง 3.การอ่านจับ ใจความสำคัญ 4. หลักการ วิเคราะห์ วิจารณ์ 5.มารยาทในการ อ่านและนิสัยรักการ อ่าน	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ (O : Orientation) นักศึกษากล่าวถึงหนังสือหรือเรื่องราวที่เคยอ่านแล้วเกิดความประทับใจ นักศึกษาบอกถึงปัญหาต่างๆที่เกิดกับการอ่าน ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาข้อมูลและการจัดการเรียนรู้ (N : New ways of learning) นักศึกษาเลือกประเภทหนังสือที่ชื่นชอบ 1 เล่ม แล้วฝึกอ่านในใจพร้อมจับใจความ นักศึกษาเลือกบทความ 1 บท เพื่อฝึกการอ่านออกเสียงให้ชัดเจน นักศึกษา ศึกษามารยาทที่ดีในการอ่านจากใบความรู้และหนังสือเรียน ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ (I : Implementation) 1.อ่านในใจจากเรื่องที่กำหนดและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน	1.ใบความรู้ 2.หนังสือแบบเรียน แหล่งการเรียนรู้/สืบค้น ข้อมูลเพิ่มเติม 1.ห้องสมุดประชาชน 2.กศน.ตำบล 3.แหล่งข้อมูลสารสนเทศ 4.internet 5.สื่อสิ่งพิมพ์ โทรศัพท์ วิทยุ หนังสือวารสาร ต่างๆ 6.แหล่งเรียนรู้ชุมชน 1.ใบความรู้ 2.หนังสือแบบเรียน แหล่งการเรียนรู้/สืบค้น ข้อมูลเพิ่มเติม 1.ห้องสมุดประชาชน 2.กศน.ตำบล 3.แหล่งข้อมูลสารสนเทศ	- การสังเกต - การซักถาม - การมีส่วนร่วม - การตรวจผลงาน - บันทึกการเรียนรู้ - การสังเกต - การซักถาม - การมีส่วนร่วม - การตรวจผลงาน - บันทึกการเรียนรู้

		และมีนิสัยรักการอ่าน		2.ครูคัดเลือกนักศึกษาที่ทักษะการอ่านที่ดี ออกมาอ่านหน้าชั้นเรียนเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เพื่อนในชั้นเรียน 3.ครูกำหนดเนื้อหาให้ผู้เรียนอ่านแล้วทำใบงาน 4.นักศึกษานำหลักที่ดีในการอ่านมาปรับใช้กับตนเอง ขั้นตอนที่ 4 ขั้นประเมินผล (E : Evaluation) 1.สังเกตการอ่านออกเสียงของนักศึกษาว่าชัดเจนและถูกต้องตามอักขรวิธีหรือไม่ 2. .สังเกตมารยาทในการอ่านในใจและการอ่านออกเสียง	4.internet 5.สื่อสิ่งพิมพ์ โทรศัพท์ วิทยุ หนังสือวารสาร ต่างๆ 6.แหล่งเรียนรู้ชุมชน	
--	--	----------------------	--	--	---	--

ใบความรู้ เรื่อง การอ่าน

การอ่าน = การออกเสียงตามตัวหนังสือ(พยัญชนะ/สระ/วรรณยุกต์) หรือ การดู การเข้าใจข้อความในหนังสือ

การอ่านเป็นกระบวนการรับสารจากลายลักษณ์อักษรมาแปลเป็นความรู้ความเข้าใจโดยผ่านการคิด ประสพการณ์ ความเชื่อ เพื่อพัฒนาตนเองด้านสติปัญญา อารมณ์ และทางสังคม

การอ่านเป็นทักษะที่ใช้แสวงหาความรู้ต่างๆ คนที่มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะการอ่านดีจะสามารถแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูด และการเขียนได้ ฯลฯ

การอ่านสิ่งต่างๆ แล้วได้ผลดี ผู้อ่านต้องรู้ก่อนว่าอ่านเพื่ออะไร

การอ่านของแต่ละคนจะได้ผลไม่เท่ากันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเร็ว+ประสพการณ์ในการอ่านของคนๆ นั้น

จุดประสงค์ของการอ่าน

- 1.อ่านเพื่อรู้
- 2.อ่านเพื่อคิด
- 3.อ่านเพื่อให้เกิดความบันเทิงเพลิดเพลินจรรโลงใจ
- 4.อ่านเพื่อปฏิบัติตาม

วิธีการอ่านหนังสือ

1. การอ่านแบบคร่าว ๆ (Skimming)
- 2.การอ่านแบบกวาดสายตา (Scanning)
3. การอ่านแบบละเอียด (Intensive Reading)
4. การอ่านแบบ SQ3R

การอ่านเพื่อจับใจความ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อค้นหาความคิดสำคัญของเรื่องหรือสารที่ผู้เขียนมุ่งเสนอต่อผู้อ่าน

ขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญ

1. อ่านชื่อเรื่อง ย่อหน้าแรก ย่อหน้าสุดท้ายเพื่อดู แนวคิดสำคัญของเรื่อง ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
2. อ่านเรื่องคร่าวๆ ให้เข้าใจความคิดรวมของเรื่อง
3. อ่านอย่างละเอียด พิจารณาข้อความทีละย่อหน้า เพื่อหาใจความสำคัญซึ่งอาจจะเป็นความรู้หรือความคิดของผู้เขียน (อาจจะอยู่ตอนต้น/ตอนท้าย /ตอนกลาง /ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า ฯลฯ)
- 4.อ่านอย่างละเอียดทีละย่อหน้าเพื่อหาใจความรอง
 - การอธิบายให้รายละเอียดเพิ่มเติม (การให้ข้อมูลเพิ่มเติม)
 - การยกตัวอย่าง (เช่น เป็นต้นได้แก่..... เป็นต้น อาทิ ฯ ฯลฯ)
 - การให้เหตุผล (เพราะ เนื่องจาก เพราะฉะนั้น ทำให้)
 - การให้คำนิยามคำจำกัดความ (การอธิบายความหมาย หมายถึง แปลว่า)
 - การเปรียบเทียบ (เหมือนกัน ต่างกัน คล้ายกัน มากกว่า ที่สุด)

5. หากพบศัพท์ยากไม่เคยรู้จักมาก่อน ควรพิจารณาความหมายโดยอาศัยคำแวดล้อม

6. เมื่ออ่านเรื่องจนจบแล้วควรทบทวนความเข้าใจในการอ่านทุกครั้งว่าเป็นเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไรและทำไม และควรกลับไปอ่านเพิ่มเติมอีกครั้งเมื่อมีโอกาส

ตัวอย่าง (ตำแหน่งใจความสำคัญ และใจความรองประเภทต่างๆ)

1) ควายป่าเป็นสัตว์เลื้อยลูกด้วยนมขนาดใหญ่ชนิดหนึ่งซึ่งเคยมีอยู่มากในป่าของประเทศไทย ลักษณะทั่วไปของควายป่าไม่แตกต่างไปจากควายบ้านแต่จะมีรูปร่างปราดเปรียวและตัวโตกว่า อาหารหลักของควายป่าคือหญ้าชนิดต่างๆ ยอดไม้ ใบไม้อ่อน หน่อไม้ ต้นพงซึ่งขึ้นอยู่ริมห้วยเขาแข้งคือพืชที่ควายป่าชอบ ดังนั้นในช่วงเช้าๆ เราจึงมักพบเห็นร่องรอยการกัดกินต้นพงในช่วงกลางคืนของฝูงควายป่าอยู่เสมอ (“สัตว์เลื้อยลูกด้วยนมในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ห้วยเขาแข้ง” บุญชู ธงนำชัยมา และ โรเบิร์ต มาเธอร์)

2) ศิลปะกลุ่มคอปร้าเกิดจากการรวมตัวของศิลปินในสามประเทศซึ่งนำชื่อเมืองหลวงของแต่ละประเทศมารวมกันตั้งเป็นชื่อกลุ่มได้แก่โคเปนเฮเกนประเทศเดนมาร์ก กรุงบรัสเซลส์ประเทศเบลเยียม และกรุงอัมสเตอร์ดัมประเทศเนเธอร์แลนด์ ชื่อคอปร้าได้ถูกเอ่ยถึงครั้งแรกโดยนักเขียนชาวเบลเยียมที่ชื่อ คริสเตียน โดทริมอนต์ ในปีค.ศ. 1948 ซึ่งเป็นปีที่ศิลปินกลุ่มคอปร้าจัดแสดงงานศิลปะร่วมกันขึ้นเป็นครั้งแรกที่กรุงอัมสเตอร์ดัมและได้ใช้ชื่อดังกล่าวในการแสดงงานครั้งนี้ (“พิพิธภัณฑสถานศิลปะกลุ่มคอปร้า” อำพร อรุณภาพร)

3) ขยะเป็นปัญหาของโลกสมัยใหม่ เหตุอย่างหนึ่งก็เพราะเรามีคนอยู่ในโลกมากขึ้น คนโบราณก็มีขยะหรือของไม่เอาเหมือนกัน แต่เขาสามารถจัดมันไปได้เพราะปริมาณของขยะมีน้อยกว่าปัจจุบันนี้เป็นเหตุผลที่เห็นชัดเจนและง่ายดีแต่ความจริงแล้วการที่ขยะเป็นปัญหาของโลกสมัยใหม่ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะมีประชากรโลกมากขึ้นเท่านั้น มีปัจจัยที่สำคัญเสียยิ่งกว่านั้นอีกสองอย่างซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เกิดขึ้นในโลกยุคก่อน หนึ่งก็คือการเติบโตของเมือง และสองคือลัทธิบริโภคนิยมของปัจจุบัน (“โลกขยะ” ของ รังรอง)

4) คนไทยนั้นถือว่าบ้านเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตตั้งแต่เกิดไปจนตายเพราะคนไทยโบราณนั้นใช้บ้านเป็นที่เกิด การคลอดลูกจะกระทำกันที่บ้านโดยมีหมอฟันบ้านที่เรียกว่า หมอตำแย เป็นผู้ทำคลอด มิได้ใช้โรงพยาบาลหรือสถานผดุงครรภ์อย่างในปัจจุบันนี้ และที่สุดของชีวิตเมื่อมีการตายเกิดขึ้น คนไทยก็จะเก็บศพของผู้ตายที่เป็นสมาชิกของบ้านไว้ในบ้านก่อนที่จะทำพิธีเผา เพื่อทำบุญ และเป็นการใกล้ชิดกับผู้ตายเป็นครั้งสุดท้าย ดังนั้นบ้านจึงเป็นสถานที่ที่คนไทยใช้ชีวิตอยู่เกือบตลอดเวลาตั้งแต่เกิดจนตาย (บ้านไทย ของ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ)

5) เมื่อจะต้องกล่าวถึงบางสิ่งที่มีอาจกล่าวได้ตรงๆ เพราะเป็นเรื่องละเอียดอ่อน หรืออาจกลายเป็นเรื่องไม่งามได้ถ้ามองผิดมุม เช่น ฉากพิศวาสระหว่างชายหญิง เป็นต้นกวีที่มีความสามารถจะใช้ภาพพจน์เป็นสิ่งที่กำบังความไม่งาม และสร้างภาพเปรียบเทียบกับงดงามด้วยการใช้สัญลักษณ์แทนการใช้ภาพพจน์ลักษณะนี้เรียกว่า สมาสกติ เป็นวิธีที่พบมากในบทอาศรัยในวรรณคดีไทย (*ดั่งรัตนะแห่งโกสินทร์* ของ กุสุมา รัชชมน)

6) ขนบประเพณี คือ ประเพณีที่วางเป็นระเบียบแบบแผนไว้โดยตรงหรือโดยปริยาย โดยตรงคือวางเป็นระเบียบพิธีการไว้แจ้งชัดโดยปริยายคือรู้กันเองและไม่ได้วางเป็นระเบียบแบบแผนไว้ว่าควรจะทำอะไร และปฏิบัติกันอย่างไร ขนบแปลว่าระเบียบแบบแผน เช่น ขนบราชการคือระเบียบแบบแผนของราชการ ขนบประเพณีบางทีก็เรียกว่าระเบียบประเพณีซึ่งเป็นคำเกิดใหม่ เมื่อลืมหืมคำแปลของคำว่า ขนบเสียแล้ว

(ราชบัณฑิตยสถาน ของ เสฐียรโกเศศ)

7) มะลิเป็นไม้ที่ไม่ใช่ของพื้นเมืองของไทย เข้าใจกันว่าจะมาจากประเทศจีนตอนใต้หรือประเทศอินเดีย ในเมืองไทยเรามีอยู่หลายชนิด เช่น มะลิลำ มะลิซ้อน มะลิวัลย์ มะลิถอด ลักษณะของดอกไม้เหมือนกัน อย่างมะลิซ้อนก็จะมีกลีบซ้อนกันหนาเหมือนอย่างดอกดาวเรือง ส่วนมะลิถอดก็มีลักษณะเหมือนเอาดอกมะลิลำซึ่งมีกลีบชั้นเดียววางซ้อนกันขึ้นไป และจะถอดดอกมาได้เป็นดอกๆจึงเรียกว่ามะลิถอด

(พจนานุกรม ของ ส. พลายน้อย)

8) สัญลักษณ์ในวรรณคดีมีความหมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเป็นรูปธรรมที่เป็นเครื่องแทนนามธรรม เช่น ดอกไม้ใช้แทนหญิงงาม น้ำค้างมักแทนความบริสุทธิ์ พระเพลิงใช้แทนความร้อนแรง หรืออาจใช้ตัวละครในนิยายหรือบทละครเป็นตัวแทนนามธรรม เช่น ทศกัณฐ์เป็นตัวแทนของความเลวร้ายของผู้มีอำนาจที่ไม่มีธรรมะ สีดาเป็นตัวแทนของหญิงที่ซื่อตรงต่อสามี (วิเคราะห์วรรณคดีไทย ของ ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ)

9) คันสนเป็นเครื่องมือยิงสัตว์ขนาดเล็กมักพูดกันว่ายิงนกยิงหนู คือไม่เชิงเจาะจงว่าจะจับสัตว์ใดโดยตรง เป็นเครื่องใช้ติดไม้ติดมือที่ยิงสัตว์ก็ได้ ใช้เป็นอาวุธป้องกันตัวก็ได้เครื่องมือนี้เปรียบได้กับยาสามัญประจำบ้าน เครื่องมือในกลุ่มนี้ก็เช่นหนังสือซึ่งใช้ลูกดินใช้วิธีเลี้ยงแบบเดียวกับคันสน แต่หนังสือเกิดขึ้นหลังคันสนเพราะใช้หนังสือซึ่งผลิตไม่ก็สิบปีมานี้ เครื่องมืออีกอย่างคือหน้าไม้ ซึ่งใช้ลูกยิงแบบ ลูกธนู และยิงสัตว์ขนาดใหญ่ได้ดีกว่า (“คันสน : เครื่องมือพื้นๆ ความต้องการพื้นๆ” พรศิริ บุรณเขตต์)

10) เด็กวัยรุ่นสมัยนี้มีความรับผิดชอบมากกว่าเด็กสมัยก่อน จะเห็นได้จากการที่เด็กนักเรียนสมัยนี้มีรถยนต์ขับขี่เอง ผิดกับสมัยก่อนผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ขับรถได้มีน้อยคน นอกจากนี้ในสังคมปัจจุบันพ่อแม่ที่ร่ำรวยมักให้เงินลูกใช้อย่างเต็มที่ ส่วนครอบครัวที่ยากจนลูกก็สามารถทำงานหาเงินมาใช้เองได้บ้าง ตรงกันข้ามระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 เด็กวัยรุ่นสมัยนั้นไม่รู้จะไปหางานทำในเวลาว่างได้จากที่ไหน พ่อแม่ก็ไม่มีใครมีรายได้ เด็กจึงได้เงินจากพ่อแม่เพียงน้อย อีกประการหนึ่งโรงเรียนสมัยนี้ดูเหมือนจะเน้นหนักถึงการสอนให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ บางโรงเรียนถึงกับหัดให้นักเรียนทุกคนรับผิดชอบในงานของโรงเรียนเท่าที่ตนจะสามารถทำได้นับว่านโยบายนี้ต่างกับสมัยก่อนมากเพราะในสมัยก่อนนั้นครูเป็นผู้บริหารกิจการของโรงเรียนทุกอย่าง แทบจะเรียกได้ว่านักเรียนไม่มีเสียงในกิจการต่างๆของโรงเรียนเลย(การเขียนย่อหน้า ของ ศรีนวล บุญยวัฒน์)

.....

ใบงานครั้งที่ 4
เรื่อง การอ่าน

1. ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 การอ่านในใจมีจุดมุ่งหมายอย่างไร

.....

.....

.....

1.2 การอ่านออกเสียงมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

1.3 จงยกตัวอย่างการอ่านออกเสียงที่เป็นทางการมา 5 ตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

1.4 การจับใจความสำคัญ คือการอ่านอย่างไร

.....

.....

.....

1.5 การอ่านอย่างไร จึงจะเรียกว่าเป็นการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์

.....

.....

.....

.....

1.6 ในการอ่านที่ดี ควรมีมารยาทอย่างไร

.....

.....

ใบงานที่ 5

เรื่อง การเขียน (หลักการเขียน)

1. การใช้ภาษาในการเขียน มีหลักการอะไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ให้นักศึกษาแก้ไขคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

- 2.1 โน้ต ควรเป็น.....
- 2.2 หน้ารัก ควรเป็น.....
- 2.3 อัจฉริยะ ควรเป็น.....
- 2.4 โจษจรรย์ ควรเป็น.....
- 2.5 พรามณ์ ควรเป็น.....
- 2.6 ไอศครีม ควรเป็น.....
- 2.7 บรรได ควรเป็น.....
- 2.8 กระเพา ควรเป็น.....

ใบงานที่ 6

เรื่อง การเขียน (การเขียนเรียงความ)

- ให้นักศึกษาเลือกหัวข้อต่อไปนี 1 ข้อแล้วนำมาเขียนเรียงความ 1 กระดาษ A 4 (กีฬาที่ชอบ, ศิลปินที่ชอบ, หนังสือที่โปรด)

2. ให้นักศึกษาย่อความ แบบของข่าว ตามที่ครูให้อ่านหนังสือพิมพ์

ย่อข่าวเรื่อง.....จาก.....ลงวันที่.....

.....คำว่า.....

ข้อความ.....

.....

This image shows a full page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

1. จงบอกประโยชน์ของการสร้างนิสัยรักการเขียนและการศึกษาค้นคว้า

[illegible]

2. ให้นักศึกษาฝึกเขียนคำโฆษณาโดยกำหนดสินค้าหรือบริการที่ต้องโฆษณาเอง

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary-ruled notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่ เดือน พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอคีรีรัฐนิคม

วันที่ เดือน พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 12

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา สารความรู้พื้นฐาน รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา พท21001
ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4 หน่วยกิต
หัวเรื่อง หลักการใช้ภาษา

ครั้งที่	วัน/ เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
14		1. อธิบายความแตกต่างของคำพยางค์ วลี ประโยค การสะกดคำได้ถูกต้อง 2. ใช้เครื่องหมายวรรคตอน อักษรย่อ คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง 3. อธิบายความแตกต่างระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียน	1.การใช้คำและการสร้างคำในภาษาไทย 2.การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและอักษรย่อ	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ (O : Orientation) 1.นักเรียนยกตัวอย่างคำ คนละ 1 คำ (ไม่ให้ซ้ำกับคนในห้อง) 2.ฝึกการนับพยางค์จากคำที่ยกตัวอย่าง ว่าแต่ละคำมีกี่พยางค์ 3.ครูนำสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร เป็นต้น มาให้นักศึกษาสังเกตการณ์ใช้เครื่องหมายวรรคตอนชนิดต่างๆ ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาข้อมูลและการจัดการเรียนรู้ (N : New ways of learning) 1.นักศึกษา ศึกษาจากใบความรู้และหนังสือเรียนถึงความแตกต่างระหว่างคำ วลี และ ประโยค 2.ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมาย และรูปแบบต่างๆของคำ 3.นักศึกษานำคำในรูปแบบต่างๆ เช่น คำมูล คำประสม คำสมาส ฯลฯ มาแต่งเป็นวลีและประโยค	1.ใบความรู้และใบงาน 2.ตัวอย่างคำชนิดต่างๆ (บัตรคำ) 3.สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ และ วารสาร 4.หนังสือต่างๆจากห้องสมุด เพื่อใช้ผู้เรียนค้นคว้าเรื่องการใช้คำ	1.ตรวจใบงาน 2.สังเกตการอ่านคำที่ใช้อักษรย่อ

ครั้งที่	วัน/ เดือน/ปี	หัวข้อเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
				4.นักศึกษา ศึกษา เรื่องชื่อและวิธีการใช้เครื่องหมายวรรคตอนชนิดต่างๆจากใบความรู้และหนังสือเรียน 5.ครูอธิบายเรื่องหลักเกณฑ์การเขียนและการอ่านอักษรย่อ พร้อมให้ผู้เรียนศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้(ห้องสมุด) ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ (I : Implementation) 1.นักศึกษาทำใบงานเรื่องคำชนิดต่างๆ 2.นักศึกษาฝึกการใช้เครื่องหมายวรรคตอนกับประโยคต่างๆจากใบงานที่กำหนด 3.ครูจัดกิจกรรม (เล่นเกม) เรื่องการอ่านอักษร ย่อ โดยครูนำอักษรย่อ ต่างๆแล้วให้นักศึกษาอ่านคำเต็มเหล่านั้นให้ถูกต้อง 4.นักศึกษาทำใบงานเรื่องการเขียนอักษรย่อ ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนประเมินผล (E : Evaluation) 1.สังเกตการณ์ใช้คำชนิดต่างๆของนักศึกษาในการแต่งวลีและประโยค 2.สังเกตการณ์ใช้เครื่องหมายวรรคตอนว่าถูกต้องหรือไม่ 3.สังเกตการณ์อ่านคำเต็มอักษรย่อนักศึกษาอ่านได้ชัดเจนและถูกต้องหรือไม่		

ใบความรู้
เรื่องหลักการใช้ภาษา
ประโยค ตอนที่ 1 ประโยคความเดียว

ประโยค คือข้อความ หรือถ้อยคำสมบูรณ์ประกอบด้วย ภาคประธานและภาคแสดง
ภาคประธาน ประกอบด้วยประธานและส่วนขยายของประธาน
ภาคแสดง ประกอบด้วย กริยา กรรม ส่วนขยายกริยา ส่วนขยายกรรม

ประโยคแบ่งได้เป็น 3 ชนิด คือ

1. ประโยคความเดียว
2. ประโยคความซ้อน
3. ประโยคความรวม

ประโยคความเดียว คือประโยคที่มีใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว มีภาคประธานภาคเดียว ภาคแสดงเดียว มีกริยาสำคัญเพียงตัวเดียว ดังตัวอย่างเช่น

ประโยค	ภาคประธาน	ภาคแสดง
นกบิน	นก	บิน
ฝนตก	ฝน	ตก
ลมพัด	ลม	พัด
เด็กยิ้ม	เด็ก	ยิ้ม
แมวกระโดด	แมว	กระโดด
ดอกไม้บาน	ดอกไม้	บาน

*ประโยคเหล่านี้ คำกริยาไม่ต้องมีกรรมมารับ

ตัวอย่างประโยคความเดียว

ประโยค	ภาคประธาน	ภาคแสดง	หมายเหตุ
พ่อปลูกต้นไม้	พ่อ	ปลูกต้นไม้	ปลูก=กริยา ต้นไม้=กรรม
ฉันกินมะม่วง	ฉัน	กินมะม่วง	กิน=กริยา มะม่วง=กรรม
น้องอ่านหนังสือ	น้อง	อ่านหนังสือ	อ่าน=กริยา หนังสือ=กรรม
เด็กปอกส้ม	เด็ก	ปอกส้ม	ปอก=กริยา ส้ม=กรรม
ครูสอนหนังสือ	ครู	สอนหนังสือ	สอน=กริยา หนังสือ=กรรม
วิชัยเป็นนายอำเภอ	วิชัย	เป็นนายอำเภอ	เป็น=กริยา นายอำเภอ=ส่วนเติมเต็ม

นกบิน กล่าวถึงใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว คือ นกบิน
ฝนตก กล่าวถึงใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว คือ ฝนตก

ลมพัด กล่าวถึงใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว คือ ลมพัด
 เด็กยิ้ม กล่าวถึงใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียวคือ เด็กยิ้ม
 ดอกไม้บาน กล่าวถึงใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว คือ ดอกไม้บาน
 พ่อปลูกต้นไม้ กล่าวถึงใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว คือ พ่อปลูกต้นไม้
 ฉันทินมะม่วง กล่าวถึงใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว คือ ฉันทินมะม่วง
 น้องอ่านหนังสือ กล่าวถึงใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียวคือ น้องอ่านหนังสือ
 เด็กปอกส้ม กล่าวถึงใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียวคือ เด็กปอกส้ม
 ครูสอนหนังสือ กล่าวถึงใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียวคือ ครูสอนหนังสือ
 วิชัยเป็นนายอำเภอ กล่าวถึงใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียวคือ วิชัยเป็นนายอำเภอ

นกบิน

อาจจะเพิ่มส่วนขยายประโยคได้ดังนี้
 นกสวย บิน (ขยาย นก ด้วยคำว่า สวย)
 นกอ้วน บิน (ขยาย นก ด้วยคำว่า อ้วน)
 นกสีแดง บิน (ขยาย นก ด้วยกลุ่มคำ (วลี) สีแดง)

นกของนุช บิน

(ขยาย นก ด้วยกลุ่มคำ (วลี) ของนุช)
 นกที่อยู่ในสวน บิน (ขยาย นก ด้วยประโยค ที่อยู่ในสวน)
 นกซึ่งซื้อจากจตุจักร บิน (ขยาย นก ด้วยประโยคซึ่งซื้อจากจตุจักร)

นอกจากนี้ยังอาจจะ ขยายคำ บิน ได้อีก เช่น
 นก บิน เร็ว (ขยาย บิน ด้วยคำ เร็ว)
 นก บิน สูง (ขยาย บิน ด้วยคำ สูง)
 นก บิน สูงมาก (ขยาย บิน ด้วยกลุ่มคำ (วลี) สูงมาก)

นก บิน ช้า จริง ๆ
 (ขยาย บิน ด้วยกลุ่มคำ (วลี) ช้าจริง ๆ)
 นก บิน อย่างมีความสุข
 (ขยาย บิน ด้วยประโยคอย่างมีความสุข)
 นก บิน เร็ว จนเรามองไม่เห็น
 (ขยาย เร็ว ด้วยประโยค จนเรามองไม่เห็น)

เพียงเท่าที่ยกตัวอย่างมานี้ สามารถนำประโยค นกบิน มาเรียบเรียงได้ถึง 36 ประโยค เช่น

1. นกสวยบินเร็ว
2. นกสวยบินสูง
3. นกสวยบินสูงมาก
4. นกสวยบินช้าจริง ๆ
5. นกสวยบินอย่าง

6. นกมีความสุข
7. นกสวบินเร็วจน
8. เขามองไม่ทัน
9. นกอ้วนบินเร็ว
10. นกอ้วนบินสูง
11. นกอ้วนบินสูงมาก
12. นกอ้วนบินช้าจริง ๆ
13. นกอ้วนบินอย่าง
14. นกมีความสุข
15. นกอ้วนบินเร็วจน
16. เขามองไม่ทัน ฯลฯ

ขอให้ดูประโยคความเดียวที่มีส่วนขยายดังต่อไปนี้

1. นกสวบินเร็ว (ขยาย นก ด้วย คำ สว)
2. นกสวมากบินเร็ว (ขยาย นก ด้วย กลุ่มคำ (วลี) สวมาก)
3. นกซึ่งมีขนสวบินเร็ว (ขยาย นก ด้วยประโยค ซึ่งมีขนสว)

ประโยคความรวม

ประโยคความรวม หรือ อเนกตรรกประโยค คือประโยคที่มีใจความสำคัญอยู่ตั้งแต่สองใจความขึ้นไป นั่นคือประกอบด้วยภาคแสดงหรือภาคกริยาที่มีมากกว่าหนึ่งส่วน โดยทุกประโยคย่อยมีน้ำหนักใจความสำคัญที่เท่าเทียมกัน ประโยคความรวมยังอาจแบ่งย่อยได้ตามลักษณะเนื้อความได้เป็น 4 ประเภทคือ

1. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน หรือ อำนวยาเนกตรรกประโยค ลักษณะสำคัญคือมีการเชื่อมประโยคความเดียวหลายประโยคเข้าด้วยกันด้วยคำสันธาน และ และอื่นๆ ในลักษณะเดียวกับคำว่าและ ประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้ายตามกันส่วนใหญ่เกิดจากการที่ประโยคความเดียวย่อยเหล่านี้มีการใช้ภาคประธาน หรือภาคกริยาร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น

- พ่อและแม่ไปตลาดโดยรถยนต์: เป็นการรวมกันระหว่างประโยคความเดียวสองประโยค คือ พ่อไปตลาดโดยรถยนต์ และ แม่ไปตลาดโดยรถยนต์

- เธอทำการบ้านและฟังเพลงไปพร้อมๆ กัน: เป็นการรวมกันระหว่างประโยคความเดียวสองประโยค คือ เธอทำการบ้าน และ เธอฟังเพลง

2. ประโยคความรวมที่มีใจความขัดแย้ง หรือ พยติเรกานเนกตรรกประโยค เป็นประโยคความรวมที่ประโยคความเดียวที่เป็นส่วนประกอบมีเนื้อความไปในทางตรงกันข้าม ได้แก่ประโยคความรวมที่ใช้สันธาน "แต่" และอื่นๆ ในลักษณะเดียวกับคำว่าแต่ ตัวอย่างเช่น

- แม่เป็นคนจุกจิกจู้จี้แต่พ่อก็อยู่กับแม่ได้: แม่เป็นคนจุกจิกจู้จี้ + พ่ออยู่กับแม่ได้

- ฉันสั่งข้าวผัดแต่เธอกลับสั่งก๋วยเตี๋ยวราดหน้า: ฉันสั่งข้าวผัด + เธอสั่งก๋วยเตี๋ยวราดหน้า

- คุณอรซื้อคอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ล่าสุดถึงแม้จะใช้ไม่เป็น: คุณอรซื้อคอมพิวเตอร์เครื่องใหม่ล่าสุด + คุณอรใช้(คอมพิวเตอร์)ไม่เป็น

3. ประโยคความรวมให้เลือก หรือ วิถีการประกอบประโยค คือ ประโยคความรวมที่ประกอบด้วย ประโยคความเดียวสองประโยคซึ่งเชื่อมกันด้วย "หรือ" หรืออื่นๆ ในลักษณะเดียวกับคำว่าหรือ อาจเป็น ประโยคบอกเล่า หรือประโยคคำถาม ยกตัวอย่างเช่น

- แสดงให้มาเรียนถามแสดงว่าแสดงจะแสดงหรือไม่แสดง
- พระยาอธิการบดีเสนอให้คุณหญิงศิริไปเที่ยวมิตาเกะหรือไม่ก็ภูเขาไฟฟูจิ

4. ประโยคความรวมที่เป็นเหตุผล หรือ เหตุการณ์ประกอบประโยค คือประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็น เหตุเป็นผล ส่วนใหญ่มักเชื่อมด้วยคำว่า "จึง" หรือ "เพราะฉะนั้น" ยกตัวอย่างเช่น

- ฉันทำการบ้านเสร็จแล้วจึงล้มตัวลงนอน
- เพราะท้องเกิดเป็นคนมีฐานะ เรายจึงต้องการสานสัมพันธ์

*****ประโยคความรวมที่ไม่มีคำเชื่อม*****

ขนมหวานอร่อย (ขนมหวาน+ขนมอร่อย)

แม่นั่งป้อนข้าวน้อง (แม่นั่ง+แม่ป้อนข้าวน้อง)

ประโยคความซ้อน

ประโยคความซ้อน หมายถึง ประโยคที่รวมประโยคความเดียว 1 ประโยคเป็นประโยคหลัก แล้วมี ประโยคความเดียวอื่นมาเสริม มีข้อสังเกตคือ ประโยคหลัก (मुख्यประโยค) กับ ประโยคย่อย (อนุประโยค) ลักษณะของประโยคความซ้อน

1. เป็นประโยคที่รวมเอาประโยคความเดียว 2 ประโยคไว้ด้วยกัน และมีสันธานเป็นเครื่องเชื่อม
2. เมื่อแยกประโยคความซ้อนออกจากกันแล้ว จะมีน้ำหนักหรือความสำคัญไม่เท่ากัน ประโยคหนึ่งจะเป็น ประโยคหลัก อีกประโยคหนึ่งจะเป็นประโยคย่อย
3. ประโยคย่อยทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคกรรมของประโยควิเศษณ์ขยายกริยา หรือวิเศษณ์ของ ประโยควิเศษณ์ขยายประธานหรือกรรมตัวอย่างของประโยคความซ้อน

คุณลุงเอ็นดูหลานซึ่งเป็นกำพร้าตั้งแต่อายุ 7 ปี

คุณปู่ฟังเพลงไทยเดิมมันมีลีลาเนิบนาบ

คุณตารับประทานยาที่ได้มาจากโรงพยาบาล

ประโยคความซ้อนมี 3 ประเภท ดังนี้

1. ประโยคความซ้อนที่ประโยคย่อยทำหน้าที่เหมือนคำนาม (นามานุกรมประโยค) เช่น
 - ฉันไม่ชอบคนรับประทานอาหารมูมาม (กรรม)
 - คนขาดมารยาทเป็นคนน่ารังเกียจ (ประธาน)
 - ฉันไม่ได้บอกเธอว่าเขาเป็นคนฉลาดมาก (กรรม)
 - คนไม่ทำงานเป็นคนเอาเปรียบผู้อื่น (ประธาน)
 - คนทะเลาะกันก่อความรำคาญให้เพื่อนบ้าน (ประธาน)
 - ฉันไม่ชอบคนเอาเปรียบผู้อื่น (กรรม)
2. ประโยคความซ้อนที่มีประโยคย่อยทำหน้าที่คล้ายคำวิเศษณ์ขยายคำนามหรือขยายสรรพนาม และมีสันธาน ที่ ซึ่ง อัน เป็นเครื่องเชื่อม เช่น
 - ท่านที่ร้องเพลงอวยพรโปรดมารับรางวัล
 - เราหวงแหนแผ่นดินไทยอันเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของเรา

- ฉันเห็นภูเขาซึ่งมีน้ำขังอยู่ข้างใต้
- ครูที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากย่อมทราบอุปนิสัยของนักเรียน
- คนที่ประพฤติดีย่อมมีความเจริญในชีวิต
- ก้อยคอยเล่นกระจอกที่มาขโมยข้าว
- พวกที่ออกมาตีกอล์ฟได้นำเรือเข้ามาหลบฝน

คำที่เชื่อมประโยคหลักกับประโยคย่อยให้เป็นประโยคความซ้อนแบบนี้ได้แก่ ที่ ซึ่ง อัน เรา เรียกว่า ประพันธสรรพนาม หรือสรรพนามเชื่อมประโยค

3. ประโยคความซ้อนที่มีประโยคหลักและประโยคย่อย และประโยคย่อยนั้น ๆ อาจทำหน้าที่เหมือนคำนามก็ได้ ทำหน้าที่เหมือนคำวิเศษณ์ก็ได้ จะมีสันธาน เมื่อ, จน, เพราะ, ตาม, ราวกับ, ให้, ทว่า, ระหว่างที่, เพราะเหตุว่า, เหมือน, ดุจดัง, เสมือน, ฯลฯ เป็นตัวเชื่อม เช่น

- เพื่อน ๆ กลับไปเมืองงานเล็กแล้ว
- ปลัดอำเภอทำงานหนักจนป่วยไปหลายวัน
- เรนอนตัวสั่นเพราะกลัวเสียงปืน
- คนป่วยกินยาตามหมอสั่ง

ข้อสังเกต ประโยคความซ้อน

- ถ้ามีอนุประโยคทำหน้าที่เป็นนามหรือมีคำ "ว่า" อยู่ในประโยคเรียกว่า นามานุประโยค
 - ถ้าอนุประโยคมีคำว่า "ที่" "ซึ่ง" "อัน" อยู่หน้าประโยคเรียกว่า คุณานุประโยค
 - ถ้าอนุประโยคมีคำว่า "เมื่อ" "เพราะ" "แม้ว่า" อยู่หน้าประโยค

ประโยคความเดียว, ความรวม, ความซ้อน คือ

ประโยคความเดียว เป็นประโยคที่นำคำมาเรียงกัน แล้วมีความหมายสมบูรณ์บอกให้รู้ว่า ใคร ทำอะไร โดยมีเนื้อความเพียงเนื้อความเดียว หรือกล่าวถึง สภาพอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงสภาพเดียว ประโยคความเดียว มีส่วนประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ภาคประธาน และภาคแสดง ซึ่งทั้งภาคประธานและภาคแสดงนี้อาจมีบทขยาย เพื่อทำให้ประโยคมีความหมายชัดเจนมากขึ้น

ตัวอย่าง ส่วนประกอบของประโยคความเดียว

	ประโยค	ประธาน	บทขยายประธาน	กริยา	บทขยาย	
กริยา	กรรม	บทขยายกรรม				
	นก					
บิน	นก	-	บิน	-	-	-
	วัวกิน					
หญ้า	วัว	-	กิน	-	หญ้า	-
เสื่อ	ตัวใหญ่นอนหลับ	เสื่อ	ตัวใหญ่	นอน		
หลับ	-	-	-			
	เก่ง เล่น					
สกปรก	เก่ง	-	เล่น	สกปรก	-	-
	คน สวยอ้วนแมว					
อ้วน	คน	สวย	อ้วน	-	แมว	อ้วน

ประโยคความรวม (อเนกัตถประโยค) คือประโยคที่รวมเอาประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปมารวมกัน โดยใช้สันธานเป็นตัวเชื่อมแต่ก็สามารถแยกออกเป็นประโยคความเดียวที่มีใจความ สมบูรณ์ได้เหมือนเดิมโดยไม่ต้องเพิ่มส่วนใดส่วนหนึ่งในประโยค เช่น

ประโยคความรวม	ประโยคความเดียว	ประโยคความเดียว	สันธาน
---------------	-----------------	-----------------	--------

ฉันอ่านหนังสือแต่ นั่งเล่นตุ๊กตา	ฉันอ่านหนังสือ	นั่งเล่นตุ๊กตา	แต่
-------------------------------------	----------------	----------------	-----

ประโยคความรวมแบ่งย่อยได้เป็น 4 แบบ ดังนี้

2.1 ประโยคที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน คือ ประโยคความเดียว 2 ประโยคที่นำมารวมกันโดยมีเนื้อความสอดคล้องกันมีสันธาน และ แล้ว แล้ว...ก็ ครึ่ง...จึง พอ...ก็ ฯลฯ เป็นตัวเชื่อม แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1.1 ประธานหนึ่งคนทำกริยา 2 กริยาต่อเนื่องกัน เช่น

ประโยคความรวม	ประโยคความเดียว	ประโยคความเดียว	สันธาน
---------------	-----------------	-----------------	--------

พอฉันทำการบ้านเสร็จก็ ไปดูโทรทัศน์ทันที	ฉันทำการบ้านเสร็จ	ฉันไปดูโทรทัศน์	พอ...ก็
--	-------------------	-----------------	---------

2.1.2 ประธานสองคนทำกริยาอย่างเดียวกัน เช่น

ประโยคความรวม	ประโยคความเดียว	ประโยคความเดียว	สันธาน
---------------	-----------------	-----------------	--------

สุมาลีและจินดาเรียน ยูวกาชาดเหมือนกัน	สุมาลีเรียนยูวกาชาด	จินดาเรียนยูวกาชาด	และ
--	---------------------	--------------------	-----

2.2 ประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน คือ ประโยคความเดียว 2 ประโยคที่นำมารวมกัน โดยมีความขัดแย้งกัน กริยาในแต่ละประโยคตรงกันข้ามกันส่วนใหญ่จะมีสันธาน แต่ แต่ทว่า กว่า...ก็ ฯลฯ เป็นตัวเชื่อม เช่น

ประโยคความรวม	ประโยคความเดียว	ประโยคความเดียว	สันธาน
---------------	-----------------	-----------------	--------

ฉันรักเขามากแต่ทว่า เขากลับไม่รักฉันเลย	ฉันรักเขามาก	เขากลับไม่รักฉันเลย	แต่ทว่า
--	--------------	---------------------	---------

2.3 ประโยคที่มีเนื้อความให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ ประโยคที่มีกริยา 2 กริยาที่ต่างกัน มีสันธาน หรือ หรือไม่ก็ มิฉะนั้น...ก็ ฯลฯ เป็นตัวเชื่อม เช่น

ประโยคความรวม	ประโยคความเดียว	ประโยคความเดียว	สันธาน
---------------	-----------------	-----------------	--------

แก้วหรือไม้ก็ก้อยไปช่วย แม่ยกของหนอยจ๊ะ	แก้วไปช่วยแม่ยกของ	ก้อยไปช่วยแม่ยกของ	หรือไม่ก็
--	--------------------	--------------------	-----------

2.4 ประโยคที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล คือ ประโยคที่มีประโยคความเดียวประโยคหนึ่งมีเนื้อความเป็นประโยคเหตุและมีประโยคความเดียวอีกประโยคหนึ่งมีเนื้อความเป็นประโยคผล มีสำนธาน จึง ฉะนั้น ดังนั้น เพราะฉะนั้น ฯลฯ เป็นตัวเชื่อม เช่น

ประโยคความรวม	ประโยคความเดียว	ประโยคความเดียว	สำนธาน
---------------	-----------------	-----------------	--------

เพราะเธอเป็นคนเห็น แก่ตัวจึงไม่มีใครคบค้า สมาคมด้วย	เธอเป็นคนเห็นแก่ตัว (ประโยคเหตุ)	ไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วย (ประโยคผล)	เพราะ...จึง
---	-------------------------------------	--------------------------------------	-------------

ข้อสังเกต	ประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลนั้น ประโยคเหตุจะต้องมาก่อน ประโยคผลเสมอ		
------------------	--	--	--

ประโยคความซ้อน (สังกรประโยค) คือประโยคที่ประกอบด้วยประโยคหลัก (मुख्यประโยค) และประโยคย่อย (อนุประโยค) มารวมเป็นประโยคเดียวกัน โดยมี ประพันธสรรพนาม (ผู้, ที่, ซึ่ง, อัน) ประพันธวิเศษณ์ หรือบุพบทเป็นบทเชื่อม

ประโยคหลัก (मुख्यประโยค) คือ ประโยคที่เป็นใจความสำคัญที่ต้องการสื่อสาร

ประโยคย่อย (อนุประโยค) คือ ประโยคที่ทำหน้าที่ขยายความประโยคหลักให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
ตัวอย่าง

ประโยคความซ้อน	ประโยคหลัก (मुख्यประโยค)	ประโยคย่อย (อนุประโยค)	ตัวเชื่อม
----------------	-----------------------------	---------------------------	-----------

ฉันรักเพื่อนที่มีนิสัย เรียบร้อย	ฉันรักเพื่อน	ที่มีนิสัยเรียบร้อย	ที่ (แทนคำว่า"เพื่อน")
-------------------------------------	--------------	---------------------	---------------------------

พ่อแม่ทำงานหนักเพื่อ ลูกจะมีอนาคตสดใส	พ่อแม่ทำงานหนัก	ลูกจะมีอนาคตสดใส (ทำงานหนักเพื่ออะไร)	เพื่อ(ขยายวิเศษณ์ "หนัก")
--	-----------------	--	------------------------------

เขาบอกให้ ฉันลุกขึ้นยืนทันที	เขาบอก	ฉันลุกขึ้นยืนทันที (ขยายกริยา"บอก" บอกอย่างไร)	ให้
---------------------------------	--------	--	-----

ประโยคย่อย (อนุประโยค) ที่ซ้อนอยู่นี้อาจทำหน้าที่เป็นประธาน บทขยายประธาน กรรม หรือบทขยายกรรมของประโยคหลัก (मुख्यประโยค)

อนุประโยคแบ่งออกเป็น 3 อย่าง คือ

3.1 นามานุประโยค หมายถึง ประโยคย่อยทำหน้าที่เป็นประธานหรือกรรมของประโยค เช่น

ประโยคความซ้อน	ประโยคหลัก (मुख्यประโยค)	ประโยคย่อย (นามานุประโยค)	ตัวเชื่อม
----------------	-----------------------------	------------------------------	-----------

นายกรัฐมนตรีพูดว่า เยาวชนไทยต้องมีความ ซื่อสัตย์สุจริต	นายกรัฐมนตรีพูด	เยาวชนไทยต้องมี ความซื่อสัตย์สุจริต (เป็นกรรม)	ว่า
--	-----------------	--	-----

พี่สาวทำให้น้องชายเล็ก เล่นเกมได้โดยเด็ดขาด	พี่สาวหนู.....	น้องชายเล็กเล่นเกม ได้โดยเด็ดขาด (เป็นกรรม)	ให้
--	----------------	---	-----

ภาพยนตร์เรื่องนี้สอนว่า ทุกคนควรช่วยเหลือ สังคมเมื่อมีโอกาส	ภาพยนตร์เรื่องนี้สอน	ทุกคนควรช่วยเหลือ สังคมเมื่อมีโอกาส (เป็นกรรม)	ว่า
---	----------------------	--	-----

รัฐสภาจัดงานใหญ่เป็น เกียรติแก่ผู้แทนราษฎร	เป็นเกียรติแก่ ผู้แทนราษฎร	รัฐสภาจัดงานใหญ่ (เป็นประธาน)	ว่า
---	------------------------------------	----------------------------------	-----

3.2 คุณานุประโยค หมายถึง อนุประโยคที่ทำหน้าที่เหมือนคำวิเศษณ์เพื่อขยายนามหรือสรรพนามให้ได้ความชัดเจนยิ่งขึ้น ทำหน้าที่เช่นเดียวกับวิเศษ คุณานุประโยคมักจะใช้ประพันธสรรพนาม(ที่ ซึ่ง อัน ว่า ผู้) เป็นตัวเชื่อม เช่น

ประโยคความซ้อน	ประโยคหลัก (मुख्यประโยค)	ประโยคย่อย (คุณานุประโยค)	ตัวเชื่อม
----------------	-----------------------------	------------------------------	-----------

บ้านสวยที่อยู่บนภูเขา นั้นเป็นของนักเรียนชื่อดัง	บ้านสวยเป็นของนักเรียน ชื่อดัง	ที่อยู่บนภูเขา (บ้านอยู่บนภูเขา)	ที่
---	-----------------------------------	-------------------------------------	-----

ครูทุกคนไม่ชอบนักเรียน ที่แต่งตัวไม่สุภาพ เรียบร้อย	ครูทุกคนไม่ชอบ นักเรียน	ที่แต่งตัวไม่สุภาพ เรียบร้อย (นักเรียนแต่งตัวไม่ สุภาพเรียบร้อย)	ที่
---	----------------------------	---	-----

คนซึ่งไปปรับรางวัลเป็น น้องสาวของตนเอง	คนเป็นน้องสาวของ ฉันเอง	ซึ่งไปปรับรางวัล (คนไปปรับรางวัล)	ซึ่ง
---	----------------------------	--------------------------------------	------

3.3 วิเศษณานุประโยค คือ อนุประโยคที่ทำหน้าที่ขยายกริยาหรือวิเศษณ์เรียกว่า วิเศษณานุประโยค โดยสังเกตจากสันธาน เมื่อ จน เพราะ ราวกับ ระหว่างที่ ฯลฯ เช่น

ประโยคความซ้อน	ประโยคหลัก (मुख्यประโยค)	ประโยคย่อย (विशेषणानुประโยค)	ตัวเชื่อม
----------------	-----------------------------	---------------------------------	-----------

นักเรียนถูกลงโทษไม่ให้ ออกนอกบริเวณโรงเรียน	นักเรียนถูกลงโทษ	ไม่ให้ออกนอกบริเวณ โรงเรียน	-
--	------------------	--------------------------------	---

หล่อนไปทำงานตั้งแต่ ฟ้าเพ็งจะสาง ๆ เท่านั้นเอง	หล่อนไปทำงาน	ตั้งแต่ฟ้าเพ็งจะสาง ๆ เท่านั้นเอง	ตั้งแต่
--	--------------	--------------------------------------	---------

ข้อสังเกต	ประโยคความซ้อนลักษณะนี้ ประโยคผลจะมาก่อนประโยคเหตุ
------------------	--

ข้อสังเกต	ประโยคความซ้อน - ถ้ามีอนุประโยคทำหน้าที่เป็นนามหรือมีคำ "ว่า" อยู่ใน ประโยค เรียกว่า <u>นามานุประโยค</u> - ถ้าอนุประโยคมีคำว่า "ที่" "ซึ่ง" "อัน" อยู่หน้าประโยค เรียกว่า <u>คุณานุประโยค</u> - ถ้าอนุประโยคมีคำว่า "เมื่อ" "เพราะ" "แม้ว่า" อยู่หน้า ประโยค เรียกว่า <u>วิเศษณานุประโยค</u>
------------------	---

1. ประโยคบอกเล่า คืออะไร

ประโยคบอกเล่า คือ ประโยคที่มีเนื้อหารายละเอียดเพียงเพื่อให้คนฟังรับทราบ รับรู้เพียงเท่านั้น ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไหร่ เช่น

วันนี้แม่พาเราไปกินสุกี้ MK

ฉันชอบอ่านบทความของเว็บเด็กทีนมาก

2. ประโยคปฏิเสธ คืออะไร

ประโยคปฏิเสธ คือ ประโยคที่บอกถึงการไม่ยอมรับ ข้อเสนอ หรือข้อตกลงต่างๆ ซึ่งมักจะมีคำว่า ไม่ ไม่ใช่ ไม่ได้ ประกอบอยู่ในประโยคด้วย เช่น

แม่อังยังไม่ได้กลับบ้านเลย

ฉันไม่ต้องการทำการบ้านตอนนี้

ฉันไม่รักเธอ

ทศพร ไม่ชอบผู้ชายเจ้าชู้

ทศพล ไม่ใช่พี่ของทศพร

3. ประโยคคำถาม คืออะไร

ประโยคคำถาม คือ ประโยคที่ต้องการ คำตอบในสิ่งที่ถามมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

3.1 ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นคำอื่นแทนที่ใช้คำถาม (คำถามปลายเปิด ตอบแบบไหนก็ได้) มักจะมีคำว่า ใคร อะไร เหตุใด เช่น

อะไรอยู่ในกล่องใบนี้ ? (คำตอบจะเป็นอะไรก็ได้)

ใครตด? (อาจจะเป็นใครก็ได้)

เหตุใดถึงมาโรงเรียนสาย (เหตุผลเป็นร้อยเป็นพันเก้าที่จะตอบ)

3.2 ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบรับ หรือ ปฏิเสธ ซึ่งจะมีคำว่า ไหม หรือ หรือไม่ อยู่ในประโยคคำถามเช่น เธอจะไปดูหนังกับฉันไหม ? (คำตอบคือ ไป กับ ไม่ไป ซึ่งถ้าไม่ไปก็จะได้ใช้ประโยคปฏิเสธในข้อ 2 มาเกี่ยวข้อง) เธอชอบดูดารารึเปล่า ? (คำตอบคือ ชอบ กับ ไม่ชอบ)

4. ประโยคคำสั่ง คืออะไร

ประโยคคำสั่ง คือ ประโยคที่บอกให้ผู้ฟังได้ปฏิบัติตาม ให้ทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ ไม่ให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 ประโยคคำสั่งให้ทำ มักนิยมใช้ คำกริยา ขึ้นต้นประโยค หรือ ใช้คำว่า “จง” ขึ้นต้น และในประโยคมักจะมีคำว่า ชี นะ หน่อย อยู่ในประโยคด้วยเช่นกัน เช่น
เธอ จง ทำงานที่ครูสั่งให้เสร็จ นะเดี๋ยว ให้มันดี ๆ หน่อย

4.2 ประโยคห้าม หรือ สั่งไม่ให้ทำ มักจะประธานไว้ และ ใช้คำว่า อย่า ห้าม เช่น ห้ามออกนอกบ้าน เวลากลางวันอย่าส่งเสียงดัง

5. ประโยคแสดงความต้องการ คืออะไร

ประโยคแสดงความต้องการ คือ ประโยคที่บอกถึงความต้องการ ความยากได้ ความอยากมี ความอยากเป็น หรือ ต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเราจะพบคำว่า ต้องการ บรรณา ประสงค์ อยู่ในประโยคด้วย เช่น

เขาต้องการที่จะเป็นที่มีชื่อเสียง *สังเกตจะมีความต้องการอยู่ในประโยค

โตขึ้นมาหนูอยากเป็นคุณหมอ

ผมอยากมีรถสักคันเอาไว้ขับไปเที่ยว

ฉันมีความบรรณาที่สอบได้ที่ 1

6. ประโยคขอร้อง คืออะไร

ประโยคขอร้อง คือ ประโยคที่ขอให้ผู้ฟังทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ ซึ่งผู้ฟังจะทำหรือไม่ทำก็ได้ จะแตกต่างจากประโยคคำสั่ง ซึ่งประโยคขอร้อง จะร่วมไปถึงประโยคชักชวน และ ประโยคอนุญาต ซึ่งจะมีคำว่า กรุณา โปรด วาน ขอ ช่วย อยู่หน้าประโยค และจะมีคำว่า ชี หน่อย นะ นำ อยู่หลังประโยค เช่น

ช่วยหยิบดินสอให้หน่อย

กรุณาเขาแถว

เธอช่วยฉันทำการบ้านหน่อยนะ

ลักษณะประโยคทั้ง 6 แบบ ประโยคบอกเล่า, ประโยคปฏิเสธ, ประโยคคำถาม, ประโยคคำสั่ง, ประโยคแสดงความต้องการ, ประโยคขอร้อง ซึ่งๆแล้ว เราก็ใช้ประโยคพวกนี้ในชีวิตประจำวันของพวกเราอยู่แล้วครับ นื่องๆลองแบ่งแยกดูนะครีว่าประโยคพูดประโยไหนเป็นประโยคอะไร

ใบงานที่

เรื่อง หลักการใช้ภาษา (การใช้คำ)

1. คำมูลคือ.....
2. คำประสมคือ.....
3. คำสมาสคือ.....
4. คำสนธิคือ.....
5. คำแผลงคือ.....
6. คำซ้อนคือ.....
7. ให้นักศึกษาบอกคำต่อไปนี้เป็นคำใดบ้าง
 - 7.1 แม่ยาย..... 7.2 ยี่ม้ายี่ม.....
 - 7.3 ชุกรกิจ..... 7.4 สิ้นอายุ.....
 - 7.5 ประมินทร์..... 7.6 มกราคม.....
 - 7.7 วชิราวุธ..... 7.8 โอชา.....
 - 7.9 ว่างเปล่า..... 7.10 โง่เขลา.....
8. ให้นักศึกษาบอกชื่อเครื่องหมายวรรคตอน และอักษรย่อต่อไปนี้
 - 8.1.....ๆ..... ชื่อว่า.....
 - 8.2..... ”..... ชื่อว่า.....
 - 8.3.... “.....”..... ชื่อว่า.....
 - 8.4.....ฯ..... ชื่อว่า.....
 - 8.5.....ฯลฯ..... ชื่อว่า.....
 - 8.6.....ชม.....อ่านว่า.....
 - 8.7.....พ.ร.ก.....อ่านว่า.....
 - 8.8.....กศน.....อ่านว่า.....
 - 8.9.....เม.ย.....อ่านว่า.....
 - 8.10.....ปน.....อ่านว่า.....

ใบงานที่

เรื่อง หลักการใช้ภาษา (ชนิดและหน้าที่ของประโยค)

1. ประโยคความเดียว คือ.....

.....

.....

2. ประโยคความรวม คือ.....

.....

.....

ประโยคความซ้อน คือ.....

.....

.....

ประโยคเน้นผู้กระทำ คือ.....

.....

.....

ประโยคเน้นผู้ถูกกระทำ คือ.....

.....

.....

3. ประโยคคำสั่งและขอร้อง คือ.....

.....

.....

ใบงานที่

เรื่อง หลักการใช้ภาษา (หลักในการสะกดคำ)

- ให้นักศึกษาบอกหลักการใช้เครื่องหมายทัณฑฆาต (..) มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

- ไทรยางค์ หรือ อักษร 3 หมู่ ได้แก่

.....

.....

.....

- ให้นักศึกษาจงบอกคำต่อไปนี้คำใดมาจากภาษาเขมรและภาษาบาลีสันสกฤต

3.1 กำเนิด.....	3.2 จำรัส.....
3.3 ตำรวจ.....	3.4 ตำรัส.....
3.5 วุฒิ.....	3.6 รัฐ.....
3.7 อัมจันทร์.....	3.8 สำเร็จ.....

ใบงานที่

เรื่อง หลักการใช้ภาษา (คำราชาศัพท์)

- ให้นักศึกษาเขียนคำต่อไปนี้เป็นคำราชาศัพท์ที่ใช้สำหรับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์

1.1 กิน.....	1.2 นอน.....
1.3 เดิน.....	1.4 มอง.....
1.5 เขียน.....	1.6 ออกกำลัง.....
1.7 ร้องเพลง.....	1.8 ผ่าเซ็ดหน้า.....
1.9 หน้าผาก.....	1.10 จดหมาย.....

- การใช้คำขอบคุณ ถ้าเรากล่าวแก่พระมหากษัตริย์ ใช้คำว่า

.....

.....

.....

.....

- การใช้คำขออนุญาต ถ้าเรากล่าวแก่พระมหากษัตริย์ ใช้คำว่า

.....

.....

.....

.....

การกล่าวเมื่อถวายสิ่งของขนาดเล็ก ใช้คำว่า

.....

.....

.....

การกล่าวเมื่อถวายสิ่งของขนาดใหญ่ ใช้คำว่า

.....

.....

.....

ใบงานที่

เรื่อง หลักการใช้ภาษา (การใช้สำนวน สุภาษิต คำพังเพย)

1. ถ้อยคำสำนวน หมายถึง พร้อมยกตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

2. คำพังเพย หมายถึง พร้อมยกตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

3. อุปมาอุปไมย หมายถึง พร้อมยกตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่

เรื่อง หลักการใช้ภาษา (หลักการแต่งคำประพันธ์)

1. ตอบคำถามต่อไปนี้สั้นๆแต่ได้ใจความ

1.1) การแต่งคำประพันธ์ตามหลักฉันทลักษณ์มีกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....

.....

..... บท

ประพันธ์ต่อไปนี้เป็นคำประพันธ์ประเภทใด.....

2.1) ถึงกลางวันสุริยันแจ่มประจักษ์ ไม่เห็นหน้านางลักษณ์ยิ่งมืดใหญ่

ถึงราตรีมีจันทร์อันอำไพ ไม่เห็นโฉมประโลมใจให้มึนมน

2. นักศึกษาเขียนประโยคภาษาทางการ และ ไม่เป็นทางการอย่างละ 3 ประโยค

ภาษาทางการ

1.....

2.....

3.....

ภาษาไม่เป็นทางการ

1.....

2.....

3.....

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่ เดือน พ.ศ.

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศีร์ชสุนคม

วันที่ เดือน พ.ศ.

แผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 13

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา สาระความรู้พื้นฐาน รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา พท21001
ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4 หน่วยกิต
หัวเรื่อง วรรณคดีและวรรณกรรม

ครั้งที่	วัน/ เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
13		1.หลักกการพินิจ วรรณคดีและ วรรณกรรม	1. สรุปความ จับ ประเด็นสำคัญของ เรื่องที่พูดได้ 2. การพุดนำเสนอ ความรู้วรรณคดีและ วรรณกรรม 3. หลักการพินิจ วรรณคดีและ วรรณกรรมด้านสังคม	ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ (O : Orientation) 1.นักศึกษาบอกถึงปัญหาในการพูดสื่อสาร ว่ามีอะไร 2.นักศึกษายกตัวอย่างนักพูดชื่อดัง ที่ตนเอง ชื่นชอบพร้อมบอกลักษณะของบุคคล ดังกล่าว ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาข้อมูลและการ จัดการเรียนรู้ (N : New ways of learning) 1.นักศึกษาศึกษาบุคลิกภาพที่ดีในการพูด จากสื่อโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต 2.นักศึกษาศึกษาลักษณะการพูดที่ดีจาก หนังสือ หรือ สื่อต่างๆ 3.นักศึกษาศึกษามารยาทที่ดีในการพูดว่ามี ลักษณะอย่างไร ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ (I : Implementation)	1.ใบความรู้ 2.หนังสือแบบเรียน แหล่งการเรียนรู้/สืบค้นข้อมูล เพิ่มเติม 1.ห้องสมุดประชาชน 2.กศน.ตำบล 3.แหล่งข้อมูลสารสนเทศ 4.internet 5.สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือวารสารต่างๆ 6.แหล่งเรียนรู้ชุมชน	- การสังเกต - การซักถาม - การมีส่วนร่วม - การตรวจผลงาน - บันทึกการเรียนรู้

ครั้งที่	วัน/ เดือน/ปี	หัวข้อเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
				1. นักศึกษาสรุปลักษณะบุคลิกภาพที่ดีในการพูด พร้อมนำมาประยุกต์ใช้กับการพูดของตนเองให้มีการพูดที่ดีขึ้น 2. นักศึกษานำลักษณะการพูดที่ดี มาปรับใช้กับตนเอง 3. ครูอธิบายวิธีการพูดในโอกาสต่างๆ พร้อมยกตัวอย่างการพูดในโอกาสต่างๆ ให้ผู้เรียนฟัง 4. นักศึกษาออกมาพูดหน้าชั้นเรียน ตามหัวข้อที่ครูกำหนด 5. นักศึกษาสรุปลักษณะมารยาทที่ดีในการพูดแล้วนำมาปรับใช้กับตนเอง 6. ทำใบงาน ขั้นตอนที่ 4 ขั้นประเมินผล (E : Evaluation) 1. สังเกตบุคลิกภาพในการพูดและมารยาทที่ดีของผู้เรียน 2. สังเกตลักษณะการพูดในโอกาสต่างๆ ของผู้เรียน		

ใบความรู้

เรื่อง วรรณคดีและวรรณกรรม

1. ความหมายของวรรณคดีและวรรณกรรม

1.1 วรรณคดี หมายถึง หนังสือที่ได้รับการยกย่องว่าแต่งดีเป็นงานประพันธ์ในสมัยก่อนที่มีคุณค่า โดยมีผู้ยกย่องไว้ว่ามีคุณค่า และกาลเวลาที่ผ่านมามีพิสูจน์ว่าดีจนเป็นที่ยอมรับ

คำว่า วรรณคดี ได้ประกาศใช้ในพระราชกฤษฎีกาการตั้งวรรณคดีสโมสรใน พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) และหนังสือที่จัดว่าเป็นวรรณคดี ได้แก่ กวีนิพนธ์ ละครไทย นิทาน ละครพูด และพงศาวดาร

1.2 วรรณกรรม หมายถึง งานนิพนธ์หรืองานเขียนทุกชนิดที่สร้างขึ้นโดยทั่ว ๆ ไปที่ยังไม่ได้รับการยกย่องว่าเป็นวรรณคดี ซึ่งคำว่า วรรณกรรมนี้ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ได้ให้คำจำกัดความเพิ่มเติมไว้ว่า วรรณกรรมเป็นศิลปกรรมประเภทหนึ่ง มีรูปเป็นหนังสือหรือเป็นเอกสารทางวิชาการ หรือเป็นบทความ นั่นก็คือ เป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้ และหมายรวมไปถึงสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น คำปราศรัย สุนทรพจน์ จุลสาร สิ่งบันทึกเสียง ภาพ เป็นต้น คำว่าวรรณกรรมใช้เป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2474 ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรม

การแบ่งแยกว่าอะไรเป็นวรรณคดีและอะไรเป็นวรรณกรรมนั้นใช้ระยะเวลาของการรับอิทธิพลจากตะวันตกเป็นเกณฑ์ นั่นคือ หนังสือใดที่แต่งขึ้นว่าเป็นวรรณคดี ส่วนหนึ่งที่แต่งขึ้นจากนั้นจะได้รับอิทธิพลจากตะวันตก ถือว่าเป็นวรรณกรรม

2. ประเภทของวรรณคดีและวรรณกรรม การแบ่งประเภทของวรรณคดีและวรรณกรรมจะมีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการศึกษา วิเคราะห์ และการประเมินค่าวรรณคดี และวรรณกรรมนั้น ทั้งนี้เพราะวรรณคดีและวรรณกรรมแต่ละประเภทมีองค์ประกอบที่ต่างกัน ซึ่งโดยทั่วไปวรรณกรรมสามารถแบ่งเป็นประเภท ได้ดังนี้

2.1 แบ่งตามลักษณะการแต่ง ได้ 2 ประเภท คือ

1) ร้อยแก้ว เป็นลักษณะการแต่งที่ไม่บังคับจำนวนคำ สัมผัส หรือเสียงหนักเบา งานวรรณกรรมประเภทร้อยแก้ว เช่น นิทาน นิยาย นวนิยาย เรื่องสั้น บทละคร พงศาวดาร สารคดี และบทความ เป็นต้น

2) ร้อยกรอง เป็นลักษณะงานแต่งที่บังคับจำนวนคำ คณะ สัมผัส หรือเสียงสูงต่ำ หนักเบา รูปแบบของบทร้อยกรองไทยประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ร่าย และแต่ละประเภทยังแบ่งแยกย่อยไปได้อีกมาก ส่วนงานวรรณกรรมประเภทร้อยกรองได้แก่ นิทาน นิยาย บทละคร นิราศ บทพรรณนา สดุดี เพลงสำหรับร้องในโอกาสต่าง ๆ เช่น เพลงกล่อมเด็ก เพลงพื้นบ้าน เป็นต้น

2.2 แบ่งตามลักษณะเนื้อหาของวรรณกรรม ได้ 2 ประเภท คือ

1) บันเทิงคดี เป็นงานเขียนที่มุ่งเน้นให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านเป็นประการสำคัญ จะมีลักษณะการแต่งเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้ งานประเภทบันเทิงคดี เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน นิยาย บทละคร เป็นต้น

2) สารคดี เป็นงานเขียนที่มุ่งเน้นให้ความรู้และข้อคิดเห็นเป็นประการสำคัญ งานประเภทสารคดี เช่น สารคดีวิชาการ ท่องเที่ยว บันทึก บทความ บทสัมภาษณ์ ปาฐกถา เป็นต้น

3. หลักการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม

การพินิจ คือ การพิจารณาตรวจตรา พร้อมทั้งวิเคราะห์ แยกแยะ ประเมินค่าได้ ทั้งนี้นอกจากจะได้ประโยชน์ต่อตนเองแล้ว ยังมีจุดประสงค์เพื่อนำไปแสดงความคิดเห็นและข้อเท็จจริงให้ผู้อื่นได้ทราบด้วย

การพิจารณาคุณค่าและวรรณกรรมมีแนวให้ปฏิบัติอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมงานเขียนทุกชนิด ซึ่งผู้พินิจจะต้องดูว่าจะพินิจหนังสือชนิดใด มีลักษณะอย่างไร ซึ่งจะมีแนวในการพินิจที่จะต้องประยุกต์หรือปรับใช้ให้เหมาะสมกับงานเขียนชิ้นนั้น ๆ ลักษณะกว้าง ๆ ในการพิจารณาคุณค่าและวรรณกรรม มีดังนี้

- 1) ความเป็นมาหรือประวัติของหนังสือและผู้แต่ง เพื่อช่วยให้วิเคราะห์ในส่วนอื่น ๆ ได้ดีขึ้น
- 2) ลักษณะคำประพันธ์
- 3) เรื่องย่อ
- 4) เนื้อเรื่องให้วิเคราะห์เรื่องตามหัวข้อต่อไปนี้ตามลำดับ โดยบางหัวข้ออาจจะมีหรือไม่มีก็ได้ตามความจำเป็น เช่น โคลงเรื่อง ตัวละคร ฉาก วิธีการแต่ง ลักษณะการเดินเรื่อง การใช้ถ้อยคำสำนวนในเรื่อง ท่วงทำนองการแต่ง วิธีคิดที่สร้างสรรค์ ทศนะหรือมุมมองของผู้เขียนเป็นต้น
- 5) แนวคิด จุดมุ่งหมาย เจตนาของผู้เขียนที่แฝงไว้ในเรื่อง หรือบางทีก็แฝงเอาไว้ในเรื่อง ซึ่งจะต้องวิเคราะห์ออกมา
- 6) การพินิจคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม มี 4 ประเด็น ดังนี้ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งวรรณคดีสโมสรรับรอง ถือ
 1. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คือ ความไพเราะของบทประพันธ์ ซึ่งอาจจะเกิดจากรสของคำที่ผู้แต่งเลือกใช้ และรสความที่ให้ความหมายกระทบใจผู้อ่าน
 2. คุณค่าด้านเนื้อหา คือการให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ให้คุณค่าทางปัญญาและความคิดแก่ผู้อ่าน
 3. คุณค่าด้านสังคม วรรณคดีและวรรณกรรมสะท้อนให้เห็นภาพของสังคมในอดีตและวรรณกรรมที่ดีสามารถจรรโลงสังคมได้อีกด้วย
 4. การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้อ่านได้ประจักษ์ในคุณค่าของชีวิต ได้ความคิด ประสบการณ์จากเรื่องที่อ่าน และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต นำไปเป็นแนวปฏิบัติหรือแก้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ตัว
4. ประโยชน์ของการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม

การอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมมีประโยชน์อย่างยิ่งเพราะทำให้ผู้อ่านได้รับทั้งความรู้ ความคิด ความเพลิดเพลิน และประโยชน์ในด้านอื่น ๆ อีกดังนี้

 1. ช่วยให้อ่านได้รับความรู้ มีปัญญา เสมือนหนึ่งเป็นอาหารสมอง
 2. ช่วยให้อ่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความสุขใจอันเกิดจากเนื้อเรื่องความไพเราะของถ้อยคำที่ได้อ่าน
 3. สะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตของมนุษย์ในแง่มุมต่าง ๆ
 4. เกิดความคิดสร้างสรรค์ ความจรรโลงใจ
 5. ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพราะการใช้เวลาว่างด้วยการอ่านเป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านที่ควรปฏิบัติ และมีประโยชน์อย่างยิ่ง
 6. ได้คติชีวิต เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

ใบงาน

เรื่อง วรรณคดี และวรรณกรรม (หลักการพิจารณาวรรณคดีและการพิจารณาวรรณกรรม)

1. วรรณคดี ความหมายว่า

.....

.....

วรรณกรรม ความหมายว่า

.....

.....

2. วรรณกรรมแบ่งออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....

.....

การพินิจ คือ

.....

.....

จงบอกหลักเกณฑ์ในการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม

.....

.....

.....

.....

ใบงาน

เรื่อง วรรณคดี และวรรณกรรม (หลักการพิจารณาคุณค่าวรรณคดีด้านวรรณศิลป์ และด้านสังคม)

1. วรรณศิลป์ หมายถึง

.....

.....

.....

2. ภาษากรวีเพื่อสร้างความงดงามไพเราะแก่บทร้อยแก้วและร้อยกรองนั้น มีหลักสำคัญที่ด้าน อะไรบ้าง

.....

.....

3. การเรียบเรียงคำ คือ

.....

.....

4. การใช้โวหาร คือ

.....

.....

5. อุปมา คือ

.....

.....

6. สังคม คือ

.....

.....

7. การพิจารณาคู่อวรรณคดีด้านสังคมแบ่งได้กี่ลักษณะอะไรบ้าง

.....

.....

ใบงาน

เรื่อง วรรณคดี และวรรณกรรม (เพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก)

1. นักศึกษาคิดว่า คำว่า “เพลงพื้นบ้าน” ความหมายว่าอย่างไร

.....

.....

.....

2. นักศึกษาคิดว่า “เพลงพื้นบ้าน” มีอะไรบ้าง และในท้องถิ่นของนักศึกษามีการเล่นพื้นบ้านอะไรบ้าง

.....

.....

3. นักศึกษาคิดว่า “เพลงพื้นบ้าน” ในชุมชนหรือท้องถิ่นแต่ละภาคมีความเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง ยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่ เดือน พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอคีรีรัฐนิคม

วันที่ เดือน พ.ศ.....

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ครั้งที่ 14

ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายวิชา
รายวิชา เศรษฐกิจพอเพียง รหัส ทช 21001
ระดับ ม.ต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

รู้ เข้าใจ ตระหนัก และเห็นคุณค่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยอมรับ ประยุกต์ใช้ใน ชุมชน และมีคํมกัณในการดำเนินชีวิต และการอยู่ร่วมกันในครอบครัว ชุมชน และสังคม อย่างสันติสุข สร้างความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น

หัวเรื่อง 1. ความพอเพียง

ตัวชี้วัด

1. รู้เข้าใจและวิเคราะห์แนวคิด หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รายละเอียดเนื้อหา	ระดับความยากง่าย			หมายเหตุ
	เนื้อหาง่าย (ศึกษาด้วยตนเอง)	เนื้อหาปานกลาง (พบกลุ่ม)	ยากมาก (สอนเสริม)	
1. ความเป็นมา ความหมายหลักแนวคิด	✓			
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓			
3. การจัดการความรู้		✓		

หัวเรื่อง 2. ชุมชนพอเพียง

ตัวชี้วัด

1. อธิบายและวิเคราะห์การบริหารจัดการชุมชน องค์กร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. อธิบายการบริหารจัดการชุมชนองค์กร และประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนได้

รายละเอียดเนื้อหา	ระดับความยากง่าย			หมายเหตุ
	เนื้อหาง่าย (ศึกษาด้วยตนเอง)	เนื้อหาปานกลาง (พบกลุ่ม)	ยากมาก (สอนเสริม)	
1. ความหมาย/ความสำคัญ การบริหารจัดการชุมชน องค์กร	✓			
2.การบริหารจัดการชุมชน องค์กร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		✓		
3.กระบวนการ เทคนิคการบริหารจัดการชุมชน องค์กร		✓		

หัวเรื่อง 3. การแก้ปัญหาชุมชน

ตัวชี้วัด

1. สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม พื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. อธิบายแนวทางพัฒนาชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมตามหลักแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้
3. เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. มีส่วนร่วมในการส่งเสริม เผยแพร่ ขยายผลงานการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคคล ชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ

รายละเอียดเนื้อหา	ระดับความยากง่าย			หมายเหตุ
	เนื้อหาง่าย (ศึกษาด้วยตนเอง)	เนื้อหาปานกลาง (พบกลุ่ม)	ยากมาก (สอนเสริม)	
1. ปัญหาของชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมพื้นฐาน		✓		
2. การพัฒนาชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมตามหลักแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		✓		
3. การมีส่วนร่วมแก้ปัญหาหรือพัฒนาชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		✓		
4. การส่งเสริม เผยแพร่ ขยายผลงานการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคคล ชุมชนที่ประสบผลสำเร็จสู่อาเซียน		✓		

หัวเรื่อง 4. สถานการณ์ของประเทศกับความพอเพียง

ตัวชี้วัด

1. อธิบายและวิเคราะห์การพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้
2. ตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาประเทศและเลือกแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา
3. ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติ

รายละเอียดเนื้อหา	ระดับความยากง่าย			หมายเหตุ
	เนื้อหาง่าย (ศึกษด้วยตนเอง)	เนื้อหาปานกลาง (พบกลุ่ม)	ยากมาก (สอนเสริม)	
1. การวิเคราะห์สถานการณ์ของประเทศโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2. การพัฒนาประเทศสถานการณ์ของประเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน(ภาวะเงินเพื่อราคาผลผลิตตกต่ำ ค่าครองชีพสูงฯลฯ) - การเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตภายใต้สถานการณ์ของประเทศโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		✓ ✓		

หัวเรื่อง 5. สถานการณ์โลกกับความพอเพียง

ตัวชี้วัด

1. วิเคราะห์การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าไปได้อย่างสมดุลภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และเลือกแนวทางหลัก

3. ปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

รายละเอียดเนื้อหา	ระดับความยากง่าย			หมายเหตุ
	เนื้อหาง่าย (ศึกษด้วยตนเอง)	เนื้อหาปานกลาง (พบกลุ่ม)	ยากมาก (สอนเสริม)	
1.สถานการณ์ของโลก(ประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์) ที่เกี่ยวข้องกับ ภาวะโลกร้อน การสื่อสารไร้พรมแดน น้ำมันเชื้อเพลิงฯลฯ 2.การวิเคราะห์สถานการณ์ของโลกโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3.การเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตภายใต้สถานการณ์ของโลกโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		✓ ✓ ✓		

หัวเรื่อง 6. การประกอบอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการสร้างรายได้ อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน
ตัวชี้วัด

1. อธิบายแนวทาง กระบวนการเข้าสู่อาชีพได้
2. อธิบายแนวทางการพัฒนาอาชีพได้
3. สามารถสร้างงานตามกลุ่มอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างน้อย 1 อาชีพ
4. นำความรู้มาใช้เป็นฐานในการประกอบอาชีพ
5. มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ

รายละเอียดเนื้อหา	ระดับความยากง่าย			หมายเหตุ
	เนื้อหาง่าย (กรต.)	เนื้อหาปานกลาง (พบกลุ่ม)	ยากมาก (สอนเสริม)	
1. แนวทาง กระบวนการประกอบอาชีพ		✓		
1.1 การเข้าสู่อาชีพ				
1.2 การพัฒนาอาชีพ				
2. การสร้างงานอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 กลุ่มอาชีพ		✓		
2.1 เกษตรกรรม				
2.2 อุตสาหกรรม				
2.3 พาณิชยกรรม				
2.4 ความคิดสร้างสรรค์				
2.5 การอำนวยการและอาชีพเฉพาะทาง				
3. แนวทางการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ		✓		
3.1 มีความรู้ คือ ต้องรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง				
3.2 คุณธรรมที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ คือความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน แบ่งปัน				

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา สารทักษะการดำเนินชีวิต รายวิชา เศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา ทข 21001

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1 หน่วยกิต

หัวเรื่อง พอเพียง

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
14		พอเพียง วิเคราะห์กระบวนการเทคนิค การบริหารจัดการชุมชน และประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของการชุมชน การแก้ปัญหาชุมชน สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม-พื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. การบริหารจัดการชุมชน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2. กระบวนการ เทคนิคการบริหารจัดการชุมชน 3. ปัญหาของชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. การพัฒนาชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมตามหลักแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. การมีส่วนร่วมแก้ปัญหาหรือพัฒนาชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6. การส่งเสริม เผยแพร่ ขยายผลงานการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคคลชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ	ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพปัญหาการเรียนรู้ 1. ครูสนทนากับผู้เรียนถึงเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงว่าเคยทราบเรื่องนี้มาก่อนหรือไม่และมีความเข้าใจว่าอย่างไร 2. ครูสนทนากับผู้เรียนถึงเรื่องปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชุมชนว่ามีสาเหตุมาจากเรื่องใดบ้าง เช่น ปัญหาความยากจน การว่างงาน ครอบครัวแตกแยก ขั้นที่ 2 แสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ 1. ครูและผู้เรียนระดมปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในครอบครัว ชุมชนของตนเอง เขียนลงในกระดาษบรูฟ 2. เรียงลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ	- ใบความรู้ - ใบงาน - แบบฝึกหัด - ใบงาน - แบบฝึกหัด - อินเทอร์เน็ต	- ใบงาน - แบบฝึกหัด - ประเมินความถูกต้องจากหนังสือเรียนและประเมินการทำงานกระบวนการกลุ่มจากการแบ่งกลุ่มทำงาน

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
				3. ครูแจกใบความรู้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และปรัชญาคิดเป็น ขั้นที่ 3 การปฏิบัติและการนำไปใช้ 1. ครูแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน ทำการศึกษา ค้นคว้า สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชุมชน และแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามหัวข้อที่ครูกำหนด กลุ่มละ 1 เรื่อง และให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้หน้าชั้นเรียน ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ 1. ครูให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน 30 ข้อ 2. ครูเฉลยแบบทดสอบ		

ใบความรู้ เกษตรทฤษฎีใหม่

จากปัญหาการทำเกษตรของไทยที่เกษตรกรขาดที่ดินทำกิน ทั้งยังต้องดิ้นรนทำในปริมาณมาก เป็นหนี้เป็นสิน ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทำมาแต่ได้น้อยเนื่องจากปลูกเฉพาะพืชเชิงเดี่ยว ราคาขายผลผลิตไม่เพียงพอต่อการบริโภค ด้วยอัจฉริยะภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงได้พระราชทาน “ทฤษฎีใหม่” ในการจัดการพื้นที่ขนาดเล็กประมาณ 15 ไร่ เน้นการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนด้วยการจัดการไร่นาอย่างเหมาะสม มีการจัดสรรแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรแบบผสมผสานให้ใช้ได้ในหน้าแล้ง ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรเลี้ยงตัวเองได้ มีรายได้และอาหารไว้บริโภคตลอดปี เป็นการทำการเกษตรกรรมที่ยั่งยืนสำหรับเกษตรกรชาวไทย และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำรัสว่า “...ถึงบอกว่าเศรษฐกิจพอเพียง และทฤษฎีใหม่ สองอย่างนี้จะทำความเจริญแก่ประเทศได้ แต่ต้องมีความเพียร แล้วต้องอดทน ต้องไม่ใจร้อน...”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทำการศึกษาและวิจัยเชิงปฏิบัติ เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่มาเป็นเวลานานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 ในพื้นที่ส่วนพระองค์ขนาด 16 ไร่ 2 งาน 23 ตารางวา ไกล้วดมงคล ตำบลห้วยบง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี และทรงมอบให้มูลนิธิชัยพัฒนาที่ทรงจัดตั้งขึ้นมาเพื่อเสริมโครงการของรัฐ ทั้งนี้ก่อนที่จะทรงนำเอกสารออกเผยแพร่อย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2537 นั้น ทรงให้จัดตั้ง “ศูนย์บริหารพัฒนา” ตามแนวพระราชดำริ อยู่ในความรับผิดชอบของมูลนิธิชัยพัฒนา เพื่อเป็นต้นแบบสาธิตการพัฒนาด้านการเกษตรโดยประสานความร่วมมือระหว่าง วัด ราษฎรและรัฐ ทำการเผยแพร่อาชีพการเกษตรและจริยธรรมแก่ประชาชนในชนบท โดยทรงหวังว่าหากประสบความสำเร็จก็จะใช้เป็นแนวทางสาธิตในท้องที่อื่น ๆ ต่อไป ทั้งนี้ในส่วนของการพัฒนาด้านการเกษตรนั้น ก็คือแนวคิดและมรรควิธีที่รู้จักกันในนาม

“เกษตรทฤษฎีใหม่”

แนวทางหรือหลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่

ขั้นที่ 1 ทฤษฎีใหม่ขั้นต้น คือการจัดสรรที่ดินระดับไร่นา ซึ่งมีการจัดการดินและน้ำเพื่อใช้ในการทำการเกษตรขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วนตามอัตราส่วน 30 : 30 : 30 : 10

30 % เป็นสระน้ำสำหรับกักเก็บไว้ใช้ในหน้าแล้ง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์น้ำ

30 % สำหรับปลูกข้าวในฤดูฝน เพื่อใช้เป็นอาหารประจำครัวเรือน

30 % ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชไร่ พืชสวน พืชผักและสมุนไพร ฯ เพื่อใช้กินในชีวิตประจำวันและจำหน่าย

10 % เป็นที่อยู่อาศัย ที่เลี้ยงสัตว์ โรงเรือนอื่น ๆ ถนน คันดิน กองฟาง โรงหมักปุ๋ย ลานตาก สวนไม้ดอกไม้ประดับ

ขั้นที่ 2 ทฤษฎีใหม่ขั้นกลาง คือการรวมพลังกันเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์ ร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

การผลิต ร่วมมือกันตั้งแต่เตรียมดิน หาพันธุ์ หาน้ำ เตรียมปุ๋ย เพื่อเพาะปลูก

การตลาด เตรียมจำหน่ายเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด ปลุกเอง แปรรูปเอง ขายเอง รวมตัวกันขายเพื่อให้ได้ราคาดี เป็นการตัดวงจรพ่อค้าคนกลางไปในตัวความเป็นอยู่ เกษตรกรต้องมีความเป็นอยู่ที่ดีมีฐานะสวัสดิการ แต่ละชุมชนควรจัดตั้งกองทุนไว้ให้สมาชิกเมื่อจำเป็น เช่น การเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตการศึกษา มีโรงเรียนในชุมชนเพื่อส่งเสริมการศึกษา นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอดแทรกในการสอนและเน้นให้นักเรียนดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาตนเองให้ได้สังคมและศาสนา ชุมชนควรเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาโดยมีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว

ขั้นที่ 3 ทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า เมื่อผ่านพ้นไป 2 ขั้นแล้ว เกษตรกรจะมีรายได้ที่ดีขึ้น มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีการจัดหาแหล่งเงินทุนเข้ามาช่วยในกลุ่มสหกรณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกอีกด้วย เช่น เกษตรกรจำหน่ายข้าวได้ในราคาสูง เป็นการขายตรงสู่มือผู้บริโภคโดยไม่ผ่านคนกลาง , เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภค บริโภคได้ในราคาต่ำเพราะรวมกันซื้อมาก ๆ (รวมกลุ่มซื้อในนามสหกรณ์) เป็นต้น เกษตรทฤษฎีใหม่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริในการจัดการทรัพยากรระดับไร่นา เน้นการพึ่งพาตนเองและช่วยเหลือตนเองเป็นหลัก โดยเน้นไปที่การพึ่งพาตนเองในด้านอาหารก่อน เช่น ข้าว พืชผักผลไม้ ฯ จากนั้นค่อยไปเน้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ใน 3 ขั้นตอนทีกล่าวนำ และทรงพยายามเน้นมิให้เกษตรกรพึ่งพาการปลูกพืชชนิดเดียวซึ่งมีความเสี่ยงเป็นอย่างมาก เนื่องจากราคาที่ผันผวน ควบคุมไม่ได้และความไม่แน่นอนของธรรมชาติ ฯ

เกษตรทฤษฎีใหม่นำไปสู่การทำเกษตรที่ยั่งยืนและเกษตรธรรมชาติ ที่เน้นไปที่การลดค่าใช้จ่ายและการพึ่งพิงธรรมชาติเป็นปัจจัยสำคัญ เช่น การปลูกพืชตระกูลถั่วเป็นพืชหมุนเวียนเพื่อให้ได้ปุ๋ยจากธรรมชาติ โดยเป็นการหันมาใช้ปุ๋ยจากธรรมชาติแทนปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูง หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาวทั้งหมดที่กล่าวนำนี้คือเกษตรยั่งยืน มีลักษณะการผลิตที่เลียนแบบระบบนิเวศของธรรมชาติ มีความหลากหลายทางชีวภาพ ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอกให้น้อยที่สุด ป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีธรรมชาติ ลดการใช้สารเคมีซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้ใช้และส่งผลกระทบต่อดินในระยะยาว ปลูกพืชที่เกื้อกูลกันเพื่อสร้างความสมดุลของธรรมชาติในระยะยาว เป็นการจัดการระบบเกษตรที่ยั่งยืน

ใบงาน
ให้ท่านวาดภาพการจัดแปลงที่ดินตามหลักทฤษฎีใหม่

1. จงเล่าประสบการณ์การปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาพอสังเขป

2. ในการทำการเกษตรของท่าน ได้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยอย่างไร

3. ท่านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนกิจกรรมใดบ้าง

4. จงอธิบายวิธีการรักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนของท่าน

5. ให้ท่านคิดและเขียนอธิบายการกระทำของตนเองที่คิดว่าทำมากเกินไปหรือน้อยเกินไป ในด้านต่างต่อไปนี้ แล้วปรับปรุงตนเองโดยบันทึกผลการปรับปรุงตนเองในทุกสัปดาห์ เป็นระยะเวลา 2 เดือน

การประเมินตนเองด้านต่าง ๆ	การกระทำ ที่มาก/น้อยเกินไป	บันทึกการปรับปรุงตนเอง
1. ด้านการกิน		
2. ด้านการพักผ่อน และออกกำลังกาย		
3. ด้าน การพูด การฟัง การอ่าน		
4. ด้านการทำงานและการ เรียนรู้		
5. ด้านการประหยัด อดออม		

6. ให้ทำเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อที่เห็นว่าถูก และทำเครื่องหมายผิด (x) หน้าข้อที่เห็นว่าผิด

- 1. การช่วยตนเอง (Self – help) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่ชุมชนค้นหาปัญหารับสมัครสมาชิก และให้บริการกันเองโดยได้รับความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยที่สุด
- 2. การทำงานร่วมกัน (Co production) หมายถึงการจัดตั้งกลุ่มองค์กรในชุมชนขึ้นมารับผิดชอบ กิจกรรมร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ
- 3. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาชุมชนด้าน จิตใจด้านสังคมด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและด้านเทคโนโลยี
- 4. ช่วยแรงผู้อื่นโดยไม่ต้องเอ่ยขอ
- 5. มีแขกมาเยี่ยมบ้านทำเฉยไม่มีน้ำท่ามาต้อนรับ
- 6. เพื่อนบ้านทุกคนไปช่วยเตรียมงานบุญที่วัดแต่เรากลับนอนอยู่ที่บ้านเฉยๆ
- 7. แผนปฏิบัติการของชุมชนควรชี้ให้เห็นถึงเดี่ยวนี่ชุมชนเป็นอย่างไรเมื่อสิ้นสุดแผน แล้วต้องการที่จะเป็นอย่างไรจะได้อะไรจากการเปลี่ยนแปลง
- 8. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติได้แก่ ปัญหามลภาวะต่าง ๆ การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของมูลฝอยกับธรรมชาติต่างๆ
- 9. ปัญหาด้านสังคมการเมืองการปกครองได้แก่ การเกิดอาชญากรรมแหล่งอบายมุข ความขัดแย้งทางการเมืองกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งในระดับต่างๆ
- 10. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ / เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด/ฟื้นฟูทรัพยากร เพื่อให้เกิดความยั่งยืน สูงสุด

เฉลยใบงานที่ 7

ข้อ 1. (✓)

ข้อ 2. (✓)

ข้อ 3. (✓)

ข้อ 4. (✓)

ข้อ 5. (×)

ข้อ 6. (×)

ข้อ 7. (✓)

ข้อ 8. (✓)

ข้อ 9. (✓)

ข้อ.10. (✓)

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่ เดือน พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศีร์ษะสุนคม

วันที่ เดือน พ.ศ.....

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ครั้งที่ 15

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา สาระทักษะการดำเนินชีวิต รายวิชา เศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา ทช21001

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1 หน่วยกิต

หัวเรื่อง สถานการณ์โลกกับความพอเพียง

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
15		สถานการณ์ของประเทศไทยกับความพอเพียง 1. อธิบายและวิเคราะห์การพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2. ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติ สถานการณ์โลกกับความพอเพียง 1. วิเคราะห์สถานการณ์ของโลก ประเทศในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าไปได้อย่างสมดุลภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์	1. การวิเคราะห์สถานการณ์ของประเทศไทยโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น สถานการณ์ของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน(ภาวะเงินเฟ้อ ราคาผลผลิตตกต่ำ ค่าครองชีพสูง ฯลฯ) 2. การเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตภายใต้สถานการณ์ของประเทศไทยโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3. การวิเคราะห์สถานการณ์ของโลก ประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาวะโลกร้อน การสื่อสารไร้พรมแดน น้ำมันเชื้อเพลิง ฯลฯ 4. การเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตภายใต้สถานการณ์ของโลกประเทศไทยโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพปัญหาการเรียนรู้ 1. ครูสนทนากับผู้เรียนถึงเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับสถานการณ์ของโลกและสถานการณ์ของประเทศว่าเคยทราบหรือติดตามข่าวในเรื่องใดบ้าง 2. ครูสนทนากับผู้เรียนถึงเรื่องปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศและในโลก เช่น ปัญหาความยากจน การว่างงาน ภาวะเงินเฟ้อ ราคาผลผลิตตกต่ำ ค่าครองชีพสูง ฯลฯ ขั้นที่ 2 แสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ 1. ครูและผู้เรียนระดมปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในประเทศและในโลกเขียนลงในกระดานดำ 2. เรียงลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ	- ใบความรู้ - ใบงาน - แบบฝึกหัด - ใบงาน - แบบฝึกหัด - อินเทอร์เน็ต	- ใบงาน - แบบฝึกหัด - ประเมินความถูกต้องจากหนังสือและข่าวสถานการณ์ปัจจุบันและประเมินการทำงาน - กระบวนการกลุ่มจากการแบ่งกลุ่มทำงาน

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
		2. ตระหนักใน ความสำคัญของการ พัฒนาประเทศภายใต้ กระแสโลกา ภิวัตน์และเลือกแนวทาง หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมาประยุกต์ใช้ ในการดำเนินชีวิตอย่าง สมดุลและพร้อมรับต่อ การเปลี่ยนแปลงของ ประเทศภายใต้กระแส โลกาภิวัตน์		3. ครูแจกใบความรู้สถานการณ์ ของประเทศและโลกโดยใช้หลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงการเลือก แนวทางการดำเนินชีวิตภายใต้ สถานการณ์ของประเทศโดยใช้หลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง <u>ขั้นที่ 3 การปฏิบัติและการนำไปใช้</u> 1. ครูแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ย่อย กลุ่มละ 5-6 คน ทำการศึกษา ค้นคว้า การเลือกแนวทางหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่าง สมดุลและพร้อมรับต่อการ เปลี่ยนแปลงของประเทศภายใต้ กระแสโลกาภิวัตน์ ตามหัวข้อที่ครู กำหนด กลุ่มละ 1 เรื่อง และให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผล การศึกษาค้นคว้าเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้หน้าชั้นเรียน <u>ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้</u> 1. ครูให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลัง เรียน 30 ข้อ 2. ครูเฉลยแบบทดสอบ		

ใบความรู้

สถานการณ์โลกปัจจุบัน (ช่วงปี 2551-2552)

เมื่อสหรัฐอเมริกาได้พัฒนาเศรษฐกิจของตน สูญญินิยมโลก ตลาดทุนจากทั่วโลก หลังไหลสู่ตลาดทุนในสหรัฐอเมริกา หลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจเอเชีย และขยายตัวออกไปทั่วโลก สตอกทุนจำนวนมหาศาลในแต่ละประเทศ ไม่สามารถนำไปลงทุนได้ เนื่องจากเศรษฐกิจชะลอตัวถึงขั้น วิกฤต เม็ดเงินจากสตอกทุน ทั่วทุกมุมโลกไหลบ่าทะลักสู่ตลาดทุนในสหรัฐอเมริกา ปัญหาใหญ่ของทุนในสหรัฐอเมริกาคือการขยายพื้นที่การลงทุน ให้กว้างที่สุด เพื่อรองรับการขยายตัวของทุน ที่นับวันจะเติบโตใหญ่ ปี พ.ศ.2541 ขณะที่วิกฤตเศรษฐกิจกำลังเป็นภัยคุกคามประเทศต่างๆ จากทั่วโลก ตลาดทุนใน สหรัฐอเมริกา กลับพุ่งทะยานอย่างรวดเร็ว ดัชนีหุ้น Dow Jones พุ่งทะยานทะลุ 10,000 จุดเป็นครั้งแรก และสูงสุดกว่า 11,000 จุด สูงกว่า 3,800 จุดสร้างความเลื่อมใสศรัทธา และเศรษฐกิจอเมริกา ที่สวนทางกับวิกฤตเศรษฐกิจโลก เป็นเรื่องที่สามารถทำความเข้าใจได้ไม่ยาก เมื่อสตอกทุนในแต่ละประเทศ ไม่สามารถนำไปลงทุนภายในประเทศได้ และความเชื่อมั่นในตลาดทุนอเมริกา ยังคงอยู่ในความรู้สึกที่ดีของนักลงทุน ดังนั้น ทุนจากทั่วทุกมุมโลกจึงไหลเข้าสู่ตลาดทุนใน อเมริกา เมื่อตลาดทุนในอเมริกาไม่ได้เติบโตบนพื้นฐานของความเป็นจริง การเติบโตทางเศรษฐกิจแบบ ฟองสบู่ของสหรัฐอเมริกา จึงน่าจะยืนอยู่ได้ไม่นาน

ปี 2001 ปฐมวัยอย่างก้าวแรก ของรอบพันปีที่ 3 บริษัทยักษ์ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาเริ่มทยอย ประกาศ ผลประกอบการกำไรที่ลดลง และการประกาศปลดพนักงาน เมื่อเดือนธันวาคม 2543 เจเนอรัลมอเตอร์ส ปลดพนักงาน 15,000 คน วันพุธที่ 24 มกราคม 2544 ลูเซนต์เทคโนโลยี ผู้ผลิตอุปกรณ์ โทรศัพท์ยักษ์ใหญ่ ปลดพนักงาน 16,000 ตำแหน่ง เวิร์ลพูลผู้ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าปลดพนักงาน 6,000 คน เอโอแอลโหม่ วอร์เนอร์กิจการสื่อยุคใหม่ กับ โหม่ วอร์เนอร์ปลดพนักงาน 2,000 คน

การแกว่งตัวอย่างไรทิศทางและไม่ชัดเจนของตลาดทุนในสหรัฐอเมริกา เริ่มที่จะผันผวนและไม่แน่นอน นักลงทุนเริ่มไม่แน่ใจต่อความเชื่อมั่นตลาดทุนอเมริกา และเมื่อ รัฐมนตรีคลัง ญี่ปุ่น กล่าวเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2544 ในการชี้แจงต่อคณะกรรมการธิการ ยอมรับ ความปราชัยทางเศรษฐกิจอย่างเป็นทางการครั้งแรก หลังจากที่เศรษฐกิจญี่ปุ่นถูกร่อนเป็นปัญหายืดเยื้อ ยาวนานมาร่วม 10 ปี ว่าฐานะการเงินของประเทศกำลังย่ำแย่ หลังการแถลงของมียาซาว่า ตลาดทุนในสหรัฐอเมริกา นำโดย NASDAQ ร่วงลงกว่า 30% ตามด้วย Dow Jones, S&P และตลาดทุนทั่วโลก พังทลายลงทันที จอร์จ บุช เรียกสถานการณ์นี้ ว่าเป็น World Stock Crisis

ขณะที่นักลงทุนจากทั่วโลก เกิดความไม่เชื่อมั่นตลาดทุนในสหรัฐอเมริกา เหตุการณ์ความตึงเครียด ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ในช่วงของเดือนมีนาคม 2544 ไล่ตั้งแต่การประกาศจะพัฒนาซีปนาอูร์ ปกป้องตนเองของสหรัฐอเมริกา การจับตัว มิโลเชวิช อดีตผู้นำ ยูโกสลาเวีย การต่อสู้ของชาวปาเลสไตน์ที่ พัฒนาจากการขว้างก้อนอิฐก้อนดิน มาเป็นการวางระเบิดและมีการใช้ปืน ความตึงเครียดในเซสเนีย การทำลายพระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุดในโลกของกลุ่มตาลีบัน ในอัฟกานิสถาน ได้สร้างแผลลึกในจิตใจของ ชาวพุทธ ต่อชาวมุสลิม องค์ทะไลลามะธิเบต เยือนไต้หวัน เรือดำน้ำอเมริกาโผล่ที่เกาะแห่งหนึ่งในญี่ปุ่น โดยไม่มีการแจ้งล่วงหน้า สหรัฐอเมริกาประกาศขายอาวุธแก่ไต้หวัน ปิดท้ายด้วยการยั่วยุจีน ด้วยการ ใช้ เครื่องสอดแนมบินรुकล้ำ เข้าไปในน่านฟ้าจีน กระทั่งทำให้จีนต้องใช้เครื่องบินขับไล่สองลำ ขึ้นบังคับให้ เครื่องบินสอดแนมของสหรัฐลงจอด

บนเกาะไหหลำเหตุการณ์ที่เกิดความตึงเครียดดังกล่าว ล้วนเกิดขึ้นใน เดือนมีนาคม ขณะที่วิกฤตตลาดทุนของสหรัฐอเมริกา กำลังเกิดขึ้นพอดี โดยเบื้องต้นจะเกิดจากการสร้าง สถานการณ์โดยสหรัฐอเมริกาหรือไม่ก็ตาม ภายในระยะเวลาเพียงหนึ่งเดือน ดัชนีตลาดหุ้น Dow Jones ก็ดีดกลับขึ้นมาอยู่ในระดับที่สูงกว่าเดือน มกราคมเสียอีก ทั้งที่เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ยังตกอยู่ใน ภาวะที่เลวร้าย สถานการณ์เศรษฐกิจ สหรัฐอเมริกา – ญี่ปุ่น กำลังจะนำไปสู่วิกฤตเศรษฐกิจทุนนิยม การเตรียม พรอมของสหรัฐอเมริกาในการตั้งรับ และเปิดแนวรุกต่อสถานการณ์ดังกล่าวมานานกว่า 20 ปี นั่นก็คือการ เตรียมพร้อมด้านยุทธศาสตร์ “การทำ สงครามเลี้ยงเศรษฐกิจ” เนื่องจากสหรัฐอเมริกา ได้พัฒนาปัจจัยการ ผลิตสู่ยุค IT (Information Technology) ดังนั้น ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี ทางสงคราม ได้ถูกพัฒนารูปแบบ สงครามสู่ยุค IT ขณะที่รูปแบบ ยุทธศาสตร์ - ยุทธปัจจัย ของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ยังคงใช้รูปแบบของ สงครามในยุคอุตสาหกรรม (บาง ประเทศมหาอำนาจอย่าง จีน –รัสเซีย รูปแบบสงครามอาจพัฒนาสู่ยุค IT แล้ว แต่ยังไม่มีการสาธิต เช่น สหรัฐอเมริกาที่ได้ผ่านการสาธิตแล้วในสงครามอ่าว) ประเทศจีนหลังจากที่ เติ้งเซี่ยวผิง ได้ประกาศนโยบายสี่ ทันสมัย นำประเทศจีน สู่การพัฒนาด้านพลัง การผลิต ด้วยนโยบาย หนึ่งประเทศสองระบบ ทำให้ GDP จีน เติบโตระหว่าง 8-12% มาโดยตลอด แม้ปัจจุบันที่วิกฤตเศรษฐกิจโลกส่งผลกระทบต่อทุกประเทศ การเติบโต ทางเศรษฐกิจ ของจีน ก็ยังยืนอยู่ในระดับ 7-8% จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนดังกล่าว ย่อมที่จะไป กระทบ และขัดขวางต่อผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกา ในการที่จะแผ่อิทธิพลสู่การเป็นจักรวรรดินิยมจ้าวโลก ดังนั้น ความพยายามในการที่จะทำลายจีนให้อ่อนกำลังลง ด้วยการแยกสลายจีนจาก 8 เขตปกครองตน ให้ เป็น ประเทศเช่นเดียวกับรัสเซียจึงนับเป็นสุดยอดของยุทธศาสตร์ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จของการ เป็น จักรวรรดินิยมจ้าวโลก

ใบงาน

1. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม 5 คน แล้วระดมความคิดในหัวข้อ สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชุมชน และแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำเป็นผังความคิด (Mind Map) พร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน
2. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม 5 คน วิเคราะห์สถานการณ์โลกว่าเหตุใดประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างประเทศสหรัฐอเมริกาจึงประสบปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำให้ผู้เรียนบันทึกสาเหตุที่ทำให้ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก เป็นผังความคิด (Mind Map) พร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่..... เดือน พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีรัตนคม

วันที่..... เดือน พ.ศ.....

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ครั้งที่ 16

ตารางวิเคราะห์เนื้อหา
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สาระความรู้พื้นฐาน รายวิชา วิทยาศาสตร์ 2 รหัสวิชา พว22024 จำนวน 3 หน่วยกิต
 กศน.อำเภอศรีรัตนนิคม สำนักงาน กศน.จังหวัดสุราษฎร์ธานี

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะและเห็นคุณค่าเกี่ยวกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ประเทศ โลก สาร แรง พลังงาน กระบวนการเปลี่ยนแปลง โครงงานวิทยาศาสตร์ของโลกและดาราศาสตร์ มีจิตวิทยาศาสตร์และนำความรู้ ไปใช้ในการดำเนินชีวิต

2. มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ระดับความยากง่าย			หมายเหตุ
			เนื้อหา ง่าย ด้วยตนเอง (กรต.)	เนื้อหา ปานกลาง (พบกลุ่ม)	เนื้อหา ยาก นำมา สอน เสริม (ส.ส.)	
1	หัวเรื่อง 1. หลักวิทยาศาสตร์ 1. บอกความหมายของวัสดุได้ 2. อธิบายประเภทของวัสดุได้ 3. อธิบายสมบัติของวัสดุได้ 4. ทดสอบสมบัติของวัสดุได้ 5. นำความรู้เรื่องสมบัติของวัสดุไปใช้ได้	1. หลักวิทยาศาสตร์ 1.1 ความหมายของ วัสดุ ศาสตร์และประเภท ของ วัสดุ 1.2 สมบัติวัสดุ	✓	✓		
2	หัวเรื่อง 2. การใช้ประโยชน์ และผลกระทบ จากวัสดุ 1.อธิบายถึงการใช้ประโยชน์ จากวัสดุ 2.สามารถประยุกต์ใช้ประ โยชน์ จากวัสดุได้ 3.อธิบายสาเหตุของมลพิษ จากการ ผลิตและการใช้งาน ได้ 4.นำความรู้เรื่องมลพิษจาก การ ผลิตและการใช้งานไปใช้ ได้ 5.อธิบายผลกระทบที่เกิดจาก การใช้วัสดุต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่ง แวดล้อม	2. การใช้ประโยชน์และ ผลกระทบจากวัสดุ 2.1 การใช้ประโยชน์ จาก วัสดุ 2.2 มลพิษจากการผลิต และการใช้งาน 2.3 ผลกระทบจากการ ใช้ วัสดุต่อสิ่งมีชีวิตและ สิ่งแวดล้อม	✓ ✓	✓		

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ระดับความยากง่าย			หมายเหตุ
			เนื้อหา ด้วยตนเอง (กต.)	เนื้อหา ปานกลาง (พบกุ่ม)	เนื้อหา ยาก นำมา สอน เสริม (ส.ส.)	
	6.นำความรู้เรื่องผลกระทบที่เกิดจากการใช้วัสดุต่อสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อมไปใช้ได้					
3	3. การคัดแยก และการรีไซเคิลวัสดุ 1.อธิบายถึงการคัดแยกวัสดุได้ 2.นำความรู้เรื่องการคัดแยกวัสดุไปใช้ได้ 3.อธิบายหลัก 3R ในการจัดการ วัสดุและแนวทางดำเนินการที่ เหมาะสมได้ 4.นำความรู้เรื่องหลัก 3R ไปใช้ใน การจัดการวัสดุได้ 5.อธิบายวิธีการรีไซเคิลวัสดุแต่ละประเภทได้ 6.นำความรู้เรื่องการรีไซเคิลวัสดุแต่ละประเภทไปใช้ได้	3. การคัดแยกและการรีไซเคิล 3.1 การคัดแยกวัสดุได้ แล้ว 3.2 การจัดการวัสดุด้วยการรีไซเคิล	✓ ✓			
4	หัวเรื่อง 4. แนวโน้มการใช้วัสดุและทิศทางการพัฒนาวัสดุในอนาคต 1.อธิบายแนวโน้มการใช้วัสดุในอนาคตได้ 2.นำความรู้เรื่องแนวโน้มการใช้วัสดุในอนาคตไปใช้ได้ 3.อธิบายทิศทางการพัฒนาวัสดุใน อนาคตได้ 4.นำความรู้เรื่องทิศทางการพัฒนา วัสดุในอนาคตไปใช้ได้ 5.อธิบายถึงความสำคัญของการพัฒนาวัสดุในอนาคตได้	4. แนวโน้มการใช้วัสดุและทิศทางการพัฒนาวัสดุในอนาคต 4.1 แนวโน้มการใช้วัสดุในอนาคต 4.2 ทิศทางการพัฒนาวัสดุในอนาคต	✓ ✓			
5	หัวเรื่อง 5. สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุ ตามหลัก สะเต็มศึกษา 1.อธิบายหลักสะเต็มศึกษาได้	5. สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุ ตามหลักสะเต็มศึกษา 5.1 หลักสะเต็มศึกษา		✓		

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ระดับความยากง่าย			หมายเหตุ
			เนื้อหา ง่าย ด้วยตนเอง (กรต.)	เนื้อหา ปานกลาง (พบกลุ่ม)	เนื้อหา ยาก นำมา สอน เสริม (ส.ส.)	
	2.อธิบายประโยชน์ของสะเต็มศึกษาได้ 3.อธิบายหลักสะเต็มศึกษาสำหรับการประดิษฐ์วัสดุใช้แล้วได้ 4.นำความรู้เรื่องหลักสะเต็มศึกษา สำหรับการประดิษฐ์วัสดุใช้แล้วไปใช้ได้ 5.สามารถออกแบบและสร้างสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุใช้แล้วได้	5.2 หลักสะเต็มศึกษาสำหรับการประดิษฐ์วัสดุใช้แล้ว 5.3 การประดิษฐ์วัสดุใช้แล้ว	✓	✓		
6	หัวเรื่อง 6 เทคโนโลยีการกำจัดวัสดุ 1.อธิบายเทคโนโลยีการกำจัดเศษ วัสดุเหลือทิ้งด้วยการเผาได้ 2. นำความรู้เรื่องเทคโนโลยีการ กำจัดเศษวัสดุเหลือทิ้งด้วยการเผาไป ใช้ได้ 3.อธิบายการผลิตพลังงานจากเศษ วัสดุเหลือทิ้งได้ 4.นำความรู้เรื่องการผลิตพลังงาน จากเศษวัสดุเหลือทิ้งไปใช้ได้	6. เทคโนโลยีการกำจัด วัสดุ 6.1 เทคโนโลยีการกำจัดเศษวัสดุเหลือทิ้ง ด้วยการเผา 6.2 การผลิตพลังงาน จากเศษวัสดุเหลือทิ้ง	✓ ✓			

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน รายวิชา วัสดุศาสตร์ 2 รหัสวิชา พว 22024
ระดับมัธยมศึกษา ม.ต้น จำนวน 3 หน่วยกิต
หัวเรื่อง หลักวัสดุศาสตร์ (สมบัติวัสดุ)

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
16		1. อธิบายสมบัติของวัสดุได้ 2. ทดสอบสมบัติของวัสดุได้ 3. นำความรู้เรื่องสมบัติของวัสดุไปใช้ได้	1. สมบัติวัสดุ	ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพปัญหา ครูผู้สอนทักทายกล่าวนำ ถึงรูปแบบการเรียนรู้ของ กศน. ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ - ครูผู้สอนและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันถึงความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเองในหัวข้อสมบัติวัสดุ และอธิบายสมบัติของวัสดุที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการรู้ด้วยตนเอง - ครูผู้สอนอธิบายเรื่องทักษะพื้นฐานทางการศึกษา และกระบวนการในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ขั้นที่ 3 การปฏิบัตินำไปใช้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้พร้อมมอบหมายงาน	1. ใบความรู้ 2. หนังสือแบบเรียน 3. ใบงาน แหล่งการเรียนรู้/สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม 1. ห้องสมุดประชาชน 2. กศน.ตำบล 3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ 4. internet 5. สื่อสิ่งพิมพ์ โทรศัพท์ วิทยุ หนังสือวารสารต่างๆ	1. สังเกตพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ 2. วัดความรู้จากการทำงานกิจกรรมในใบงาน เครื่องมือ 1. ใบงาน

ใบความรู้เรื่อง สมบัติของวัสดุ

สมบัติวัสดุประเภทโลหะ (Metallic Materials)

วัสดุพวกนี้เป็นสารอนินทรีย์ (Inorganic substances) ที่ประกอบด้วยธาตุ ที่เป็นโลหะเพียงชนิดเดียวหรือหลายชนิดก็ได้ และโลหะประกอบอยู่ด้วยก็ได้ ธาตุที่เป็นโลหะ ได้แก่ เหล็ก ทองแดง อะลูมิเนียม นิกเกิล และไทเทเนียม ธาตุที่เป็นอโลหะ ได้แก่ คาร์บอน ไนโตรเจน และออกซิเจน โลหะที่มีโครงสร้างเป็นผลึกซึ่งอะตอมจะมีการจัดเรียง ตัวอย่างเป็นระเบียบและเฉพาะ ทำให้โลหะมีสมบัติ ดังนี้

1. **การนำไฟฟ้า** เป็นตัวนำไฟฟ้าได้ดี เพราะมีอิเล็กตรอนเคลื่อนที่ไปได้อย่างทั่วทั้งก้อนของโลหะ แต่โลหะนำไฟฟ้าได้น้อยลง เมื่ออุณหภูมิสูงขึ้น เนื่องจากไอออนบวกมีการสั่นสะเทือนด้วย ความถี่และช่วงกว้างที่สูงขึ้น ทำให้อิเล็กตรอนเคลื่อนที่ไม่สะดวก

2. **การนำความร้อน** โลหะนำความร้อนได้ดี เพราะมีอิเล็กตรอนที่เคลื่อนที่ได้ โดยอิเล็กตรอน ซึ่งอยู่ตรงตำแหน่งที่มีอุณหภูมิสูง จะมีพลังงานจลน์สูงและอิเล็กตรอนที่มีพลังงานจลน์สูงจะเคลื่อนที่ไปยังส่วนอื่นของโลหะจึงสามารถถ่ายเทความร้อนให้แก่ส่วนอื่นๆของแท่งโลหะที่มีอุณหภูมิต่ำกว่าได้

3. **ความเหนียว** โลหะตีแผ่เป็นแผ่นหรือดึงออกเป็นเส้นได้ เพราะไอออนบวก แต่ละ ไอออนอยู่ในสภาพเหมือนกัน กัน และได้รับแรงดึงดูดจากประจุลบเท่ากันทั้งแท่งโลหะ ไอออนบวกจึงเลื่อนไถลผ่านกันได้โดยไม่หลุดจากกัน เพราะมีกลุ่มของอิเล็กตรอนทำหน้าที่ คอยยึดไอออนบวกเหล่านี้ไว้

4. **ความมันวาว** โลหะมีผิวเป็นมันวาว เพราะกลุ่มของอิเล็กตรอนที่เคลื่อนที่ได้ โดยอิสระจะรับและกระจายแสงออกมา จึงทำให้ โลหะสามารถสะท้อนแสงซึ่งเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าได้

5. **จุดหลอมเหลว** โลหะมีจุดหลอมเหลวสูง เพราะพันธะในโลหะ เป็นพันธะที่เกิดจากแรง ยึดเหนี่ยวระหว่างวาเลนซ์อิเล็กตรอนอิสระทั้งหมดในก้อนโลหะกับไอออนจึงเป็นพันธะที่แข็งแรงมาก

สมบัติวัสดุพอลิเมอร์ ชนิดของสมบัติของพอลิเมอร์แบ่งอย่างกว้างๆได้เป็นหลายหมวดขึ้นกับความละเอียด ในระดับนาโนหรือไมโครเป็นสมบัติที่อธิบายลักษณะของสายโดยตรงโดยเฉพาะ โครงสร้างของพอลิเมอร์ในระดับกลาง เป็นสมบัติที่อธิบายพื้นฐานของพอลิเมอร์เมื่ออยู่ใน ที่ว่างในระดับกว้างเป็นการอธิบายพฤติกรรมโดยรวมของพอลิเมอร์ ซึ่งเป็นสมบัติในระดับการใช้งาน

1. **จุดหลอมเหลว** จุดหลอมเหลวที่ใช้กับพอลิเมอร์ไม่ใช่การเปลี่ยนสถานะ จากของแข็ง เป็นของเหลวแต่เป็นการเปลี่ยนจากรูปผลึกหรือ กึ่งผลึกมาเป็นรูปของแข็ง บางครั้งเรียกว่าจุด หลอมเหลวผลึก ในกลุ่มของพอลิเมอร์สังเคราะห์จุดหลอมเหลวผลึกยังเป็นที่ ถกเถียงในกรณี ของเทอร์โมพลาสติก เช่น เทอร์โมเซต พอลิเมอร์ ที่สลายตัวในอุณหภูมิสูงมากกว่าจะหลอมเหลว

2. **พฤติกรรมการผสม** โดยทั่วไปส่วนผสมของพอลิเมอร์มีการผสมกันได้น้อยกว่า การผสมของ โมเลกุลเล็กๆผลกระทบนี้เป็นผลจากแรงขับเคลื่อนสำหรับการผสมที่เป็นแบบระบบปิด ไม่ใช่แบบใช้พลังงาน หรืออีกอย่างหนึ่ง วัสดุที่ผสมกันได้ที่เกิดเป็นสารละลายไม่ใช่เพราะปฏิสัมพันธ์ ระหว่างโมเลกุลที่ชอบทำปฏิกิริยากัน แต่เป็นเพราะการเพิ่มเอนโทรปีและพลังงานอิสระที่ เกี่ยวข้องกับ การเพิ่มปริมาตรที่ใช้งานได้ของแต่ละส่วนประกอบ การเพิ่มขึ้นในระดับเอนโทรปี ขึ้นกับจำนวนของอนุภาคที่นำมาผสมกัน

3. **การแตกกิ่ง** การแตกกิ่ง ของสายพอลิเมอร์มีผลกระทบตอสมบัติทั้งหมดของพอลิเมอร์ สายยาวที่แตกกิ่งจะเพิ่มความเหนียว เนื่องจากการเพิ่มจำนวนของความซับซ้อนต่อสาย ความยาวอย่างสุ่ม และสายสั้นจะลดแรงภายในพอลิเมอร์เพราะการรบกวนการจัดตัวโซ่ข้างสั้น ๆ ลดความเป็นผลึกเพราะรบกวน โครงสร้างผลึก การลดความเป็นผลึกเกี่ยวข้องกับการเพิ่ม ลักษณะโปร่งใสแบบกระจกเพราะแสงผ่านบริเวณที่เป็นผลึกขนาดเล็ก

4. การนำความร้อน การนำความร้อนของพอลิเมอร์ ส่วนใหญ่มีค่าต่ำ ด้วยเหตุนี้วัสดุพอลิเมอร์จึงถูกนำมาใช้เป็นฉนวนทางความร้อน เนื่องจากค่าการนำความร้อนต่ำเช่นเดียวกับวัสดุ เซรามิกส์ โดยสมบัติความเป็นฉนวนของพอลิเมอร์จะสูงขึ้นจากโครงสร้างที่มีลักษณะเป็น รูอากาศเล็ก ๆ ที่เกิดจากกระบวนการเกิด polymerization เช่น โฟมพอลิไสตรีนหรือที่เรียกว่า Styrofoam ซึ่งมักถูกนำมาใช้เป็นฉนวนกันความร้อน

สมบัติวัสดุเซรามิกส์ วัสดุเซรามิกส์ เป็นสารอนินทรีย์ที่ประกอบด้วยธาตุที่เป็นโลหะและธาตุที่เป็นอโลหะรวมตัวกันด้วยพันธะเคมี ที่ยึดจับตัวกันจากการผ่านกระบวนการผลิตที่อุณหภูมิสูง วัสดุ เซรามิกส์มีโครงสร้างเป็นได้ทั้งแบบมีรูปร่างผลึก และไม่มีรูปร่างผลึกหรือเป็นของผสมของทั้งสองแบบ

1. การนำความร้อน การนำความร้อนของเซรามิกส์ จะเป็นฉนวนความร้อนมากขึ้นตามจำนวนอิเล็กตรอนอิสระที่ลดลง ค่าการนำความร้อนของวัสดุเซรามิกส์อยู่ในช่วงประมาณ 2 ถึง 50 วัตต์ต่อเมตร เคลวิน เมื่ออุณหภูมิสูงขึ้นการกระเจิงจากการสั่นของผลึกจะมากขึ้น ทำให้การ นำความร้อนของวัสดุเซรามิกส์ลดลง แต่ค่าการนำความร้อนจะกลับเพิ่มขึ้นอีกครั้งที่อุณหภูมิสูง ทั้งนี้ เนื่องจากการถ่ายเทความร้อนของรังสีอินฟราเรด จำนวนหนึ่งจะสามารถทำให้ ความร้อน ถ่ายเทผ่านวัสดุเซรามิกส์โปร่งใสได้ โดยประสิทธิภาพการนำความร้อนของกระบวนการนี้จะเพิ่มขึ้นตามอุณหภูมิที่สูงขึ้น สมบัติด้านการเป็นฉนวนควบคู่ไปกับการทนความร้อนสูง ๆ และทนต่อการขีดสี ทำให้เซรามิกส์หลายชนิดสามารถนำไปใช้บนผนังเตาเผาที่อุณหภูมิสูงเพื่อหลอม โลหะ เช่น เตาหลอมเหล็กกล้า การนำเซรามิกส์ไปใช้งานทางอวกาศนั้นมีความสำคัญมาก คือ ใช้กระเบื้องเซรามิกส์บนกระสวยอวกาศ (space shuttle) วัสดุเซรามิกส์เหล่านี้ช่วยกัน ความร้อนไม่ให้ผ่าน เข้าไปถึงโครงสร้างอะลูมิเนียมภายในกระสวยอวกาศเมื่อขณะบินออก และ กลับเข้าสู่บรรยากาศของโลกซึ่งมีอุณหภูมิสูงถึง 800 องศาเซลเซียส

2. ความเหนียวของเซรามิกส์ เนื่องจากพันธะที่เกิดขึ้นภายในโครงสร้างของเซรามิกส์ เป็นพันธะแบบ ไอออนิก – โคเวเลนต์ ดังนั้นวัสดุเซรามิกส์จะมีความเหนียว (toughness) มีงานวิจัยมากมายที่พยายามค้นคว้าเพื่อ ปรับปรุง ความเหนียวของเซรามิกส์ อาทิเช่น การทำอัดด้วย ความร้อน (hot pressing) และเติม สารเคมีบางชนิดเพื่อให้เกิดพันธะขึ้น การทดสอบความ ต้านทานต่อการขยายตัวของรอยแตก (fracture – toughness tests) กับวัสดุเซรามิกส์เพื่อหา ค่าความสามารถกระทำไคเช่นเดียวกับในโลหะ

ใบงาน เรื่องสมบัติของวัสดุศาสตร์

ข้อที่ 1 กิจกรรม บอกสมบัติของวัสดุศาสตร์ประเภทต่าง ๆ มาพอสังเขป

1. สมบัติของโลหะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. สมบัติของพอลิเมอร์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. สมบัติของเซรามิกส์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่..... เดือน พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีรัตนนิคม

วันที่..... เดือน พ.ศ.....

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ครั้งที่ 17

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน รายวิชา วิทยาศาสตร์ 2 รหัสวิชา พว 220024
ระดับมัธยมศึกษา ม.ต้น จำนวน 3 หน่วยกิต
หัวเรื่อง มลพิษจากการผลิต และการใช้งาน

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
17		1. อธิบายสาเหตุของมลพิษจากการผลิตและการใช้งานได้ 2. นำความรู้เรื่องมลพิษจากการผลิตและการใช้งานไปใช้ได้	1. มลพิษจากการผลิตและการใช้งาน	ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพปัญหา ครูผู้สอนทักทายกล่าวนำ ถึงรูปแบบการเรียนรู้ของ กศน. ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ - ครูผู้สอนและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ถึงความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้ในหัวข้อสาเหตุของมลพิษจากการผลิตและการใช้งานทำให้ผู้เรียนเกิดการรู้ด้วยตนเอง - ครูผู้สอนอธิบายเรื่องมลพิษเพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้เรื่องมลพิษจากการผลิตและการใช้งานไปใช้ได้ ขั้นที่ 3 การปฏิบัตินำไปใช้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้ พร้อมมอบหมายงาน	1. ใบความรู้ 2. หนังสือแบบเรียน 3. ใบงาน แหล่งการเรียนรู้/สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม 1. ห้องสมุดประชาชน 2. กศน.ตำบล 3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ 4. internet 5. สื่อสิ่งพิมพ์ โทรศัพท์ วิทยุ หนังสือวารสารต่างๆ	1. สังเกตพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ 2. วัดความรู้จากการทำกิจกรรมในใบงาน เครื่องมือ 1. ใบงาน

ใบความรู้เรื่อง มลพิษจากการผลิตและการใช้งาน

มลพิษจากการผลิต

อุตสาหกรรมการผลิตโลหะ พอลิเมอร์ และเซรามิกส์ จัดเป็นอุตสาหกรรม ชั้นพื้นฐานของประเทศไทย ที่มีบทบาทสำคัญของประเทศ เนื่องจากโลหะ พอลิเมอร์ และ เซรามิกส์ เป็นวัตถุดิบพื้นฐานสำหรับอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรม ยานยนต์ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรม การผลิตเครื่องใช้ ในครัวเรือน เป็นต้น กระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่สำคัญ ทั้งมลพิษทางอากาศ กากของเสียและน้ำเสีย ซึ่งสามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมได้ หากมีการจัดการไม่เหมาะสม

สาเหตุที่ทำให้เกิดมลพิษจากการผลิต

1. กระบวนการหลอมและเกิดมลพิษ กระบวนการหลอม เป็นการนำวัตถุดิบทั้งในรูปวัสดุใหม่และเศษวัสดุที่ใช้ แล้วมาให้ความร้อนเพื่อให้หลอมละลาย และทำการปรับปรุงคุณภาพด้วยสารต่าง ๆ มลพิษ หลักที่เกิดขึ้นในกระบวนการหลอม คือ ฝุ่นควัน ไอโลหะ และก๊าซพิษต่าง ๆ
2. กระบวนการหล่อและเกิดมลพิษ กระบวนการหล่อ สามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ การหล่อโดยใช้เครื่องหล่อ แบบต่อเนื่อง และการหล่อในแม่แบบชนิดต่างๆ ในการหล่อขึ้นงานในแม่แบบวัสดุ เหลวจะถูกเทใส่ในแม่แบบ แล้วปล่อยให้แข็งตัวระยะหนึ่ง จากนั้นรื้อแบบแยกออกเอาชิ้นงานออกแบบหล่อ แล้วเอาไปทำความสะอาด สะอาดตากแห้งขึ้นงานให้ได้คุณภาพตามต้องการ มลพิษหลัก ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการหล่อ ทั้งสองลักษณะจะเกิดขึ้น ในระหว่างการหล่อ แต่สำหรับการหล่อโลหะบางชนิดจะเกิดมลพิษในระหว่าง การทำแม่แบบ ใสแบบและการนำชิ้นงานออกจากแบบหล่อ ซึ่งควรมีการจัดการอย่างเหมาะสมเช่นเดียวกัน
3. กระบวนการหล่อและเกิดมลพิษ การรีดมักใช้อุตสาหกรรมโลหะ เป็นการนำแท่งโลหะ ผ่านการรีดลดขนาด ที่วางต่อกันหลายชุดจนได้ขนาดตามต้องการ ซึ่งการรีดโลหะมีทั้งการรีดร้อนและรีดเย็น ขึ้นอยู่ กับผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ มลพิษที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปในกระบวนการรีดร้อน คือ ฝุ่นควัน ไอโลหะ ก๊าซพิษ และน้ำเสีย
4. กระบวนการสนับสนุนการผลิตและเกิดมลพิษ ระบบสนับสนุนการผลิตที่สำคัญระบบหนึ่ง คือ ระบบหล่อเย็น ซึ่งหากระบบ หล่อเย็นเกิดขัดข้อง กระบวนการผลิตบางส่วนอาจหยุดการผลิตลง ซึ่งทำให้เกิดความเสียหาย กับโรงงานได้ มลพิษที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปในกระบวนการสนับสนุนการผลิตคือมลพิษทาง อากาศ และน้ำเสียจากน้ำหล่อเย็น ซึ่งอาจใช้เพียงครั้งเดียวแล้วระบายทิ้ง

สาเหตุที่ทำให้เกิดมลพิษจากการใช้งาน

1. จำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น เมื่อมีประชากรเพิ่มมากขึ้น ความต้องการ ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตประจำวัน ก็มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นอยู่ในรูปของสินค้า เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องใช้ใน ครัวเรือน ดังนั้น จำนวนวัสดุที่ใช้แล้วจึงเพิ่มทวีคูณมากขึ้นเรื่อย ๆ
2. คนทั่วไปไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการกับเศษวัสดุที่ใช้แล้ว ส่วนใหญ่มักจัดการ กับเศษวัสดุด้วยวิธีการเผาซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดมลพิษทางอากาศ
3. ความมั่งคั่งและขาดจิตสำนึก ไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น เช่น การทิ้ง เศษวัสดุใช้แล้ว ลงแม่น้ำลำคลอง เป็นสาเหตุให้เกิดน้ำเสีย
4. การผลิตหรือใช้สิ่งของมากเกินไปจนความจำเป็น เช่น การผลิตสินค้าที่มีกระดาษ หรือพลาสติก หุ้มหลายชั้น การซื้อสินค้าโดยห่อแยกและใส่ถุงพลาสติกหลายถุง ทำให้เศษวัสดุใช้ แล้วมีปริมาณมากขึ้น

ใบงาน เรื่องมลพิษจากการผลิตและการใช้งาน

กิจกรรม จงอธิบาย สาเหตุของมลพิษจากการผลิตและการใช้งานวัสดุ มาพอสังเขป

[illegible]

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่..... เดือน พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีรัตนคม

วันที่..... เดือน พ.ศ.....

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครั้งที่ 18

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน รายวิชา วิทยาศาสตร์ 2 รหัสวิชา พว22024
ระดับมัธยมศึกษา ม.ต้น จำนวน 3 หน่วยกิต
หัวเรื่อง หลักสะเต็มศึกษา

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
18		1. อธิบายประโยชน์ของสะเต็มศึกษาได้	1. หลักสะเต็มศึกษา	ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพปัญหา ครูผู้สอนทักทายกล่าวนำ ถึงรูปแบบการเรียนรู้ของ กศน. ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ - ครูผู้สอนและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันถึงความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้ในหัวข้อหลักสะเต็มศึกษาทำให้ผู้เรียนเกิดการรู้และประโยชน์ของสะเต็มศึกษา - ครูผู้สอนอธิบายเรื่องหลักสะเต็มศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้เรื่องหลักสะเต็มศึกษาไปใช้ได้ ขั้นที่ 3 การปฏิบัตินำไปใช้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้พร้อมมอบหมายงาน	1. ใบความรู้ 2. หนังสือแบบเรียน 3. ใบงาน แหล่งการเรียนรู้/สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม 1. ห้องสมุดประชาชน 2. กศน.ตำบล 3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ 4. internet 5. สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือวารสารต่างๆ	1. สังเกตพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ 2. วัดความรู้จากการทำกิจกรรมในใบงาน เครื่องมือ 1. ใบงาน

ใบความรู้เรื่อง หลักสะเต็มศึกษา

หลักสะเต็มศึกษา

ในยุคปัจจุบัน ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว คือ คุณภาพของคน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดย จะต้องเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนา อย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ ด้วยตนเองสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ STEM จึงน่าจะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการประกันคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และ พัฒนา ศักยภาพของตนเองให้มากที่สุด คำว่า “สะเต็ม” หรือ “STEM” เป็นคำย่อจากภาษาอังกฤษของศาสตร์ 4 สาขาวิชา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) และ คณิตศาสตร์ (Mathematics) หมายถึง องค์ความรู้ วิชาการของศาสตร์ทั้งสี่ที่มีความ เชื่อมโยงกันในโลกของความเป็นจริงที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ต่าง ๆ มาบูรณาการเข้าด้วยกัน ในการดำเนินชีวิตและการทำงาน คำว่า STEM ถูกใช้ ครั้งแรกโดยสถาบันวิทยาศาสตร์ แห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (the National Science Foundation: NSF) ซึ่งใช้คำนี้เพื่ออ้างถึง โครงการหรือโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ อย่างไรก็ตามสถาบันวิทยาศาสตร์แห่งประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ได้ให้นิยามที่ชัดเจน ของคำว่า STEM มีผลให้มีการใช้และให้ความหมายของคำนี้แตกต่างกันไป (Hanover Research, 2011, p.5) เช่น มีการใช้คำว่า STEM ในการอ้างอิงถึงกลุ่มอาชีพที่มี ความเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์

สะเต็มศึกษา (STEM Education)

คือ แนวทางการจัดการศึกษาที่บูรณาการ ความรู้ใน 4 สหวิทยาการ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรม เทคโนโลยี และคณิตศาสตร์ โดยเน้น การนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง รวมทั้งการพัฒนากระบวนการ หรือผลผลิตใหม่ ที่เป็น ประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต และการทำงาน ช่วยนักเรียนสร้างความเชื่อมโยงระหว่าง 4 สหวิทยาการ กับชีวิตจริงและการทำงาน การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาเป็นการจัดการ เรียนรู้ที่ไม่เน้นเพียงการท่องจำทฤษฎีหรือกฎทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ แต่เป็นการ สร้างความเข้าใจทฤษฎีหรือกฎเหล่านั้นผ่านการปฏิบัติให้เห็นจริงควบคู่กับการพัฒนาทักษะ การคิด ตั้งคำถาม แก้ปัญหาและการหาข้อมูล และวิเคราะห์ข้อค้นพบใหม่ ๆ พร้อมทั้งสามารถ นำข้อค้นพบนั้นไปใช้หรือบูรณาการกับชีวิตประจำวันได้ การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มมีลักษณะ 10 ประการ ได้แก่

- (1) เชื่อมโยง เนื้อหาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี สู่โลกจริง
- (2) การสืบเสาะหาความรู้
- (3) การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน
- (4) การสร้างสรรค์ชิ้นงาน
- (5) การบูรณาการเทคโนโลยี
- (6) การมุ่งเน้นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

- (7) การสร้างการยอมรับและการมีส่วนร่วมจากชุมชน
- (8) การสร้างการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น
- (9) การเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ
- (10) การจัดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย

จุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรัก และเห็นคุณค่าของการเรียนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ และ เห็นว่าวิชาเหล่านั้นเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สามารถนำมาใช้ได้ทุกวัน STEM Education ได้นำจุดเด่นของธรรมชาติ ตลอดจนวิธีการจัดการเรียนรู้ของแต่ละสาขาวิชามาผสมผสานกันอย่างลงตัว เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ทุกศาสตร์ มาใช้ในการ แก้ปัญหา การค้นคว้า และการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในสถานการณ์โลกปัจจุบัน ซึ่งอาศัยการจัดการ เรียนรู้ที่ผู้สอนผู้สอนหลายสาขาวิชาร่วมมือกัน เพราะในการทำงานจริงหรือในชีวิตประจำวันนั้น ต้องใช้ความรู้หลายด้านในการทำงานทั้งสิ้นไม่ได้แยกใช้ความรู้เป็นส่วน ๆ นอกจากนี้ STEM Education ยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทักษะสำคัญในโลกยุคโลกาภิวัตน์หรือทักษะที่จำเป็น สำหรับศตวรรษที่ 21 อีกด้วย ทั้งนี้ STEM Education เป็นการจัดการศึกษาที่มีแนวคิด ดังนี้

1.1 เป็นการบูรณาการข้ามสาระวิชา (Interdisciplinary Integration) นั่นคือ เป็นการบูรณาการระหว่างศาสตร์สาขาต่าง ๆ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ (S) เทคโนโลยี (T) วิศวกรรมศาสตร์ (E) และ คณิตศาสตร์ (M) ทั้งนี้ ได้นำจุดเด่นของธรรมชาติตลอดจนวิธีการ สอนของแต่ละสาขาวิชา มา ผสมผสานกันอย่างลงตัว กล่าวคือ

- วิทยาศาสตร์ (S) เน้นเกี่ยวกับความเข้าใจใน ธรรมชาติ โดยนักการศึกษา มักชี้แนะให้อาจารย์ผู้สอนผู้สอนใช้ วิธีการสอนวิทยาศาสตร์ด้วยกระบวนการสืบเสาะ (Inquiry-based Science Teaching) กิจกรรมการสอนแบบแก้ปัญหา (Scientific Problem-based Activities) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ เหมาะกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา แต่ไม่เหมาะกับ ผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษา หรือมหาวิทยาลัย เพราะทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายและไม่สนใจ แต่การ สอนวิทยาศาสตร์ใน STEM Education จะทำให้นักเรียนสนใจ มีความกระตือรือร้น รู้สึกท้าทายและเกิดความมั่นใจในการเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนในสาขาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นที่สูงขึ้นและประสบ ความสำเร็จในการเรียน

- เทคโนโลยี (T) เป็นวิชาที่เกี่ยวกับกระบวนการ แก้ปัญหา ปรับปรุง พัฒนา สิ่งต่าง ๆ หรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของคนเรา โดยผ่านกระบวนการ ทำงานทางเทคโนโลยี ที่เรียกว่า Engineering Design หรือ Design Process ซึ่งคล้ายกับ กระบวนการสืบเสาะ ดังนั้น เทคโนโลยีจึงมิได้หมายถึงคอมพิวเตอร์หรือ ICT ตามที่คนส่วนใหญ่ เข้าใจ

- วิศวกรรมศาสตร์ (E) เป็นวิชาที่ว่าด้วยการคิด สร้างสรรค์ พัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ ให้กับนิสิตผู้เรียนโดยใช้ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งคน สอนใหญ่ มักเข้าใจว่าเป็นวิชาที่สามารถเรียนได้ แต่จากการ ศึกษาวิจัยพบว่าแม้แต่เด็กอนุบาลก็สามารถ เรียนได้เช่นกัน

- คณิตศาสตร์ (M) เป็นวิชาที่มีได้หมายถึงการนับจำนวนเท่านั้น แต่เกี่ยวกับ องค์ประกอบอื่นที่สำคัญ ประการแรก คือ กระบวนการคิดคณิตศาสตร์ (Mathematical Thinking) ซึ่งได้แก่การเปรียบเทียบ การจำแนก/จัดกลุ่ม การจัดแบบรูปและการบอกรูปทรงและ คุณสมบัติ ประการที่สอง ภาษาคณิตศาสตร์ เด็กจะสามารถถ่ายทอดความคิด หรือความเข้าใจ ความคิดรวบยอด (Concept) ทางคณิตศาสตร์ได้ โดยใช้ภาษาคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร เช่น มากกว่า น้อยกว่า เล็กกว่า ใหญ่กว่า ฯลฯ ประการต่อมาคือการส่งเสริมการคิดคณิตศาสตร์ ขั้นสูง (Higher-Level Math Thinking) จากกิจกรรมการเล่นของเด็กหรือการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน

1.2 เป็นการบูรณาการที่สามารถจัดการเรียนรู้ได้ในทุกระดับ โดยใช้วิธีการเรียน แบบ Project-based Learning, Problem-based Learning, Design-based Learning ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ พัฒนา ชิ้นงานได้ตรงกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ STEM Education นอกจากจะเป็นการบูรณาการ วิชาทั้ง 4 สาขา ดังที่กล่าวข้างต้นแล้ว ยังเป็นการบูรณาการด้านบริบท (Context Integration) ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันอีกด้วย ซึ่งจะทำให้การสอนนั้นมีความหมายต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียน เห็นคุณค่าของการเรียนนั้น ๆ และสามารถนำไป ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งจะเพิ่ม โอกาสการทำงาน การเพิ่มมูลค่า และสามารถสร้างความแข็งแกร่งให้กับประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ได้

1.3 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ ทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการด้านต่าง ๆ อย่าง ครบถ้วน และสอดคล้องกับ แนวทางการพัฒนาคนใหม่ คุณภาพในศตวรรษที่ 21 เช่น

- ด้านปัญญา ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชา
- ด้านทักษะการคิด ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิด โดยเฉพาะการคิดขั้นสูง เช่น การ คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ ฯลฯ

- ด้านคุณลักษณะ ผู้เรียนมีทักษะการทำงานกลุ่มทักษะการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ การเป็นผู้ นำตลอดจนการยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่น ใบงาน เรื่องมลพิษจากการผลิตและการใช้งาน

ใบงาน เรื่องหลักสะเต็มศึกษา

ข้อที่ 1 กิจกรรม จงอธิบาย หลักสะเต็มศึกษา (STEM Education มาพอสังเขป

[illegible]

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่..... เดือน พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีรัตนนิคม

วันที่..... เดือน พ.ศ.....

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ครั้งที่ 19

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน รายวิชา วิทยาศาสตร์ 2 รหัสวิชา พว 22024

ระดับมัธยมศึกษา ม.ต้น จำนวน 3 หน่วยกิต

หัวเรื่อง หลักสะเต็มศึกษา สำหรับการประดิษฐ์วัสดุ ไขแลว

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
19		1. อธิบายหลักสะเต็มศึกษาสำหรับการประดิษฐ์วัสดุไขแลวได้ 2. นำความรู้เรื่องหลักสะเต็มศึกษาสำหรับการประดิษฐ์วัสดุไขแลวไปใช้ได้	1. หลักสะเต็มศึกษา สำหรับการประดิษฐ์วัสดุไขแลว	ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพปัญหา ครูผู้สอนทักทายกล่าวนำ ถึงรูปแบบการเรียนรู้ของ กศน. ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ - ครูผู้สอนและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันถึงความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้ในหัวข้อหลักสะเต็มศึกษา สำหรับการประดิษฐ์วัสดุไขแลว - ครูผู้สอนอธิบายเรื่องหลักสะเต็มศึกษา สำหรับการประดิษฐ์วัสดุไขแลวไปใช้ได้ ขั้นที่ 3 การปฏิบัตินำไปใช้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ ครูผู้สอนสรุปเนื้อหาและเติมเต็มองค์ความรู้พร้อมมอบหมายงาน	1. ใบความรู้ 2. หนังสือแบบเรียน 3. ใบงาน แหล่งการเรียนรู้/สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม 1. ห้องสมุดประชาชน 2. กศน.ตำบล 3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ 4. internet 5. สื่อสิ่งพิมพ์ โทรศัพท์ วิทยุ หนังสือวารสารต่างๆ	1. สังเกตพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ 2. วัดความรู้จากการทำงานกิจกรรมในใบงาน เครื่องมือ 1. ใบงาน

ใบความรู้

เรื่อง หลักสะเต็มศึกษาสำหรับการประดิษฐ์จากวัสดุใช้แล้ว

หลักสะเต็มศึกษาสำหรับการประดิษฐ์จากวัสดุใช้แล้ว

ทุกวันนี้ปัญหาเรื่องการจัดการขยะนับเป็นปัญหาระดับชาติ การจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของสะเต็มศึกษา (STEM Education) ที่ได้อิงกันอย่างแพร่หลายมากขึ้นเรื่อย ๆ หลายท่านคงกำลังครุ่นคิดว่าจะทำให้อย่างให้การเรียนรู้นี้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ เชื่อมโยงสนับสนุนซึ่งกันและกัน และเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่การแก้ปัญหาจริงเรื่องขยะได้ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาสำหรับการจัดการกับวัสดุใช้แล้ว ทำได้ หลากหลายแนวทาง บางอย่างเป็นการเปลี่ยนแปลงง่าย ๆ ทุกคนสามารถทำได้ด้วยตัวเอง ส่วนบางแนวทางต้องการ “แนวร่วม” สนับสนุนที่กว้างขวางขึ้น เช่น การทำงานร่วมกันระหว่าง ผู้สอนกับนักเรียน การทำงานร่วมกันทั้งโรงเรียน หรือแม้กระทั่งการดำเนินการร่วมกันกับ ชุมชน หรือสถาบันการศึกษาท้องถิ่น แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สะเต็มศึกษาสำหรับการประดิษฐ์วัสดุใช้แล้วเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการหลากหลายที่จะจัดการกับวัสดุใช้แล้ว ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1. เชื่อมโยงเนื้อหาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี สู่โลกจริง หลายท่านน่าจะทำอยู่แล้วอย่างสม่ำเสมอ เพราะในชีวิตประจำวันเรามีการใช้ วัสดุต่างอยู่เสมอตลอดจนมีการบริหารจัดการวัสดุนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ เพียงมองเห็นว่า แนวคิดหลัก หรือกระบวนการที่เรารู้รู้นั้น สามารถเกิดขึ้นได้ในธรรมชาติ ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง ก็เป็นก้าวแรกสู่การบูรณาการความรู้การเรียนรู้ที่มีความหมาย เพราะปรากฏการณ์ หรือประติสักรูปแบบใด ๆ รอบตัวเรา ไม่ได้เป็นผลของความรู้จากศาสตร์หนึ่งศาสตร์ใดเพียง ศาสตร์เดียว การประยุกต์ความรู้ต่าง ๆ เช่น การคำนวณพื้นที่ของแกนหมุนกระดาษชำระ เชื่อมโยงสู่ความรู้ความสงสัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการผลิต และการใช้กระบวนการทาง วิศวกรรมวิเคราะห์ปัญหาและสร้างสรรค์วิธีแก้ไข ได้อย่างหลากหลายจนน่าแปลกใจ

2. การสืบเสาะหาความรู้ การเรียนรู้สะเต็มศึกษาสำหรับการประดิษฐ์วัสดุใช้แล้ว โดยให้ผู้เรียนได้ศึกษา ประเด็นปัญหา หรือตั้งคำถามซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือชุมชน เช่น ในชุมชนมีการใช้ ขวดน้ำพลาสติกจำนวนมากจนเกิดปัญหาขยะ ผู้เรียนนำประเด็นปัญหา ไปสร้างคำอธิบายด้วย ตนเอง โดยการรวบรวมประจักษ์พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง สืบเสาะหาแนวคิดและเหตุผล เปรียบเทียบแนวคิดต่าง ๆ โดยพิจารณาความหนักแน่นของหลักฐาน ก่อนการตัดสินใจไป ในทางใดทางหนึ่งนับเป็นกระบวนการเรียนรู้สำคัญที่ไม่เพียงแต่สนับสนุนการเรียนรู้ในประเด็น ที่ศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็นช่องทางให้มีการบูรณาการความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ คำถาม นับเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สนับสนุนจุดเน้นของสะเต็มศึกษาสำหรับการ ประดิษฐ์จากวัสดุใช้แล้วได้เป็นอย่างดี

3. การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน การทำโครงงานเป็นการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบหนึ่ง แต่ผู้เขียนได้แยก โครงงานออกมาเป็นหัวข้อเฉพาะ เนื่องจากเป็นแนวทางที่สามารถส่งเสริมการบูรณาการความรู้ สู่การแก้ปัญหาได้ชัดเจน การสืบเสาะหาความรู้บางครั้งผู้สอนเป็นผู้กำหนดประเด็นปัญหา หรือ ให้อาสาสมัครสำหรับศึกษาวิเคราะห์ หรือกำหนดวิธีการในการสำรวจตรวจสอบ ตามข้อจำกัดของ เวลาเรียน วัสดุอุปกรณ์ หรือปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ แต่การทำโครงงานนั้นเป็นการเปิดโอกาสให้ นักเรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้สำคัญในทุกขั้นตอนด้วยตนเอง ตั้งแต่การกำหนดปัญหา ศึกษาความรู้ที่เกี่ยวข้อง ออกแบบวิธีการรวบรวมข้อมูล ดำเนินการ ลงข้อสรุป และสื่อสารสิ่งที่ ค้นพบ (บางครั้งผู้สอนอาจกำหนดกรอบกว้าง ๆ เช่น ให้ทำโครงงานเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์จาก วัสดุใช้แล้ว โครงงานเกี่ยวกับการใช้คณิตศาสตร์ในวัสดุใช้แล้วของชุมชน เป็นต้น) โครงงานใน รูปแบบสิ่งประดิษฐ์จะมีการบูรณาการกระบวนการทางวิศวกรรมได้อย่างโดดเด่น

4. การสร้างสรรค์ชิ้นงาน ประสบการณ์การทำงาน สร้างทักษะการคิด การออกแบบ การตัดสินใจ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งชิ้นงานที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกวัสดุอยู่แล้ว เองและคิดอย่างอิสระและสร้างสรรค์ การประดิษฐ์ชิ้นงานเหล่านี้จากเศษวัสดุอยู่แล้ว ประยุกต์ใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ อย่างไม่รูตัวบางครั้งอาจจัดให้ผู้เรียนสะท้อน ความคิดว่าได้เกิดประสบการณ์หรือเรียนรู้อะไรบ้างจากงานที่มอบหมายให้ทำ เพราะเป้าหมาย ของการเรียนรู้อยู่ที่กระบวนการทำงานด้วยเช่นกัน หาก ผู้เรียนมองเพียงเป้าหมายชิ้นงานที่ สำเร็จอย่างเดียวอาจไม่ตระหนักว่าตนเองได้เรียนรู้บทเรียนสำคัญมากมายระหว่างทางและมี ส่วนหรือบทบาทในการช่วยรักษาสภาพแวดล้อมอีกด้วย

5. การบูรณาการเทคโนโลยี เพียงบูรณาการเทคโนโลยีที่เหมาะสมสู่กระบวนการประดิษฐ์จากวัสดุอยู่แล้ว ก็ถือว่า ได้ก้าวเข้าใกล้เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษาอีกก้าวหนึ่งแล้ว เทคโนโลยีที่สามารถใช้ประโยชน์ในปัจจุบันนี้ได้ตั้งแต่การสืบค้นข้อมูลลักษณะต่าง ๆ การบันทึกและ นำเสนอข้อมูลด้วยภาพนิ่ง วิดีทัศน์ และมัลติมีเดีย การใช้อุปกรณ์ sensor/data logger บันทึก ข้อมูลในการสำรวจตรวจสอบ การใช้ซอฟต์แวร์จัดการกระทำ วิเคราะห์ข้อมูล และเทคโนโลยีอื่นๆ อีกมากมาย การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเหล่านี้ กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจการเรียนรู้ เปิดโอกาส ให้ประยุกต์ใช้ความรู้ แก้ปัญหา และทำงานร่วมกัน รวมทั้งสร้างทักษะสำคัญในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพต่อไปในอนาคตด้วย

6. การมุ่งเน้นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษาพัฒนาพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี ยกตัวอย่างทักษะการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) ตามกรอบแนวคิดของ Partnership for 21st Century Skills ที่ครอบคลุม 4C คือ Critical Thinking (การคิดเชิงวิพากษ์) Communication (การสื่อสาร) Collaboration (การทำงานร่วมกัน) และ Creativity (การคิดสร้างสรรค์) จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบ โครงการ หรือการสร้างสรรค์ชิ้นงานจากวัสดุอยู่แล้วที่กล่าวถึงข้างต้นนั้นสามารถสร้างเสริม ทักษะเหล่านี้ได้มากอย่างไรก็ตามในบริบทของสถานศึกษาทั่วไป ผู้สอนอาจไม่สามารถให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยการทำโครงการ หรือการสร้างสรรค์ชิ้นงานเท่านั้น ดังนั้นในบทเรียนอื่น ๆ ถ้าผู้สอน มุ่งเน้นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในทุกโอกาสที่เอื้ออำนวย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ทำงานร่วมกัน เรียนรู้การหาที่ดี (ฝึกคิดเชิงวิพากษ์) หาที่ชมหรือเสนอวิธีการใหม่ (ฝึกคิดเชิงสร้างสรรค์) ก็นับว่าผู้สอนจัดการเรียนการสอนเข้าใกล้แนวคิดสะเต็มศึกษามากขึ้น ตามสภาพจริงของชั้นเรียน

7. การสร้างการยอมรับและการมีส่วนร่วมจากชุมชน ผู้สอนหลายท่านอาจเคยมีประสบการณ์กับผู้ปกครองที่ไม่เข้าใจแนวคิด การศึกษาที่พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเต็มคน แต่มุ่งหวังให้สอนเพียงเนื้อหา อยากให้ผู้สอนสร้าง เด็กที่สอบเรียนต่อได้ แต่อาจใช้ชีวิตไม่ได้ในสังคมจริงของการเรียนรู้และการทำงาน เมื่อผู้สอน มอบหมายให้ผู้เรียนสืบค้น สร้างชิ้นงาน หรือทำโครงการผู้ปกครองไม่ให้การสนับสนุน หรืออีก ด้านหนึ่งผู้ปกครองรับหน้าที่ให้ทุกอย่าง อย่างไรก็ตามหวังว่าผู้ปกครองทุกคนจะไม่เป็นไป ตามที่กล่าวข้างต้น ผลงานจากความสามารถของเด็ก เป็นอาวุธสำคัญที่ผู้สอนจะนำมาเผยแพร่ จัดแสดงเพื่อชนะใจผู้ปกครองและชุมชนให้ การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะ เต็มศึกษา ผู้สอนสามารถนำผู้เรียนไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ของชุมชน สำรวจสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติในท้องถิ่น ศึกษาและรายงานสภาพมลพิษหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ ให้ชุมชนรับทราบ ตลอดจนศึกษาและแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ในชุมชน กิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ เกิดประโยชน์สำหรับนักเรียนเอง อาจเป็นประโยชน์สำหรับชุมชน และสามารถ สร้างการมีส่วนร่วม ความภาคภูมิใจ และที่สำคัญอย่างยิ่งคือความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของร่วม รับผิดชอบคุณภาพการจัดการศึกษาในท้องถิ่นตัวเองให้เกิดขึ้นได้

8. การสร้างการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น การให้ผู้เรียนได้ศึกษาปัญหาปลายเปิดตามความสนใจของตนเองในลักษณะ โครงการ ตลอดจนการเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่การใช้ประโยชน์ในบริบทจริงนั้น บางครั้งนำไปสู่ คำถามที่ซับซ้อนจนต้องอาศัยความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง ผู้สอนไม่ควรกลัวจะยอมรับกับ ผู้เรียนว่าผู้สอนไม่รู้คำตอบ หรือผู้สอนช่วยไม่ได้ แต่ควรใช้เครือข่ายที่มีเชื่อมโยงให้ผู้เชี่ยวชาญ ในท้องถิ่นมาช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน เครือข่ายดังกล่าวอาจเป็นได้ทั้ง ศิษย์เก่า ผู้ปกครอง ปราชญ์ชาวบ้าน เจ้าหน้าที่รัฐ หรืออาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น ผู้สอน สามารถเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายหรือสาธิต ในบางหัวข้อ หรือใช้เทคโนโลยี เช่น การ ประชุมผ่านวิดีโอทัศน์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เชี่ยวชาญสามารถพูดคุยให้ความคิดเห็น หรือวิพากษ์ ผลงานของผู้เรียน เป็นต้น

9. การเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ (informal learning) ทุกคนชอบความสนุกสนานหากเราจำกัดความสนุกไม่ให้อึดอัดเกินไป ห้องเรียน ความสุขคงอยู่ห่างไกลจากผู้สอนและจากผู้เรียนไปเรื่อย ๆ แต่จะบูรณาการความ สนุกสู่การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ผ่านกระบวนการประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุใช้แล้วเป็นการแก้ปัญหาได้อย่างไร ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ของผู้สอนในการ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำท่าย เพลิดเพลิน ให้การเรียนรู้เหมือนเป็นการเล่น แต่ใน ขณะเดียวกันก็ต้องสร้างความรู้และความสามารถตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้วย การเรียนรู้ อย่างไม่เป็นทางการที่ได้รับความนิยม คือ การจัดกิจกรรมค่าย การเรียนรู้จากบทปฏิบัติการ หรือการประกวดแข่งขัน กิจกรรมเหล่านี้เป็นโอกาสดีที่จะสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชน เช่น อาจเชิญผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นเป็นวิทยากรในค่าย เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หรือให้การ สนับสนุนของรางวัล

10. การเรียนรู้ตามอัธยาศัย (non-formal learning) เมื่อผู้สอนได้ดำเนินการ 9 ข้อ ข้างต้นแล้ว อาจมองออกนอกสถานศึกษา สร้างนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้เป็นวัฒนธรรมของชุมชนร่วมกันสร้างแหล่งเรียนรู้ตามสะสมเต็มในท้องถิ่น เช่น เขาคายวิทยาศาสตร์ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาหรือประยุกต์ความรู้สะสมเต็ม เพื่อสนับสนุนแหล่งเรียนรู้วิถีชุมชน เช่น ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมนำเสนอข้อมูลภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมในชุมชนสร้างหอเกียรติยศสะสมเต็มของหมู่บ้าน เพื่อนำเสนอเรื่องราวการใช้ความรู้สะสมเต็มในการพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น ผลงานด้านการเกษตร ด้านสาธารณสุข ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือด้านการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยี เป็นต้น การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะสมเต็มศึกษาสำหรับการประดิษฐ์ วัสดุใช้แล้ว เป็นความพยายามจากหลากหลายภาคส่วนในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ให้พร้อมสำหรับการดำรงชีวิต ด้วยความรู้ความเข้าใจในความงามและคุณค่าของธรรมชาติ ด้วยความสามารถในการสร้างสรรค์วิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบด้วยกระบวนการคิด เชิงวิศวกรรม และ การใช้ศักยภาพของเทคโนโลยีสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

ใบงาน เรื่อง สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุตามหลักสะเต็มศึกษา

ข้อที่ 1 กิจกรรมที่ คัดแยกเศษวัสดุที่พบโดยเลือกเศษวัสดุ แล้วนำมาประดิษฐ์เป็นของใช้ หรือ ของตกแต่ง
จำนวน 1 ชิ้น พร้อมอธิบายตามหัวข้อที่กำหนดให้

1.1 ชื่อสิ่งประดิษฐ์

.....

1.2 รูปภาพสิ่งประดิษฐ์

นำภาพสิ่งประดิษฐ์ติดในกรอบนี้

นำภาพสิ่งประดิษฐ์ติดในกรอบนี้

1.3 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้

.....

.....

.....

.....

.....

1.5 ขั้นตอนการประดิษฐ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.6 คำนวณหาต้นทุน / ราคาขาย “ ต้นทุนการประดิษฐ์สิ่งของ” ถ้าต้นทุนสิ่งประดิษฐ์ เท่ากับ 50 บาท ทำได้ 10 ชิ้น ผู้เรียนจะกำหนดราคาขายหรือต้องการขายชิ้นละกี่บาท เพื่อให้ได้กำไรและการตั้งราคา ในการขาย ผู้เรียนจะได้กำไรจากการขาย กี่เปอร์เซ็นต์

.....

.....

.....

.....

1.7 ประโยชน์และการนำไปใช้

.....

.....

.....

.....

.....

บันทึกหลังการสอน

ครั้งที่ วันที่..... เดือน พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางจิราภรณ์ อุทัยศรี)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีรัตนนิคม

วันที่..... เดือน พ.ศ.....

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ครั้งที่ 20

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
ระดับมัธยมศึกษา ม.ต้น

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	หัวเรื่อง/ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
20		สอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีรัฐนิคม ดำเนินการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562	สนามสอบศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีรัฐนิคม ได้แก่ สนามสอบโรงเรียนศรีรัฐวิทยาคม	ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562	

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางจิราภรณ์ อู่ทัยศรี
นางนภาพรณ ธรฤทธิ์
นายจักรพันธ์ นวลสุทธิ
นายไพบุลย์ ตักดา
นายธเนศ สุขสวัสดิ์
นางสาวจุฑามาส ศุภลักษณ์
นางสาวภริษชญา สุดสาย

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีรัตนนิคม
บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
ครู
ครูอาสาสมัคร กศน.
ครูอาสาสมัคร กศน.
ครูอาสาสมัคร กศน.
ครูอาสาสมัคร กศน.

ผู้จัดทำ

นายชัยญาพัฒน์ ทิพรรัตน์
นายกฤษฎา ภิรอต
นายพีระพงษ์ คำจันทร์
นายวงวิทย์ ตักดา
นายธนสร รัชชะ
นางบุบผา ศิริมา
นางอโณทัย คำจันทร์
นางสาวภิญญดา ศรีศิริรินทร์
นางสาวปาริฉัตร อักษรสม

[illegible]